

Айзък Азимов

Космически скитник

ВЪВЕДЕНИЕ

Тази книга е публикувана за пръв път в 1952 г. и описанието на повърхността на Марс и неговата атмосфера е в съответствие с познанията на астрономите през този период. От 1952 г. насам познанията им в рамките на Слънчевата система нараснаха неимоверно много.

На 28 ноември 1954 г. космическата сонда „Маринър IV“ бе изпратена в посока на Марс. На 15 юли 1965 г. тя мина край планетата на разстояние малко повече от 6000 мили, записа наблюдения и направи снимки, които бяха изпратени обратно на Земята. Оказа се, че повърхността на Марс е осеяна с кратери, наподобяващи малко кратерите на Луната. От друга страна, не бяха видени ясни следи от канали.

По-късните сонди насочени към Марс показаха, че на планетата има по-малко вода, отколкото се мислеше по-рано и че наблюдаваните от Земята ледени шапки на Марс са от замръзнал въглероден двуокис, а не от замръзнала вода.

Всичко, това означава, че съществуването на каквито и да е форми на живот на Марс е далеч по-малко вероятно, отколкото астрономите мислеха през 1952 г.

Надявам се, че тази история ще се хареса на читателите, но все пак не бих желал те да бъдат заблудени, приемайки като факт някои от материалите, които са били „точни“ в 1952 г., но сега са остарели.

Айзък Азимов
Ноември, 1970 г.

1. МАРСИАНСКАТА СЛИВА

Дейвид Стар се бе втренчил в човека, така че го видя как умира.

Дейвид Стар чакаше търпеливо д-р Хенри и междуременно се наслаждаваше на атмосферата в най-новия ресторант в Международния град. Това трябваше да бъде първото му истинско чествуване по случай получаването на новата степен и квалификация като пълноправен член на Научния съвет.

Той нямаше нищо против да чака. Кафе „Сюприм“ още блестеше от прясно положените хромсиликонови бои. Меката светлина, разстилаща се равномерно из цялото помещение, идваше от невидим източник. Върху края на масата на Дейвид откъм стената имаше малък самосветещ куб, който съдържаше обемно копие на лента, а музиката, излъчвана от нея, допълваше нежния фон. Плътът на самата маса беше, разбира се, от типа „Санито“ – последна новост в приложението на силовото поле и като изключим бавното мигане, той бе съвсем невидим.

Спокойните кафяви очи на Дейвид оглеждаха бързо и не без досада другите полускрити в нишите маси, защото хората го интересуваха повече от каквито и да е научни завръгачки в кафе „Сюприм“. Обемната телевизия и силовите полета бяха чудо преди десет години, но днес всички ги бяха приели. Хората, от друга страна, не се бяха променили дори сега, десет хиляди години след построяване на пирамидите и пет хиляди години след експлозията на първата атомна бомба. Те продължаваха да бъдат неразгадана мистерия и неотслабващо чудо.

Тук имаше младо момиче, облечено в красива дълга вечерна рокля, смеещо се тихо с мъжа срещу него; мъж на средна възраст в неудобно празнично облекло, набиращ комбинацията на меню върху механическия келнер, докато съпругата и двете му деца го наблюдаваха замислено; двама бизнесмена, говорещи оживено над десерта си.

Погледът на Дейвид бе попаднал върху бизнесмените, когато се случи нещо неочаквано. Единият от тях, с налято от кръв лице, мръдна конвулсивно и се опита да стане. Другият извика, протегна ръка да му помогне, но първият бе започнал вече да се свлича под масата.

Дейвид стана при първия признак за инцидент и с три крачки взе разстоянието между масите. Той влезе в нишата и докосна с пръст електронния контакт до куба за обемна телевизия, при което една виолетова завеса с флуоресциращи шарки се плъзна и закри отвора ѝ. Това не

направи впечатление на никого. Голям брой вечерящи тук предпочитаха предимството на този вид уединение.

– Манинг е болен – едва сега успя да проговори другарят на падналия. – Навярно е получил удар. Вие доктор ли сте?

– Седете спокойно и не вдигайте шум – отвърна тихо Дейвид. Глазът му вдъхваше сигурност. – Ще повикам управителя и каквото може, ще бъде направено.

Дейвид вдигна болния въпреки тежестта му, сякаш бе парцалена кукла и бутна масата в дъното на нишата. После постави болния на стола, разхлаби яката на ризата и започна да му прави изкуствено дишане. Той не се заблуждаваше, че ще успее да го върне към живота, познаваше симптомите; внезапно зачервяване, загубване на гласа, спиране на дишането, няколкоминутна борба за живот и после – краят.

Завесата отскочи настрана. Управителят се беше отзовал с възхитителна бързина на алармения сигнал подаден от Дейвид миг преди да напусне собствената си маса. Той беше нисък закръглен мъж в черни, плътно прилепнали до тялото му дрехи. Изглеждаше смутен.

– В това крило ли някой... – започна той и млъкна.

Изглежда се стъписа пред гледката.

– Както вечеряхме, приятелят ми получи тази атака – заговори с истерична бързина другарят на пострадалия. – Другият мъж не го познавам.

Дейвид изостави напразните си опити за съживяване и приглади гъстия си кестеняв перчем.

– Вие ли сте управителят? – попита той.

– Аз съм Оливър Гаспер – отвърна шашардисан пълничкият мъж. – Прозвуча аларменият звънец от маса 87 и когато пристигнах, тя бе празна. Казаха ми, че млад мъж току-що е изтичал в нишата на маса 94, последвах го и намерих това. Ще доведе лекаря на заведението.

– Един момент – намеси се Дейвид. – Няма смисъл. Човекът е мъртъв.

– Какво? – попита другият посетител и се хвърли напред с вик „Манинг!“, но Дейвид Стар го дръпна и притисна към невидимия плот на масата.

– Спокойно, човече. Не можете да му помогнете – каза той.

– Да, няма начин... – бързо се съгласи Гаспер. – Но, сър, все пак бедният човек трябва да бъде прегледан от доктор, който да изясни причината за смъртта му. Не мога да позволя нарушения на реда в моя ресторант.

– Съжалявам, мистър Гаспер, но забранявам преглеждането на този човек в момента от когото и да било.

– Какво говорите? Ами ако е умрял от сърдечен удар...

– Моля ви, нека си сътрудничим, вместо да водим безполезни разговори. Как ви е името, сър?

– Юджин Форестър – отвърна мрачно другарят на починалия.

– В такъв случай, мистър Форестър, искам да знам какво сте вечеряли вие и вашият другар.

– Сър! – възкликна учудено дребният управител. – Да не мислите, че е от храната?

– Аз не правя предположения, а задавам въпроси.

– Нямате право! Кой сте вие? Никой! Настоявам бедният човек да бъде прегледан от лекар!

– Мистър Гаспер, това е работа на Научния съвет.

Дейвид заголи китката на ръката си. За момент там се виждаше само гола кожа, но след малко се появи едно тъмно овално петно и в него, в познатите очертания на Голямата мечка и Орион, започнаха да проблясват и танцуват малки жълти точки.

Устните на управителя затрепераха. Научният съвет не беше официална правителствена служба, но членовете му имаха голямо влияние върху правителството.

– Извинете, сър.

– Не са нужни извинения. А сега, мистър Форестър, ще отговорите ли на първия ми въпрос?

– Бяхме поръчали специална вечеря №3.

– И двамата ли?

– Точно така.

– И в двете ли блюда нямаше никакви замени? – попита Дейвид, който бе прегледал менюто на собствената си маса.

Кафе „Сюприм“ се отличаваше с извънземните си деликатеси, но специалната вечеря №3 бе от обикновени ястия със земен произход. Тя се състоеше от зеленчукова супа, телешка пържола, печени картофи, грах, сладолед и кафе.

– Да, имаше една замяна – сви вежди Форестър. – Манинг си бе поръчал за десерт задушени марсиански сливи.

– А вие – не, така ли?

– Не.

– А къде са те сега? – попита Дейвид, който също ги беше опитвал.

Тези сливи се отглеждаха в обширните марсиански оранжерии. Те

бяха сочни, със слаб привкус на канела и, разбира се, безобидни.

– Той ги изяде – отвърна Форестър. – Какво предполагате?

– Колко време преди да припадне?

– Около пет минути. Дори не бяхме си допили кафето – отвърна той и изведнъж приbledня. – Отровни ли са били?

Дейвид не отговори.

– Какво ще кажете за марсианските сливи? – обърна се той към управителя.

– В тях нямаше нищо нередно. Нищо. – Гаспер сграбчи завесите на нишата и яростно ги разтърси, но не забрави да говори с най-тих шепот. – Те са прясна доставка от Марс, проверена и одобрена от управление-то. Само през последните три вечери сме сервирали стотици порции. Нищо подобно не се е случвало досега.

– По-добре дайте нареждане да ги задраскат от списъка с десертите, докато не ги проверим отново. Сега донесете някаква кутия, за да сложим в нея остатъка от вечерята за изследване, и, разбира се, никому ни-то дума за това.

След малко управителят се върна, бършейки челото си с носната кърпичка.

Дейвид прибра чиниите с остатъците от вечерята и прибави към тях парченцето от препечената франзела. После захлупи отново восьъчните чашки, в които бе сервирано кафето и ги бутна настрана. Гаспер престана да трие отчаяно ръце и протегна пръст към бутона в края на масата.

Ръката на Дейвид се стрелна и улови изненадания управител за китката.

– Но сър, трохите?

– Ще взема и тях.

Той използва джобното си ножче, за да събере всяка трохичка. Стоманеното острие се плъзгаше леко по невидимата повърхност на силовото поле. Самият Дейвид се съмняваше доколко практично е да се използва силово поле за плот на масите. Кристалната му прозрачност не отморяваше. Гледката на блюда и прибори, поставени върху нищото, не спомагаше за отпускане на посетителите, така че полето трябваше умишлено да бъде дефазизирано, за да предизвика непрекъснати интерференсни искри, които да дават илюзия за материал.

Тези маси бяха популярни в ресторантите, тъй като след приключване на храненето бе необходимо само разширяване на границите на силовото поле с част от инча, за да бъдат унищожени полепналите по повърхността им трохички и капки. Едва след като събра трохите, Дейвид

позволи на Гаспер да извърши това разширяване. Той свали предпазителя с едно докосване и после даде възможност на Гаспер да използва своя специален ключ. Мигновено се появи нова, абсолютно чиста повърхност.

– Почакайте за момент – каза Дейвид и погледна часовника си. После повдигна едно ъгълче на завесата. – Доктор Хенри – каза тихо той.

Високият слаб мъж на средна възраст, който седеше от петнадесет минути на масата на Дейвид, изненадано се огледа.

– Аз съм тук – усмихна се Дейвид и сложи пръст на устните си.

Д-р Хенри стана. Дрехите му стояха добре, а оредялата му коса грижливо прикриваше плешивината.

– Мили мой Дейвид, тук ли си вече? – попита той. – Мислех, че си закъснял. Нещо нередно ли има?

– Още един случай – отвърна Дейвид и усмивката изчезна от лицето му.

Доктор Хенри пристъпи зад завесата и погледна мъртвеца.

– Боже мой – промърмори той.

– Това е един от начините да се пробутва отровната марсианска слива – каза Дейвид.

– Изглежда ще трябва да затворим ресторанта – каза доктор Хенри, като свали очилата си и почисти стъклата им със силовия лъч на своя молив-чистач, преди да ги постави отново на носа си.

Гаспер отвори и затвори беззвучно устата си, подобно на риба.

– Изключено! – каза накрая приглушено той. – Това е гибел, абсолютна гибел!

– О, само за около час. Докато се махне тялото и се направи проверка на кухнята ви. Сигурно искате от нас да заличим позора от отравяне с храна ако можем и едва ли ще искате да се пазарим в присъствието на посетителите.

– Много добре. Ще се погрижа ресторантът да остане на ваше разположение, но ще ви помоля за един час отсрочка, за да могат присъстващите да завършат вечерята си. Надявам се, че на случката няма да бъде дадена гласност.

– Уверявам ви. – Покритото с бръчки лице на д-р Хенри изразяваше безпокойство. – Дейвид, свържи се, ако обичаш, със Залата на Съвета и помоли да ме свържат с Конуей. Ние имаме определена процедура в такива случаи. Трябва да знае какво да прави.

– Необходимо ли е присъствието ми? – внезапно се намеси

Форестър. – Не се чувствавам добре.

– Кой е този, Дейвид? – попита д-р Хенри.

– Приятелят на мъртвеца. Казва се Форестър.

– О, съжалявам, мистър Форестър, но ще трябва да боледувате тук.

Ресторантът беше студен и отблъскващ в своята празнота. Мълчаливи детективи влизаха и излизаха.

Те прегледаха кухнята атом по атом. Сега бяха останали само д-р Хенри и Дейвид, седнали в една празна ниша. Нямаше осветление и обемните телевизори на всяка маса бяха просто мъртви стъклени кубове.

– Нищо няма да научим – поклати глава доктор Хенри. – От опит го знам. Не така планирахме да протече честването ти. Съжалявам, Дейвид.

– Има време – ще го отпразнуваме. В писмата си споменаваше за тези случаи на отравяния с храна, така че бях подготвен. Поне усещах, че е необходима голяма секретност. Но можех да бъда и по-дискретен, ако знаех.

– Не, няма полза. Не можем да скрием тази неприятност. Малко по малко изтича информация. Хората виждат как някои умират, докато се хранят, а после чуват и за други случаи. И то – все при хранене. Работата е лоша и ще става все по-лоша. Е, утре, когато докладвам на Конуей, ще говорим повече по този въпрос.

– Чакай! – извика Дейвид и погледна дълбоко в очите на стария мъж. – Има нещо, което те безпокои повече от смъртта на хиляда души. Кое е то?

– Страхувам се, Дейвид – въздъхна д-р Хенри, – че Земята е в голяма опасност. По-голямата част от Съвета не вярва, а Конуей се колебае, но аз съм сигурен, че отравянето с храна е брутален опит за установяване на контрол над земната икономика. Досега обаче нямаме абсолютно никаква информация как точно се извършва отравянето и откъде иде заплахата. Научният съвет е напълно безпомощен.

2. КОШНИЦА ХЛЯБ НА НЕБЕТО

Председателят на Научния съвет Хектор Конуей стоеше до прозореца в апартамента си на най-горния етаж от кулата на Съвета, издигаща се в северните предградия на Международния град.

Светлините на града започваха да блещукат в ранния полумрак. Скоро по улиците му щяха да се впуснат оживени потоци от хора, а когато светнеха прозорците сградите щяха да заприличат на бижута. Насреща се виждаха куполите на конгресните зали със сгушената между тях резиденция на правителството.

Конуей бе сам в офиса и окоето на автомата бе нагласено само на пръстовите отпечатъци на доктор Хенри. Той чувствуваше, че подтиснатостта му намалява. Дейвид Стар бе тръгнал по своя път, внезапно пораснал и готов да получи първата си задача като член на Съвета. Имаше чувството, че ще го посети собственият му син. В известен смисъл това беше така. Дейвид бе негов син, негов и на Огъстъс Хенри.

Отначало бяха трима, той, Гъс Хенри и Лорънс Стар. Как си спомняше Лорънс Стар! Тримата бяха учили заедно, заедно бяха станали членове на Съвета и заедно бяха направили първите си изследвания. После Лорънс беше повишен. Това се очакваше, защото беше най-добър от тримата.

И така, той бе получил назначение на една станция на Венера и за пръв път тримата нямаше да работят заедно. Беше заминал заедно със семейството си. Жена му беше хубавата Барбара Стар! Нито той, нито Хенри се бяха женили и за двамата нямаше момиче, което да може да се сравнява по ум с нея. Когато Дейвид се роди, те бяха за него чичо Гъс и чичо Хектор. Дори понякога се объркваше и наричаше баща си чичо Лорънс.

По пътя за Венера обаче ги бяха нападнали пирати. Имало голямо клане. На практика пиратските кораби не вземат пленници в космоса и за по-малко от два часа са били избити повече от сто човешки същества. Между тях били Лорънс и Барбара.

Конуей си спомняше деня, дори минутата, когато новината достигна до кулата на Научния съвет. За преследване на пиратите в космоса бяха изстреляни патрулни кораби. Те атакуваха астероидните им леговища с безпрецедентна ярост. Дали бяха заловили точно подлещите, унищожили кораба за Венера, никой не можеше да каже, но от тази

година мощта на пиратите беше сломена.

Патрулните кораби бяха открили още нещо: малка спасителна ракета, колебаеща се в случайна орбита между Венера и Земята и излъчваща своя студен автоматичен радиосигнал за помощ. В нея имаше само едно уплашено четиригодишно дете, което часове наред не говореше нищо друго освен: „Мама каза, че не трябва да плача“. Това дете беше Дейвид Стар. Неговата история, видяна през детските очи, беше чудновата, но твърде лесна за разтълкуване. Конуей можеше все пак да си представи какви са били последните минути на унищожения кораб: Лорънс Стар умира в командната кабина с разбойниците, напираси да влязат; Барбара, с бластер в ръка, натъпква отчаяно Дейвид в спасителната ракета, опитва се да я нагласи на автоматично управление и я изпрати в космоса. А после?

Имала е оръжие. Докато е могла, го е използвала срещу врага, а след това и срещу себе си.

Конуей мислеше с болка за това. Ех, ако му бяха позволили да придружи патрулните кораби и да помогне със собствените си ръце за превръщането на астероидните пещери в огнен океан от атомно унищожение. Но бяха му казали, че членовете на Научния съвет са твърде ценни, за да рискуват живота си в полицейски акции, така че трябваше да остане у дома си и да следи новините от лентата на своя теленовинарски проектор.

Конуей и Огъстъс Хенри осиновиха Дейвид, като се опитваха да изтрият от паметта му ужасните космически спомени. Те бяха за него и майка, и баща. Лично следяха за обучението му с единствената мисъл в главата си – да направят от него втори Лорънс Стар.

Дейвид беше надминал очакванията им. Строен, суров и хладнокръвен като баща си, той притежаваше бързите мускули на атлет и острия ум на първокласен учен. На всичко отгоре имаше нещо в кестенявата му, леко къдрава коса, в широко разположените му кафяви очи и следата от цепка в брадичката, изчезваща когато се усмихваше, което много напомняше на Барбара.

Той беше преминал през студентските си години, правейки на пух и прах всички рекорди, както на игралните полета, така и в класните стаи.

Конуей беше смутен.

– Това не е нормално, Гъс. Той надминава баща си.

А Хенри, който не вярваше на излишните приказки, пуфкаше лулата си и гордо се усмихваше.

– Не съм ти го казвал – продължи Конуей. – защото ще ми се смееш, но има нещо ненормално в това. Спомни си, че детето е кръстосвало космоса цели два дни само с тънкия корпус на една спасителна ракета между себе си и слънчевата радиация. Той е бил само на седемдесет милиона мили от Слънцето в периода на максималните слънчеви петна.

– От всичко, което казваш излиза, че Дейвид е трябвало да бъде облъчен със смъртоносна доза – отбеляза Хенри.

– Е, не зная – измърмори Конуей. – Ефектът от радиацията върху живата тъкан, върху човешката жива тъкан има своите тайни.

– Естествено. С нея трудно се експериментира.

Дейвид бе завършил колежа с най-високия регистриран успех. Той успя да направи оригинални изследвания в областта на биофизиката на хабилитационно равнище. Беше най-младият човек, предлаган някога за пълноправен член на Научния съвет.

За Конуей всичко това означаваше тежка загуба. Преди четири години той бе избран за председател на Съвета – чест, за която би дал живота си. Все пак знаеше, че ако Лорънс Стар беше жив, изборът щеше да падне върху него.

С младия Дейвид Стар бе имал само случайни контакти, защото да бъде човек председател на Съвета означаваше да няма друг живот освен неотложните проблеми на цялата галактика. Дори на упражненията във връзка с дипломната му работа видя Дейвид само от разстояние. През последните четири години бе говорил с него само четири пъти.

За това когато чу да се отваря вратата, сърцето му силно заби. Той се обърна и се отправи с бързи крачки да ги посрещне на вратата.

– Добре дошли, Гъс, старче, и ти, момчето ми – стисна ръцете им той.

Измина цял час. Беше се стъмнило съвсем, когато спряха да говорят за себе си и насочиха разговора към Вселената.

Първ започна Дейвид.

– Днес за първи път видях, чичо Хектор – каза той. – Знаех достатъчно, за да предотвратя паниката, но бих желал да знам достатъчно, за да предотвратя и отравянето.

– Никой не знае толкова много – рече тъжно Конуей. – Предполагам, Гъс, че пак е причинено от марсиански продукт.

– Няма начин да се разбере, Хектор, но е замесен сорт марсианска слива.

– Предполагам, че ще ми кажете всичко, което е позволено да знам по този въпрос – каза Дейвид.

– То е съвсем малко – започна Конуей. – В последните четири месеца са умрели около двеста души след консумиране на продукти, отглеждани на Марс. Отровата е неизвестна, а симптомите са на неизвестна болест. Настъпва бърза и пълна парализа на нервите, контролиращи диафрагмата и гръдните мускули, което води до парализа на дробовете и след пет минути до фатален край... Но работата е по-дълбока, отколкото изглежда. В няколко случая, при които успяхме да стигнем до жертвите навреме, ние се опитахме да им приложим изкуствено дишане, както направи ти, и дори с апарат. Но те все пак умряха за пет минути. Сърцето също е засегнато. Аутопсиите не показаха нищо освен бърза дегенерация на нервите.

– Какво се знае за храната, която ги е отровила? – попита Дейвид.

– В задънена улица сме – отвърна Конуей. – Отровената порция е винаги изцяло консумирана, а продукти от същия вид на масата или в кухнята няма. Хранили сме с тези продукти животни и дори доброволци. Съдържанието в стомасите на умрелите хора дава неясни резултати.

– Тогава откъде знаете, че това е хранително отравяне?

– Многократните случаи на смърт след консумация на марсиански продукт, без да е познато изключение, е повече от съвпадение.

– И очевидно това не е заразно – отбеляза замислено Дейвид.

– Не е. Благодаря на звездите, че не е. Но и така е достатъчно лошо. Досега го пазахме доколкото можем в мълчание, при пълното сътрудничество от страна на Планетната полиция. При двеста случая за четири месеца сред цялото население на Земята процесът е все още управляем, но скоростта на разпространение може да се увеличи. Ако хората на Земята усетят, че всяка хапка марсианска храна може да се окаже за тях последната, последствията биха били ужасни. Дори да посочим, че смъртните случаи са само петдесет на месец при население пет милиарда, всеки може да си помисли, че със сигурност ще бъде един от тези петдесет.

– Да – съгласи се Дейвид – и тогава пазарът на хранителните продукти от Марс ще рухне. Това би се отразило зле на марсианските земеделски синдикати.

– Това е положението! – сви рамене Конуей, отхвърляйки настрана проблема за земеделските синдикати като нещо неподходящо за момента. – Не виждаш ли нищо друго?

– Виждам, че собственото земеделие на Земята не може да изхрани

пет милиарда души.

– Точна така. Не можем да минем без храна от другите планети. Само след шест седмици хората ще започнат да умират от глад. Все пак ако хората се страхуват от марсианска храна, никой не може да предотврати това и не зная колко дълго може да се отлага решението на въпроса. Всяка нова смърт е нов кризисен момент. Дали точно тази смърт няма да бъде обявена по теленовините? Ще излезе ли истината наяве? И на всичко отгоре се появи теорията на Гъс.

– Сигурен съм, Дейвид – започна д-р Хенри, който се бе облегнал назад и тъпчеше грижливо лулата си с тютюн, – че тази епидемия от хранителни отравяния не е естествен феномен. Твърде е разпръсната. Един ден засяга Бенгалия, следващия ден е в Ню Йорк, а по-следващия – в Занзибар. Мисля, че зад нея се крие нечий замисъл.

– Аз ти казвам... – започна Конуей.

– Ако някоя групировка търси начин да установи контрол над Земята, тя, естествено, ще се опита да ни удари в най-слабото място – снабдяването с храна. Земята е най-населената планета от цялата Галактика.

И така би трябвало да бъде, тъй като е люлка на човечеството. Този факт обаче я прави в известен смисъл най-уязвима, защото не може да се самоизхранва. Нашата кошница с хляб е на небето – на Марс, Ганимед и Европа. Ако се прекъсне вносът по какъвто и да било начин, независимо дали с пиратска акция или посредством използваната сега много по-коварна система, ние бързо ставаме безпомощни. Това е всичко.

– Но ако случаят е такъв, групировката би трябвало да потърси контакт с правителството, дори само за да даде ултиматум? – попита Дейвид.

– Вероятно да, но може би чакат подходящо време. Възможно е и да са се свързали направо с фермите на Марс. Колонистите са своенравни. Те не се доверяват на Земята и ако усетят заплаха за съществуването си, биха могли да се съюзят с тези престъпници. Може би дори – той смукна енергично от лулата – те самите са... Но няма да отправям обвинения.

– А моята задача? – попита Дейвид. – Какво ще трябва да направя?

– Нека му кажа аз – намеси се Конуей. – Дейвид, искаме да замениш за Централната лаборатория на Луната. Ще бъдеш част от екипа, занимаващ се с този проблем. В момента те получават мостри за изследване от всяка пратка, напуснала Марс. Готвим се да прегледаме проби от няколко вида отровени храни. С половината от всяка проба се хранят

плъхове, а при фатален изход останалата част се анализира по всички методи, с които разполагаме.

– Разбирам. И ако чичо Гъс е прав, предполагам, че имате и екип на Марс, нали?

– Много опитни хора. Ще успееш ли да заминеш за Луната утре вечер?

– Без съмнение. Ако това е всичко, мога ли да отида да се приготвям?

– Разбира се.

– А ще имате ли някакви възражения, ако ползувам собствения си кораб?

– Не.

Останали сами, двамата учени дълго съзерцаваха приказните светлини на града, преди да заговорят.

– Колко прилича на Лорънс – рече накрая Конуей. – Ще бъде опасно, а той е толкова млад.

– Мислиш ли наистина, че планът ти ще успее?

– Разбира се – засмя се Конуей. – Ти чу последния му въпрос относно Марс. Той няма намерение да отива на Луната. Познавам го добре. Това е най-сигурният начин да бъде защитен. Официално ще съобщим, че заминава за Луната, а хората от Централната лаборатория са инструктирани да потвърдят пристигането му там. Така твоите заговорници, ако съществуват, няма да се усъмнят, че е член на Съвета, а и той ще поддържа инкогнитото, защото ще мисли, че така ще ни заблуди. Умен е и може би ще направи онова, което ние не успяхме. Още е млад и може да бъде управляван, но след няколко години ще сме му ясни.

Апаратът за свръзка на Конуей тихо звънна.

– Какво има? – попита той.

– Лично съобщение за вас, сър.

– За мен ли? Предайте го! – Той погледна неспокойно Хенри. – Не може да е от конспираторите, за които дрънкаше.

– Отвори го и виж – предложи Хенри.

Конуей разряза плика и гледа известно време втренчено написаното. После се усмихна малко нервно, подхвърли листа на Хенри и се отпусна отново в креслото.

Хенри взе писмото. Съобщението се състоеше само от два разкрити реда, които гласяха:

„Работете по своя начин! Аз съм на Марс!“ и отдолу подпис „Дейвид“.

– Много добре го управляваш – избухна в смях Хенри.

На Конуей не му оставаше нищо друго освен да се присъедини към него.

3. ХОРА ЗА ФЕРМИТЕ НА МАРС

За родения на Земята, Земя означаваше планетата Земя. Тя беше само третата по ред планета от това слънце, което бе познато за обитателите на Галактиката под името Сол. В официалната география обаче понятието включваше всички тела от Слънчевата система. Марс беше толкова Земя, колкото самата Земя, а жителите на Марс бяха толкова земляни, колкото ако живееха на Земята. Законни във всяко отношение. Те гласуваха наравно с всички за представителите във Всеземния конгрес и за Президента на планетата.

Но приликата свършваше дотук. Земляните на Марс се смятаха за съвсем отделен и по-добър род, а новодошлият трябваше да измине дълъг път, за да бъде приет от марсианския земеделец като нещо повече от обикновен турист. Дейвид Стар разбра това почти веднага щом влезе в сградата за наемане на земеделски работници. Един дребен мъж вървеше по петите му. Той беше висок пет фута и два инча, а носът му би се трил в гръдната кост на Дейвид, ако застанеха лице срещу лице. Дребосъкът имаше бледочервена коса, сресана право назад и голяма уста. Носеше типично облекло на земеделски работник – горна дреха с отворена яка и високи до бедрата, яркооцветени ботуши.

Като се отправи към гишето, над което светеше надпис „Наемане на земеделски работници“, Дейвид чу около себе си тропот на крака.

– Стой! Забави ход, приятелю! – извика един писклив глас.

Дребният мъж му бе препречил пътя.

– Какво мога да направя за вас? – попита Дейвид. Дребосъкът внимателно го огледа, после протегна ръка и я облегна небрежно на талията на землянина.

– Кога слезе от подвижната стълба? – попита той.

– Каква стълба?

– Землянин, при това твърде обемист. Тясно ли ти стана там?

– Да, аз съм от Земята.

Дребният мъж отпусна ръцете си една след друга надолу, така че те се удариха с плясък в ботушите му. Този жест на земеделските работници означаваше налагане на собствената воля.

– В такъв случай – рече той, – предполагам, че ще заемете чакаща позиция и ще оставите един тукашен жител да си осигури работа.

– Както обичате – отвърна Дейвид.

– А ако имате някакви възражения относно реда си, можем да ги разгледаме, когато излезем оттук или по всяко време след това. Казвам се Бигман¹. Аз съм Джон Бигман Джонс, но можете навсякъде да ме намерите под името Бигман. – Той направи пауза и после добави – Това, замлянино, е моят прякор. Някакви възражения?

– Никакви – отвърна сериозно Дейвид.

– Отлично! – рече Бигман и отиде към гишето.

Дейвид се усмихна, когато другият се обърна с гръб и седна да чака.

Дейвид беше на Марс по-малко от дванадесет часа и за това време бе успял да регистрира кораба си под чуждо име в обширния подземен гараж извън града, да наеме стая за през нощта в един от хотелите и да прекара няколко часа в сутрешна разходка из покрития с купол град.

На Марс имаше само три такива града. Тяхната малобройност бе продиктувана от разходите за поддържане на огромните куполи и снабдяването с потоци енергия, необходима за осигуряване на земна температура и притегляне. Този, Уинград-сити, кръстен на името на първия човек, достигнал Марс – Робърт Клара Уинград, бе най-големият. Той почти по нищо не се отличаваше от един град на Земята. Беше почти парче от нея, отрязано и поставено на друга планета, сякаш хората на Марс, намиращи се на тридесет и пет милиона мили от Земята при най-голямото доближаване между двете планети, трябваше да скрият някак си този факт от себе си. В центъра на града, където височината на елипсоидния купол достигаше четвърт миля, имаше дори двадесететажни сгради. Липсваха само две неща: слънце и синьо небе. Самият купол беше прозрачен. Денем той разпръскваше слънчевата светлина равномерно върху цялата площ на града от десет квадратни мили. Интензивността на светлината във всички зони на купола беше слаба, така че за хората в града „небето“ бе бледожълто. Общият ефект обаче беше приблизително еквивалентен на земен облачен ден. С настъпването на нощта куполът избледняваше и изчезваше в беззвездната чернота. Но тогава светваха уличните светлини и Уинград-сити приличаше повече от всякога на Земята. В сградите изкуственото осветление се използваше през цялото денонощие.

Внезапно избухнала разправия накара Дейвид да вдигне поглед.

– По дяволите! – викаше Бигман. – Вие сте ме вписали в черния списък!

1. Голям мъж – бел.пр.

Мъжът зад гишето изглеждаше объркан. Той имаше пухкави бакенбарди, с които пръстите му продължаваха да си играят.

– Нямаме черни списъци, мистър Джонс... – започна той.

– Казвам се Бигман. Какво има? Страхувате ли се да покажете приятелското си отношение? Първите няколко дни ме наричахте Бигман.

– Нямаме черни списъци, Бигман. Сега не се търси работна ръка за фермите.

– Какво говорите? Онзи ден Тим Дженкинс бе назначен само за две минути.

– Дженкинс има опит с ракетите.

– Аз мога да управлявам ракета не по-лошо от Тим.

– Но тук сте записан като сеяч.

– И то добър. Нямате ли нужда от сеячи?

– Слушай, Бигман – каза човекът зад гишето, – записал съм те в списъка на резервите. Това е всичко, което мога да направя. Ще ти се обадя, ако нещо се промени. – Той впи поглед в регистрационната книга пред себе си, проследявайки равнодушно записаното в нея.

– Добре, но аз ще стоя тук, докато получите следващото работно място – отвърна през рамо Бигман, отдалечавайки се от гишето. – Ако не ме искат, нека ми го кажат в лицето, разбирате ли? Лично на мен, Джон Бигман Джонс.

Мъжът зад гишето не отговори. Бигман, мърморейки под нос, седна да чака.

Дейвид стана и отиде към гишето. Никой друг не оспори реда му.

– Бих желал да получа работа – каза той.

Мъжът вдигна поглед.

– Какъв вид? – попита той и взе една бланка за наемане на работници.

– Всякаква земеделска работа, каквато можете да ми предложите.

– На Марс ли сте израснал?

– Не, сър, от Земята съм.

– Съжалявам, но нямам свободни места.

– Слушайте, аз умея да работя и се нуждая от работа. Велика Галактико! Нима тук има закон, забраняващ на земляните да работят?

– Няма, но във фермите почти не се намира работа за хора без опит.

– Аз все пак се нуждая от работно място.

– В града има много работни места. Идете на съседното гише.

– Не ми е нужна работа в града.

Мъжът зад гишето го погледна с колебание и Дейвид без труд

разбра погледа му. Хората пътуваха за Марс по много причини. Едната от тях бе, когато Земята ставаше неудобна за тях. При съобщение за беглец градовете на Марс бяха грижливо претърсвани (в края на краищата те бяха част от Земята), но досега не бяха откривали никого във фермите. За земеделските синдикати най-добрият работник бе този, който не смееше да отиде на друго място.

– Име? – попита чиновникът и забодде очи във формуляра.

– Дик Уилямс – отвърна Дейвид, като посочи името, под което бе регистрирал кораба.

– Къде мога да се свържа с вас? – го попита чиновникът без да му поиска документите.

– Хотел „Лендис“, стая 212.

Разпитването продължи още дълго. По-голямата част от формуляра трябваше да остане празен. Накрая чиновникът въздъхна и постави бланката в един прорез. Тя бе автоматично микрофилмирана и добавена към постоянните регистрации на офиса.

– Ще ви уведомя, ако се появи нещо – рече той, но думите му не вдъхваха надежда.

Дейвид си тръгна. Не очакваше да го потърсят, но все пак се беше регистрирал като сеяч, търсещ работа.

Следващата стъпка...

В този момент в кантората за наемане на работници влязоха трима души, при което дребният мъж, Бигман, скочи гневно от мястото си. Сега той беше с лице към тях. Държеше ръцете си свободно до бедрата, въпреки че Дейвид не виждаше никакво оръжие.

Трима новодошли спряха.

– Май и друг път сме срещали тук Бигман – могъщото джудже – рече през смях единият от вървящите отзад. – Може би той търси работа, шефе.

Говорещият бе широкоплещест и с разплескан върху лицето нос. В устата си имаше полусудъквана незапалена пура от зелен марсиански тютюн и силно се нуждаеше от бръснене.

– Тихо, Грисуълд – смъмра го мъжът отпред.

Той бе възнисък и закръглен, а нежната кожа на бузите и врата му бе лъскава и гладка. Бе облечен, разбира се, в типичните за Марс работни дрехи, но те бяха от много по-фин материал в сравнение с тези на другите земеделски работници в помещението. Високите до бедрата му бутуши бяха на тъмно- и светло-розови спирали.

При всичките си по-късни пътувания по Марс Дейвид Стар никога

не видя два чифта ботуши с еднакви шарки, нито ботуши, които да не са с крещящо ярки цветове. Това беше белег на индивидуалността сред земеделските работници.

Бигман приближаваше тримата изпъчил малките си гърди и с изкривено от гняв лице.

– Искам си документите от теб, Хенес – каза той. – Имам право на тях.

Възникният мъж отпред беше Хенес.

– Не заслужаваш никакви документи, Бигман – каза тихо той.

– Без прилични документи не мога да си намеря друга работа. Работих при вас две години и свърших своята част от работата.

– Ти направи много повече от това. Махай се от пътя ми! – Той мина тежко покрай Бигман, приближи се до гишето и каза: – Нуждая се от опитен сеяч. Искам да е достатъчно висок. Той трябва да замени едно малко момче, от което желая да се освободя.

Бигман почувствува това.

– Ей богу, прав си! – извика той. – Аз наистина направих много повече. Искаш да кажеш, че бях дежурен, когато не би трябвало да бъда. Бях дежурен достатъчно дълго, за да те видя да пътуваш по пясъка на пустинята посреднощ. Само гдето на следващата сутрин не знаеше нищо за това, освен че бях преместен, защото съм го споменал. Но без документи за квалификация...

Хенес го погледна отегчено през рамо.

– Грисуълд, изхвърли този глупак – нареди той. Бигман не отстъпи, макар Грисуълд да бе направил две крачки към него.

– Добре. Един по един – каза той с пискливия си глас.

В този момент обаче се намеси Дейвид, който застана между тях.

– Вие сте на пътя ми, приятел – каза Грисуълд. – Трябва да изхвърля малко смет.

– Всичко е наред, Земни. Остави го на мен! – извика Бигман зад гърба на Дейвид.

Дейвид не му обърна внимание.

– Това е обществено място, приятел – обърна се той към Грисуълд. – Ние всички имаме право да стоим тук.

– Нека не спорим, приятел – продължи Грисуълд и сложи грубо ръка на рамото му, сякаш да го отстрани от пътя си.

Дейвид улови светкавично китката на Грисуълд, изви я зад гърба му и го блъсна по рамото. Той се завъртя, политна назад и се удари силно в пластмасовата преграда, разделяща стаята на две.

– Аз предпочитам да споря, приятел – рече Дейвид. Чиновникът се бе изправил с вик. Струпаха се и работещите по другите гишета, но никой не посмя да се намеси.

– Много добре за човек от Земята – смееше се Бигман и тупаше одобрително Дейвид по гърба.

Грисуълд бавно възстанови дишането си. Разтърси глава. Ритна настрана пурата, която бе паднала на пода и вдигна поглед. Очите му изпускоаха искри от ярост. Той се отблъсна от стената и в ръката му проблесна стоманено острие.

Дейвид отстъпи встрани и вдигна ръка. Малкият крив цилиндър, който обикновено почиваше уютно под мишницата му, се спусна по ръкава в готовата да го улови длан.

– Внимавай, Грисуълд! – извика Хенес. – Той има бластер!

– Хвърли оръжието! – заповяда Дейвид. Грисуълд диво изруга, но металът звънна на пода. Бигман се стрелна напред и вдигна острието, кискайки се на поражението на брадясалия. Дейвид го взе от Бигман и го разгледа.

– Безобидна на вид играчка, забранена за притежаване от един земеделски работник – каза той. – Какъв е законът на Марс срещу носене на силов нож?

Дейвид го знаеше като най-ужасното оръжие в Галактиката. На вид представляваше къса дръжка от неръждаема стомана, която беше малко по-дебела от дръжката на нож. В нея бе вграден малък мотор, който можеше да генерира невидимо, девет инча дълго и остро като бръснач, силово поле. То бе в състояние да проникне през всякаква материя. Бронята беше безполезна срещу него и тъй като проникваше така лесно през кости, както и през плът, пронизването с него бе почти винаги фатално.

Хенес пристъпи между тях.

– Къде е позволителното ви за носене на бластер, Земни? – попита той. – Приберете го и ще бъдем квит.

– Почакайте – каза Дейвид, когато Хенес понечи да си тръгне. – Вие търсехте човек, нали?

– Да, търся – потвърди Хенес.

– Отлично. Аз пък търся работа.

– Трябва ми опитен сеяч. Имате ли квалификацията на такъв?

– Не.

– Жънал ли сте някога? Можете ли да управлявате пясъкоход? Накратко, вие сте само, доколкото мога да съдя по дрехите ви – и той отстъпи назад, сякаш да получи по-добра обща представа – един землянин,

който случайно може да си служи умело с бластер. Не мога да ви използвам.

– Нито дори – гласът на Дейвид спадна по шепот – ако ви кажа, че се интересувам от отравяния с храна ли?

Лицето на Хенес не се промени. Дори не мигна.

– Не разбирам за какво говорите – отвърна той.

– Тогава помислете по-добре – Дейвид се усмихна слабо, но малко хумор имаше в тази усмивка.

– Да се работи в марсианска ферма не е лесно – рече Хенес.

– Не съм от тези, които търсят лесното – отвърна Дейвид.

– Е, може би не сте. Отлично, ще ви дадем подслон, храна и като начало три ката дрехи и чифт ботуши. В края на първата година ще получите петдесет долара. Ако не изкарате годината, парите пропадат.

– Достатъчно почтено. Каква ще бъде работата?

– Единствената, която можете да вършите – общ помощник при склада с храна. Ако се учите, ще бъдете повишен. В противен случай ще изкарате годината на тази служба.

– Дадено. А за Бигман?

– Не, сър! – изкряка Бигман, който поглеждаше ту единия, ту другия. – Няма да работя за този пясъчен бръмбар и вас не съветвам.

– Какво ще кажете за един къс срок срещу документите ви? – подхвърли Дейвид.

– Добре – съгласи се Бигман. – Само за един месец.

– Той приятел ли ви е? – попита Хенес.

– Не бих дошъл без него – кимна Дейвид.

– Тогава наемам и него. Ще работи един месец само срещу документите си, но ще трябва да си държи езика зад зъбите. Никакво заплащане освен документите му. Сега да се махаме оттук. Моят пясъкоход е отвън.

Петимата излязоха. Дейвид и Бигман вървяха най-отзад.

– Дълга ти една услуга, приятел – каза Бигман. – Ще я имаш, когато поискаш.

Пясъкоходът беше открит, но Дейвид виждаше цепнатините, в които се плъзгаха панелите, така че той можеше да бъде закрит отвсякъде, защитавайки го от бушуващите пясъчни бури на Марс. Колелата му бяха широки, за да намаляват до минимум склонността към потъване при пресичане на рохкави пясъчни наноси. Стъклената площ бе намалена до минимум, а където я имаше, тя се сливаше със заобикалящия я метал, сякаш бе споена с него.

Улиците бяха многолюдни, но никой не обръщаше внимание на обичайната гледка от пясъкоходи и земеделски работници.

– Ние ще седнем отпред – каза Хенес, – а вие и вашият приятел, Земянино, можете да седнете отзад.

Докато говореше, той седна на шофьорското място. Контролните уреди бяха в средата на предната преграда с центрирани върху тях ветрови стъкла. Грисуълд зае мястото вдясно от Хенес.

Бигман се отправи към задната част на колата и Дейвид го последва. Зад него имаше някой.

– Внимавай! – внезапно извика Бигман. Вторият от доверените хора на Хенес, с пепеляво брадато лице, се беше свил зад вратата на колата. Дейвид бързо се дръпна, но беше вече твърде късно. Последното, което видя, беше бляскавата цев на оръжието в ръката му. Той осъзна мекия мъркащ звук, но едва ли усети нещо. Един далечен глас каза: „Добре, Зъкис. Влез отзад и ги наблюдавай.“ Думите сякаш идваха от края на дълъг тунел. Имаше едно последно моментно усещане за движение напред и после пълна пустота.

Дейвид Стар се отпусна на седалката и от него изчезна последният признак на живот.

4. ИЗВЪНЗЕМЕН ЖИВОТ

Разпокъсани светлинни петна плаваха покрай Дейвид Стар. Той бавно започна да усеща едно ужасно боцкане по цялото тяло и изолиран натиск в гърба. Натискът в гърба се свеждаше до факта, че той лежеше върху твърд дюшек. Боцкането, той знаеше, бе последица от пар-пистолета – едно оръжие, чието излъчване действуваше парализиращо върху нервните центрове в основата на мозъка.

Преди светлината да стане кохерентна и преди да почувствува добре заобикалящата го среда, той усети разтърсване на раменете и едно далечно ужилване на отсечени плесници по бузите си. Светлината плисна в отворените му очи и той вдигна изтръпналата си ръка, за да се предпази от следващата плесница.

Над него се бе навел Бигман с малкото си личице и чип топчест нос, почти докосващ неговия.

– Ей богу, помислих, че са те довършили! – възкликна той.

– Като че ли почти го направиха – каза Дейвид като се надигна на лакът. – Къде се намираме?

– В земеделския затвор. Човек няма полза да се опитва да излезе оттук. Вратата е заключена, а прозорците са с решетки. – Той изглеждаше подтиснат.

Дейвид се опипа под мишниците. Бяха му взели бластерите. Естествено! Това трябваше да се очаква.

– Бигман, тебе също ли те зашеметиха? – попита той.

Бигман поклати отрицателно глава.

– Зъкис ме хоризонтира с приклада на револвера си. – Той опипа предпазливо и с отвращение една област от черепа си. После се изпъчи. – Но първо почти му счупих ръката.

През вратата се чува стъпки. Дейвид седна и зачака. Влязоха Хенес и един по-възрастен мъж с продълговато лице, украсено с бледо сини очи и сиви рунтави вежди, които изглеждаха фиксирани в постоянна дълбока бръчка. Облечен бе в градски костюм, който много приличаше на тези от Земята. Дори му липсваха марсианските ботуши до бедрата.

Хенес се обърна първо към Бигман.

– Отивай в склада за храна – нареди той – и първия път, когато кихнеш без разрешение, ще бъдеш счупен на две.

Хенес го изчака да излезе и заключи вратата след него. После се

обърна към човека със сивите вежди.

– Този е, мистър Макиан. Нарича себе си Уилямс – представи го той.

– Имал си късмет, че само си го зашеметил, Хенес. Ако го беше убил, ценно олово щеше да отиде с него в пясъчния канал.

– Беше въоръжен. – Сви рамене Хенес. – Не можем да рискуваме. Във всеки случай, той е тук, сър.

Те говореха за него, мислеше си Дейвид, сякаш той не беше там или бе само още една нежива част от леглото.

– Ей, ти там – строго се обърна към Дейвид Макиан. – Тази ферма е моя. Всичко на повече от сто мили във всяка посока е на Макиан. Тук аз казвам кой да бъде освободен или затворен, кой да работи или гладува и дори кой да живее или умре. Разбираш ли какво ти казвам?

– Да – отвърна Дейвид.

– Тогава бъди откровен и няма от какво да се страхуваш. Ако се опиташ да скриеш нещо, ние рано или късно ще го разберем и може би ще трябва да те убием. Разбираш ли ме все още?

– Отлично.

– Уилямс ли ти е името?

– Това е единственото име под което съм на Марс.

– Достатъчно откровено. Какво знаеш за отравянето с храна?

Дейвид спусна краката си от леглото.

– Сестра ми умря след една следобедна закуска с хляб и конфитюр – каза той. – Тя бе дванадесетгодишна, а се просна там мъртва още с конфитюр по лицето. Повикахме доктор. Той каза, че е отровена от храна и ни предупреди да не ядем нищо в къщи, докато не се върне с подходяща екипировка за анализ. Не се върна. Вместо него дойде друг, който изглежда имаше твърде голяма власт. Придружаваха го двама мъже в цивилни дрехи. Той ни накара да опишем как е станало всичко и после ни каза че е починала от сърдечен удар. Ние му казахме, че това е смешно, защото сестра ми никога не е страдала от сърце, но той не поиска да ни чуе. Предупреди ни, че ако разпространяваме смешни истории относно отравяне с храна, ще си имаме неприятности. После той взе буркана с конфитюр със себе си. Дори се беше ядосал, че сме избърсали конфитюра от устните на моята сестра.

Опитах се да се свържа с нашия доктор, но неговата медицинска сестра никога не призна, че си е в кабинета. Влязох със сила в кабинета му и го открих там, но той ми каза, че е поставил погрешна диагноза. Изглежда се страхуваше. Отидох в полицията, но те не пожелаха да ме

изслушат. Бурканът с конфитюр, който тримата мъже отнесоха със себе си, бе единственото нещо в къщи този ден, от което беше яла само сестра ми. Бурканът беше току-що отворен и бе доставка от Марс. Ние сме старомодни хора и си обичаме старата храна. Това бе единственият марсиански продукт в къщи. Опитах се да открия чрез вестниците да е имало и други подобни отравяния. Всичко това ми се струваше така подозрително. Дори отидох в Международния град. Напуснах работа и реших на всяка цена да разбера какво е убило сестра ми и да се опитам да разоблича всеки, който може да е отговорен за това. Навсякъде претърпах неуспех. И тогава дойде полиция със заповед за арест. Аз почти я очаквах и успях да избягам. На Марс дойдох по две причини. Първо, това бе единственият начин да избегна затвора (макар сега да не изглежда така, нали?) и второ, защото открих едно нещо. В ресторантите на Международния град имаше два или три подозрителни смъртни случаи и всеки един от тях беше в ресторант, известен с марсианската си кухня. И така, аз реших, че отговорът е на Марс.

Макиан потърка с палец брадичката си.

– Историята изглежда логически свързана, Хенес – каза той. – Какво мислиш?

– Предлагам да вземем имената и датите и да я проверим. Ние не познаваме този човек.

– Ти знаеш, че това е невъзможно – прозвуча почти раздражително гласът на Макиан. – Не искам да правя нищо, което би разпространило новината за цялата тази бъркотия. Това може да навреди на синдикатите. – Той се обърна към Дейвид: – Възнамерявам да изпратя Бенсън да говори с теб. Той е нашият агроном. – После отново към Хенес: – Ти стой тук, докато дойде Бенсън.

Измина около половин час преди да дойде Бенсън. През това време Дейвид се бе облегал на възглавницата и не обръщаше никакво внимание на Хенес, който от своя страна му отвръщаше със същото.

После врата се отвори и един глас каза:

– Аз съм Бенсън. – Това бе благ колеблив глас, който принадлежеше на около четиридесетгодишен индивид с кръгло лице, редееща коса и безрамкови очила. Малката му уста се разтегна в усмивка. – А вие, предполагам, сте Уилямс, нали? – продължи той.

– Точно така – отвърна Дейвид.

Бенсън погледна предпазливо младия землянин.

– Предразположен ли сте към насилие? – попита го той.

– Аз съм обезоръжен – изтъкна Дейвид – и се намирам във ферма,

пълна с хора, готови да ме убият, ако прекрача прага на позволеното.

– Съвсем вярно. Ще ни оставиш ли сами, Хенес?

– Това не е безопасно, Бенсън – запротестира Хенес.

– Моля те – благите очи на Бенсън го погледнаха над очилата.

Хенес изръмжа, плясна с ръка ботуша в знак на недоволство и излезе. Бенсън заключи вратата след него.

– Знаете ли, Уилямс, през последната половин година аз се издигнах и станах важна клечка тук. Дори Хенес ме слуша. Още не съм свикнал с това. – Той се усмихна отново. – Кажете ми. Мистър Макиан твърди, че вие наистина сте бил свидетел на смъртен случай от това странно отравяне с храна.

– Да, на моята сестра.

– О! – Бенсън се изчерви. – Ужасно съжалявам. Зная, че тази тема на разговор е болезнена за вас, но може ли да науча подробностите? Много е важно.

Дейвид повтори историята, която бе разказал на Макиан.

– И смъртта настъпи толкова бързо?

– Само пет-десет минути след като беше яла.

– Ужасно! Ужасно! Нямате представа колко опечалващо е всичко това. – Той нервно потърка ръце. – Във всеки случай, Уилямс, аз бих желал да допълня вашата история. И така, и така сте се досетил за по-голямата част от нея. А аз някак си също се чувствавам отговорен през вас за случилото се на вашата сестра. Ние всички тук, на Марс, сме отговорни, докато не разгадаем тази мистерия. Тези отравяния продължават вече месеци наред. Не са много, но са достатъчно, за да ни поставят в безизходно положение. Проследихме по обратен път отровените храни и сме сигурни, че не идват от нито една ферма. Но едно нещо излезе наяве: Цялата отровена храна идва от Уинград-сити. Другите два града на Марс са засега извън подозрение. Хенес действуваше съгласно предложението, че източникът на заразата е вътре в града. Той предприемаше по своя инициатива среднощни пътувания до него, но нищо не откри.

– Разбирам. Това обяснява забележките на Бигман – рече Дейвид.

– А? – лицето на Бенсън изразяваше недоумение, но после се проясни. – О, вие имате предвид дребния мъж, който обикаля наоколо и вика през цялото време. Да, той видял Хенес да напуска фермата през нощта и последният го изхвърли. Твърде импулсивен човек е. Във всеки случай, аз мисля, че Хенес бърка. Естествено е цялата отрова да минава през Уинградсити. Той е централен пункт на доставките за цялото полу-кълбо. Сега дори мистър Макиан вярва в преднамереното

разпространяване на заразата от някоя агенция. Той и някои други от синдикатите са получили писмени предложения да продадат фермите си на нищожно ниски цени. За отравянето не се споменава нищо и няма никакви доказателства за каквато и да е връзка между предложенията за покупка и тази ужасна история.

Дейвид слушаше внимателно.

– И кои са направили тези предложения за покупка? – попита той.

– Откъде да знаем? Аз съм виждал писмата, но в тях само се казва, че ако предложенията се приемат, синдикатите трябва да изпратят кодирано радиосообщение на една частна субетерна вълна. В писмата се споменава още, че предложената цена се намалява всеки месец с десет процента.

– Не можеше ли да бъде проследен пътят на писмата?

– Страхувам се, че не. Те минават през обикновената поща с пощенски знак „астероид“. Кой би се наел да претърсва астероидите?

– Беше ли уведомена Планетната полиция?

Бенсън тихо се засмя.

– Мислите ли – каза той, – че мистър Макиан или който и да е от синдикатите би извикал полицията за подобно нещо? Това е за тях обявяване на персонална война. Вие не оценявате правилно марсианския манталитет, мистър Уилямс. Вие не се обръщате към закона, когато сте в беда, ако не искате да си признаете, че става дума за нещо, с което не можете да се справите сам. Никой земеделски работник не е пожелал някога да стори това. Аз предложих тази информация да бъде предоставена на Научния съвет, но мистър Макиан не се съгласи. Той каза, че Съветът се е занимавал безуспешно с отравянето и че той би се справил и без тези проклети глупаци. И тогава се намесих аз.

– Вие също ли работите върху отравянето?

– Точно така. Аз съм агрономът на фермата.

– Така ви титулува и мистър Макиан.

– Аха. По-точно казано, агрономът е човек, който се специализира в науката за селското стопанство. Аз съм обучаван в принципите на поддържане на плодородието, редуване на културите и други неща от този сорт. Специализирал съм се по марсианските проблеми. Такива като мен се броят на пръсти и могат да заемат твърде добра служба, въпреки че понякога земеделските работници губят търпение с нас и мислят, че сме само учени идиоти без практически опит. Във всеки случай, аз съм изучавал допълнително също ботаника и бактериология, така че съм назначен от мистър Макиан за завеждащ изследователската програма на

Марс по въпроса за отравянията. Другите членове на синдикатите ни сътрудничат.

– И какво открихте, мистър Бенсън?

– Всъщност толкова малко, колкото и Научният съвет, което не е изненадващо, като се има предвид колко мизерна екипировка и помощ имам в сравнение с тях. Но аз съм развил определени теории. Отравянето е твърде бързо за всичко друго освен за бактериална отрова. Поне ако вземем предвид получаващата се дегенерация на нервите и другите симптоми. Подозирам, че причината е марсианска бактерия.

– Какво?

– Знаете ли, на Марс има живот. Когато пристигнали тук първите земляни, планетата била покрита с прости форми на живот. Това били огромни водорасли, чийто синьозелен цвят бил забелязан през телескопите, преди още да бъдат възможни космическите пътешествия. Имало и подобни на бактерии форми, живеещи от водораслите и дори малки като насекоми същества, които са се движели свободно и са произвеждали своя собствена храна подобна на растения.

– Съществуват ли още?

– Разбира се. Ние ги изчистихме напълно от областите, които превърнахме в наши собствени ферми, и на тяхно място внесохме наши бактерии, необходими за развитието на растенията. В некултивираните области обаче марсианският живот все още процъфтява.

– Но как тогава биха могли да се заразят нашите растения?

– Това е един добър въпрос. Разбирате ли, марсианските ферми не приличат на земните, с които сте свикнали. На Марс фермите не са под открито небе. Тук Слънцето не дава достатъчно топлина за земните растения и няма дъждове. Но има добра, плодородна почва и достатъчно въглероден двуокис, от който главно живеят растенията. И така, житните култури на Марс растат под огромни стъклени плоскости. Те се сеят, отглеждат и жънат почти напълно автоматизирано, така че нашите земеделски работници са най-вече механици. Фермите се напояват изкуствено посредством общопланетна система от тръби, водещи началото си от полярните шапки. Разказвам ви това, за да разберете, колко трудно би било обикновеното заразяване на растенията. Полетата са затворени и пазени от всички посоки освен отдолу.

– Какво означава това? – попита Дейвид.

– Това означава, че отдолу се намират знаменитите Марсиански пещери. В тях може би има разумни марсианци.

– Искате да кажете марсианци-хора ли?

– Не хора, но организми, разумни като човека. Имам причина да вярвам, че съществуват марсиански умове, горящи от желание да изгонят нас, нашествениците-земляни от лицето на своята планета.

5. ВРЕМЕ ЗА ВЕЧЕРЯ

– Поради каква причина? – попита Дейвид. Бенсън изглеждаше смутен. Той бавно приглади с ръка редките кичури коса, които не успяваха да скрият лежащите между тях розови ивици от оплешивяващия череп.

– Никаква, с която да мога да убедя Научния съвет. Дори никаква, която да мога да представя на мистър Макиан – каза той. – Но вярвам, че съм прав.

– Има ли нещо, за което бихте желали да говорите?

– Не зная. Дълго време не съм говорил с никой друг освен със земеделски работници. Впрочем, вие очевидно сте завършили колеж. Какво сте изучавали в него?

– История – отвърна бързо Дейвид. – Тема на дисертацията ми беше международната политика в ранната атомна ера.

– О! – Бенсън изглеждаше разочарован. – И никакви научни курсове ли?

– Имах няколко по химия и един по зоология.

– Разбирам. Ще се опитам да убедя мистър Макиан да ви остави да ми помагате в лабораторията. Работата няма да е кой знае каква, тъй като нямате научна подготовка, но ще бъде по-добра от тази, която би ви дал Хенес.

– Благодаря ви, мистър Бенсън. А относно марсианците?

– О, да. Това е достатъчно просто. Може би не знаете, но на дълбочина няколко мили под марсианската повърхност има огромни пещери. Толкова се знае от данните за земетресенията или по-скоро марсотресенията. Някои изследователи твърдят, че те са резултат от ерозията на водата в дните, когато на Марс все още е имало океани. По-късно обаче било уловено излъчване с неземеен произход, осъществено вероятно от разумно същество. Идващите изпод земята сигнали са твърде подредени, за да са нещо друго. Това наистина има смисъл, ако спрете да мислите за него. В младостта си планетата вероятно е притежавала достатъчно вода и кислород за поддържане на живот, но поради слабата ѝ гравитация, двете субстанции бавно са изтекли в космоса. Ако е имало разумни марсианци, те трябва да са предвидили това и да са издълбали на известна дълбочина под повърхността огромни пещери, в които да са се оттеглили с достатъчно въздух и вода, за да продължат

съществуването си. Сега, предполагам, те са открили, че на повърхността на тяхната планета се е заселил отново разумен живот, но този път от друга планета и са се уплашили от евентуално спречкване с него. Това, което наричаме отравяне с храна, може да е бактериологична война.

– Да, разбирам вашата гледна точка – рече замислено Дейвид.

– Но биха ли я разбрали синдикатите? Или Научният съвет? Е, няма значение. Вие скоро ще работите за мен и може би с общи усилия ще успеем да ги убедим.

Той се усмихна и протегна своята деликатна ръка, която буквално изчезна в огромната лапа на Дейвид Стар.

– Мисля, че сега ще ви пуснат – каза Бенсън.

Пуснаха го и за пръв път Дейвид имаше възможността да наблюдава как работи сърцето на една марсианска ферма. Тя, разбира се, бе също покрита с купол както града. Дейвид беше сигурен в това от първия момент, в който дойде в съзнание. Не може да се очаква да дишате свободно въздух и да живеете при земна гравитация, ако не сте под защитен купол с енергия купол.

Естествено куполът беше много по-малък от градския. Най-голямата му височина беше сто фута, а полупрозрачната му конструкция беше видима във всичките си подробности. Редици флуоресцентни светлини надделяваха над слабо проникващата през полупрозрачния купол слънчева светлина. Цялата конструкция покриваше около половин квадратна миля.

След първата вечер обаче Дейвид имаше малко време за да разшири своите наблюдения. Куполът на фермата изглеждаше пълен с хора и всички те трябваше да бъдат хранени три пъти дневно. Особено вечер, след свършване на дневната работа, те изглеждаха безкрайно много на брой. Дейвид стоеше зад масата за раздаване на храна и флегматично пълнеше пластмасовите чинии на минаващите край него земеделски работници. Накрая той откри, че чиниите бяха произведени специално за ползуване в марсианските ферми. От топлината на човешките ръце те можеха да се размекват и да обгръщат отвсякъде храната, когато бе необходимо тя да се носи в пустинята. Така размекнати, чиниите задържаха пясъка отвън, а топлината вътре. Под купола на фермата те можеха отново да стават плоски и да се използват по обичайния начин.

Земеделските работници почти не обръщаха внимание на Дейвид. Само Бигман, чиято подвижна фигура се плъзгаше между масите,

заменяйки бутилките със сос и съдовете с подправки, му махаше отвреме-навреме с ръка. Това беше ужасно падане на общественото положение за дребния мъж, но той се отнасяше философски към него.

– Касае се само за един месец – обясняваше той веднъж в кухнята, когато приготвяха яденето за деня, а главният готвач бе излязъл по своя работа за няколко минути, – а повечето от момчетата знаят срока и ми облекчават пребиваването. Разбира се, тук са Грисуълд, Зъкис и цялата банда, които лижат подметките на Хенес. Но какво ме интересува това? Всичко е само за няколко седмици.

– Нека не те тревожи това, че момчетата не се сближават с теб – казваше друг път той. – Те знаят, че си земянин, разбираш ли, и че си твърде добър за такъв, както знам аз. Хенес или Грисуълд са винаги около мен, за да са сигурни, че няма да кажа на другите каквото знам. Но те ще поумнеят.

Обаче процесът отнемаше време. За Дейвид всеки ден се повтаряше едно и също нещо: земеделски работник със своята чиния, една буца картофено пюре, един черпак грах и малък стек (на Марс животинската храна беше много по-оскъдна от растителната, тъй като месото се доставяше от Земята). После земеделският работник си вземаше сам тънко парче кейк и чаша кафе. Следваше друг земеделски работник с друга чиния и всичко се повтаряше отново. За тях Дейвид беше само един земянин с черпак в едната ръка и вилица с големи зъби в другата. Не бе дори личност, само черпак и вилица.

Готвачът промуши глава през вратата, взирайки се с малките си очички над увисналите под тях торбички.

– Хей, Уилямс! – извика той. – Размърдай се и занеси малко храна в специалната столова!

Макиан, Бенсън, Хенес и някои други, които се смятаха за особено важни от гледна точка на положението си или дългосрочността на службата, вечеряха в отделна стая. Те седяха на маси, а храната им се сервираше. Дейвид беше правил това и преди. Той приготви специалните порции и ги занесе в стаята върху масичка за сервиране. Минаваше спокойно по своя път между масите, започвайки от тази, на която седяха Макиан, Хенес и още двама. На масата на Бенсън се забави. Бенсън пое чинията с усмивка и „Как сте?“ и започна да се храни с охота. Дейвид се наведе, за да изчетка невидимите трохи от масата, при което доближи устата си до ухото му и съвсем тихо го попита:

– Някой във фермата да се е отравял?

Бенсън се сепна от внезапно прозвучалите думи и хвърли бърз

поглед на Дейвид. После също така бързо отмести погледа си и се опита да изглежда равнодушен. Той поклати отрицателно глава.

– Зеленчуците са марсиански, нали? – промърмори Дейвид.

Един нов глас прозвуча в стаята. Това бе грубо подвикване от другия ѝ край.

– По дяволите, земно магаре, мърдай по-живо!

Това бе Грисуълд с все още брадясало лице. Сигурно се бръсне понякога, мислеше Дейвид, тъй като космите никога не ставаха по-дълги, но никой не ги беше виждал и по-къси.

Грисуълд седеше на последната маса. Гневът все още бушуваше в него.

– Дай тук тази чиния, келнер – озъби се той. – По-бързо! По-бързо!

Дейвид не бързаше да му я подаде, а Грисуълд удряше бързо с вилицата по масата. Дейвид се придвижи по-бързо и вилицата звънна остро върху твърдата пластмаса на подноса. Балансирайки подноса с една ръка, Дейвид улови с другата юмрука на Грисуълд и започна да го стиска с нарастваща сила. Другите трима на масата бутнаха назад столовете си и станаха.

– Пусни вилицата и поискай порцията си прилично, за да не я получиш всичката наведнъж – каза с нисък леден глас Дейвид, който прозвуча достатъчно тихо, за да го чуе само Грисуълд.

Грисуълд се сгърчи, но Дейвид не отхлабваше хватката. Коляното на Дейвид в облегалката на стола на Грисуълд не позволяваше на земеделския работник да се отблъсне от масата.

– Помоли любезно – каза Дейвид, усмихвайки се с измамно благородство. – Като възпитан човек.

Грисуълд дишаше тежко. Вилицата падна от изтръпналите му пръсти.

– Остави ме да взема подноса – изръмжа той.

– Това ли е всичко?

– Моля – изсъска Грисуълд.

Дейвид свали ниско подноса и освободи юмрука му, който бе побелял от нарушеното кръвообращение. Грисуълд го масажира известно време с другата ръка и после посегна за вилицата. Той гневно се огледа, но в очите на останалите срещна само равнодушие. Работата в марсианските ферми беше тежка и всеки сам трябваше да се грижи за себе си.

– Уилямс! – извика Макиан, който беше станал.

– Да, сър – приближи се Дейвид.

Макиан не спомена директно нищо за току-що случилото се и

остана за момент неподвижен, гледайки внимателно Дейвид, сякаш го виждаше за пръв път и видяното му харесваше.

– Би ли желал да участвуаш утре в проверката? – попита го той.

– Проверка ли, сър? Какво е това? – попита Дейвид наблюдавайки скришом масата.

Бифтекът от чинията на Макиан бе изчезнал, но грахът и картофеното пюре бяха почти недокоснати. Той очевидно нямаше куража на Хенес, който бе омел своята.

– Проверката е ежемесечна обиколка на цялата ферма. Това е стар фермерски обичай. Проверяваме за случайни счупвания на стъклото, за повреди в напоителната система и селскостопанските машини, а също и за възможно браконьерство. При тази проверка се нуждаем от колкото се може повече силни мъже.

– Желая да дойда, сър.

– Добре! Така и предполагам. – После се обърна към Хенес, който слушаше внимателно със студен и безизразен поглед. – Харесва ми стилът на това момче, Хенес. Може би ще успеем да направим, от него земеделски работник. – И още... – гласът му се сниши и Дейвид, който се отдалечаваше, не можа да чуе нищо повече, но от бързият скрит поглед на Макиан към масата на Грисуълд можеше да предположи, не се касаеше за комплимент по адрес на дългогодишния земеделски работник.

Дейвид долови шум от стъпки в стаята си и се задействува още преди да се беше събудил напълно. Той се плъзна бързо от далечната страна на леглото и се скри под него. На фона на проникващата през прозореца бледа флуоресцентна светлина му се мярнаха нечии боси крака. Част от лампите в купола на фермата се оставяха да светят и през периода за сън, за да се избегне необичайно черния мрак.

Дейвид чакаше. Той чу шумоленето на чаршафите при напразното опипване на леглото му, а след това и тих шепот.

– Земянино, земянино! Къде си по дяволите...

Дейвид докосна едно от стъпалата и бе възнаграден от внезапно отдръпване и рязко задържане на дъха.

Имаше пауза и после една глава, безформена в здрача, се доближи до неговата.

– Земянино, тук ли спиш?

– Че къде другаде, Бигман? Под леглото ми харесва.

– Можеше да ме принудиш да извикам и тогава щях да си имам големи неприятности. Трябва да говоря с теб – шепнеше сърдито дребният мъж.

– Сега е твоят шанс – засмя се тихо Дейвид и изпълзя изпод леглото.

– Ти си твърде подозрителен за един землянин – каза Бигман.

– Разбира се – отвърна Дейвид, – защото искам да живея.

– Ако не внимаваш, няма да можеш.

– Така ли?

– Така. Глупаво е, че дойдох. Ако ме заловят тук, никога няма да получа документите си. Ти ми помогна, когато бях в нужда и сега е моментът да ти се отплатя. Какво си направил на този отвратителен Грисуълд?

– Дадох му малък урок.

– Малък урок ли? Той беше побеснял. Хенес направи всичко възможно, за да го успокои.

– Това ли дойде да ми кажеш, Бигман?

– Част от него. Бях зад гаража точно след изключване на светлините. Не подозирах, че съм наблизо, а аз не им се обадох. Във всеки случай, Хенес четеше конско на Грисуълд: първо, че се е спречкал с тебе пред очите на Стареца и второ, че не е имал мъжеството да доведе спречкването докрай, щом веднъж го е започнал. Грисуълд беше твърде разгневен, за да говори смислено. Той изгъркори нещо относно това как щял да се добере до твоята гуша. Хенес каза... – започна той и спря. – Слушай, не ми ли каза, че за тебе Хенес е съвсем чист?

– Такъв изглежда.

– Тези среднощни пътувания...

– Видял си го само веднъж.

– Веднъж е достатъчно. Ако това е било законно, защо не ми го кажеш направо?

– Не е моя работа да го казвам, Бигман, но всичко изглежда законно.

– Ако случаят е такъв, какво тогава има той срещу теб? Защо не си отзове кучетата?

– Какво искаш да кажеш?

– Когато Грисуълд свърши да говори, Хенес каза, че той трябва да се въздържа. Каза още, че утре ще бъдеш на проверка и това ще бъде удобен момент. Тогава помислих, че трябва да дойда и те предупредя. Землянино, по-добре не ходи на тази проверка.

– Каза ли Хенес за какво ще бъде проверката? – попита невъзмути-мо той.

– Не чух. Те отминаха, а аз не можех да ги последвам, защото щях

да се окажа на открито. Предполагам, че не е трудно за досещане.

– Може би, но представи си, че се опитаме да открием точно каква цел преследват.

– Как мислиш да го направиш?

– Като бъда на проверката и дам възможност на момчетата да ми покажат.

– Не можеш да направиш това – каза Бигман. – Не можеш да се мериш с тях на една проверка. Ти, бедни Земянино, не знаеш нищо за Марс.

– Тогава, предполагам, това би означавало самоубийство – рече флегматично Дейвид. – Нека почакаме и ще видим.

Той потупа Бигман по рамото, обърна се на другата страна и се приготви да спи.

6. ПЯСЪЦИ, МАХАЙТЕ СЕ!

Вълнението под купола на фермата по повод на проверката започна веднага щом бе включена главното флуоресцентно осветление. Имаше ужасен шум и лудо препускане. Пяскоходите бяха изведени в редици, като всеки земеделски работник се грижеше за своя.

Макиан беше навсякъде без да се задържи никъде твърде дълго. Хенес определяше групите и уточняваше пътищата през огромната площ на фермата. Той вдигна поглед, когато минаваше край Дейвид и спря.

– Още ли имаш намерение да участвува в проверката, Уилямс? – попита той.

– Не бих я пропуснал.

– Добре тогава, тъй като нямаш собствена кола, ще ти зачисля една от общия склад. Щом веднъж ти бъде зачислена, тя е твоя и трябва да се грижиш за нея и да я поддържа в работно състояние. Всеки ремонт или повреда, които сметем, че са по твоя вина, ще бъдат за сметка на заплатата ти. Разбра ли?

– Съвсем честно.

– Ще те сложа в групата на Грисуълд. Зная, че не се разбирате много, но той е нашият най-добър човек на полетата, а ти си само един землянин без опит. Можеш ли да управляваш пясъкоход?

– Мисля, че с малко практика ще мога да се справя с всяко движещо се превозно средство.

– Ще можеш, а? Ще ти дадем твоя шанс. – Той се готвеше да отмине, когато забеляза Бигман и изля: – Къде мислиш, че отиваш, а?

Бигман беше току-що престъпил прага на залата за събрания. Той бе с нова екипировка, а ботушите му лъщяха като огледало. Беше с гладко сресана коса и порозовяло от търкане лице.

– На проверката, Хенес... мистър Хенес – отвърна провлачено Бигман. – Не съм под арест и все още притежавам своята квалификация на земеделски работник. Това означава също, че имам право на моята стара кола и на моята стара група.

– Ти четеш много правилници – сви рамене Хенес – и сигурно така пише в тях. Но само още една седмица Бигман, само още една седмица. Носа си само да покажеш след това на макианска територия, ще те стъпча.

Бигман направи законителен жест по посока на отдалечаващия се

гръб на Хенес и после се обърна към Дейвид.

– Използувал ли си някога филтър за нос, Земянино?

– Не, никога. Но, разбира се, съм чувал за него.

– Да си чувал не е като да си го използвал. Намерих един и за теб. Гледай, ще ти покажа как да го сложиш. Не, не. Извади си палците оттам. Наблюдавай сега как си държа ръцете. Така е правилно, сега над главата и се уверяваш, че лентите на врата не са усукани, иначе ще получиш главобол. Сега можеш ли да виждаш през тях?

Горната част на лицето на Дейвид се беше превърнал в опакована в пластмаса уродливост, а двойният маркуч, който идваше от кислородните цилиндри и минаваше нагоре от всяка страна на брадичката, му допринасяше още повече за нечовешкия му вид.

– Дишаш ли трудно? – попита Бигман. Дейвид се мъчеше и бореше за глътка въздух. Той махна филтъра.

– Как го пускаш в действие? Филтърът няма дозатор.

– Връщам си гдето ме уплаши миналата вечер – смееше се Бигман. – Не е необходим дозатор. Бутилките подават автоматично кислород при контакт на филтъра с лицето ти и автоматично го спират, когато го махнеш.

– Тогава нещо в него не е в ред. Аз...

– Няма нищо нередно. Бутилките подават кислород при газово налягане една пета от нормалното, колкото е налягането на марсианската атмосфера, затова не можеш да го всмучеш тук, където то е една нормална атмосфера. Навън в пустинята той ще действа отлично. Само помни, че трябва да вдишваш през носа, а да издишваш през устата, иначе ще замъглиш очилата и това няма да е хубаво.

Той обиколи важно стройното високо тяло на Дейвид и поклати неодобрително глава.

– Не зная какво да направя за твоите ботуши. Черно и бяло! Приличаш на боклукчия или нещо подобно. – Бигман погледна самодоволно своите, които бяха съчетание на бледозелено и яркочервено.

– Ще се справя – рече Дейвид. – Ти по-добре се качвай в своята кола. Изглежда се готвят да потеглят.

– Прав си. Е, не се безпокой. Внимавай за смяната на гравитацията. Трудно се понася, ако не си свикнал. И, Земянино...

– Е?

– Отваряй си очите на четири. Знаеш какво имам предвид.

– Благодаря. Ще внимавам.

Сега пясъкоходите се бяха подредили в квадрати по девет. Те бяха

повече от сто, всеки със своя земеделски работник, взиращ се напред над контролното табло. Всяко превозно средство беше ръчно нашарено с хумористичен замисъл. Пясъкоходът на Дейвид бе покрит с такива надписи от половин дузината предишни собственици. Те започваха с „Внимание, момичета!“; обикаляш куршумообразния нос на колата и завършваха с „Това не е пясъчна буря, това съм аз!“ върху задната броня.

Дейвид се покатери в пясъкохода и затвори вратата. Тя прилепна плътно и сякаш се сля с корпуса. Непосредствено над главата му се намираше филтровият отвор, който позволяваше изравняване на въздушното налягане вътре и отвън колата. Прозорците ѝ бяха леко замъглени, което бе доказателство за срещнати и издържани прашни бури. Контролното табло се стори на Дейвид достатъчно познато. В по-голямата си част те бяха стандартни за неземните коли. Манипулациите на няколко непознати бутона бяха обяснени.

Грисуълд мина край него, жестикулирайки му яростно.

– Свали предните си стъкла, глупако! – викаше той. – Не потегляме в буря!

Дейвид потърси подходящия бутон и го намери върху кормилния вал. Стъклата, които изглеждаха споени с метала, потънаха в отворите за тях и видимостта се подобри. Разбира се, помисли той. Марсианската атмосфера едва ли можеше да породи достатъчно силен вятър, за да попречи, а сега беше марсианското лято и не бе твърде студено.

– Хей, Земянино! – го повика един друг глас. Той вдигна поглед. Махаше му Бигман, който беше също в групата от девет коли на Грисуълд. Дейвид отвърна на поздрава му.

Междувременно част от купола се повдигна и първите девет коли бавно влязоха във въздушния шлюз. Куполът се затвори зад тях. След няколко минути шлюзът се отвори отново празен и пое още девет коли.

Гласът на Грисуълд прозвуча внезапно и високо до ухото на Дейвид. Дейвид се обърна и видя малкия приемник в покрива на колата точно зад главата му. Малкият отвор с решетка в горната част на кормилния вал беше микрофона.

– Група осма, готови ли сте?

Гласовете прозвучаха последователно един след друг: „Номер едно, готов. Номер две, готов. Номер три, готов.“ След номер шест имаше малка пауза. После се обади Дейвид: „Номер седем, готов.“ След това „Номер осем, готов.“ Последен прозвуча пискливият глас на Бигман: „Номер девет, готов.“

Частта от купола се повдигна отново и колите пред Дейвид

започнаха да се движат. Дейвид бавно настъпи реостата, позволявайки на електричеството да достигне двигателя. Неговият пясъкоход подскочи напред само за да се блъсне в задницата на предния. Той отпусна рязко реостата и почувствува потреперването на колата под него. Шлюзът ги обхващаше като малък тунел затварящ се отзад.

Той усети съскането на въздуха, изпомпван от шлюза и вкарван обратно в купола. Сърцето му затупа силно, но ръцете държаха здраво кормилото.

Дрехите на Дейвид се издуваха, а въздухът се процеждаше навън през пролуката между горния край на ботушите и бедрата му. Почувствува изтръпване на ръцете и брадичката. Започна непрекъснато да преглъща, за да облекчи нарастващата болка в ушите си и след пет минути откри, че се задъхва от недостиг на кислород.

Другите бяха поставили филтрите си. Той направи същото и този път кислородът се плъзна равномерно към ноздрите му. Дейвид вдишваше дълбоко и издишваше през устата. Ръцете и стъпалата му бяха още изтръпнали, но изтръпването бе започнало да отмира.

В този момент вратата на шлюза се отвори пред тях и червените пясъци на Марс заблестяха на слабата слънчева светлина.

– Пясък, махай се! – изреваха в един глас осемте земеделски работници и първите коли от групата потеглиха.

Това бе традиционният вик на земеделските работници, който прозвуча остро и пронизително в редкия въздух и пясъкоходът запълзя през линията, маркираща границата между метала на купола и марсианската почва.

И тя го удари!

Внезапната смяна на гравитацията приличаше на рязко падане от хиляда фута. С пресичането на линията изчезнаха сто и двадесет от неговите двеста фунта тегло. Той се вкопчи за кормилото, докато траеше това неприятно чувство за непрекъснато падане. Пясъкоходът променяше наслуки посоката си.

До съзнанието на Дейвид достигна гласът на Грисуълд, който бе запазил своята дрезгавост въпреки слабата звукопроводност на редкия въздух.

– Номер седем, назад в линия!

Дейвид се бореше с кормилото, бореше се със собствените усещания, мъчеше се да проясни погледа си. Той пое с усилие кислород през филтъра на носа си и най-лошото бавно премина.

Той видя как Бигман погледна обезпокоен към него и му махна с

ръка за поздрав. После се съсредоточи върху пътя.

Марсианската пустиня беше почти равна, равна и гола. Нямаше дори стрък трева. Това място е било мъртво и пустинно от кой знае колко милиона години. Внезапно му хрумна, че може би греша. Може би наистина пустинните пясъци са били покрити със синьозелени микроорганизми, преди земляните да дойдат и ги изгорят, за да освободят място за своите ферми.

Колите отпред вдигаха прах, който се издигаше бавно, сякаш беше част от филм, пуснат със забавени движения. Тя се утаяваше също така бавно.

Колата на Дейвид вървеше лошо. Той увеличи скоростта и откри, че става нещо нередно. Колите през него се придържаха към земята, а неговата подскачаше при всяка неравност като Джекребит². Неговата кола излиташе във въздуха при всяка незначителна неравност на повърхността, при всеки издаден скален контур. Тя се носеше лениво във въздуха, с въртящи се на няколко инча от земята колела. После също така плавно се спускаше долу, дръпвайки рязко напред веднага щом колелата ѝ докоснеха земята.

Това причиняваше изоставането му, а когато увеличаваше скоростта, за да ги настигне, подскачането ставаше още по-лошо. Виновна, разбира се, беше слабата гравитация, но другите успяваха да се справят. Той се чудеше как.

Ставаше все по-студено. Дори през марсианското лято температурите едва надминаваха точката на замръзване. Дейвид можеше да гледа право в Слънцето. То изглеждаше нищожно малко на моравото небе, на което той различи и три-четири звезди. Въздухът беше твърде рядък, за да ги скрие или да разпръсне светлината по такъв начин, че да се получи синият цвят на земното небе.

– Колите с номер едно, четири и седем – наляво! – прозвуча отново гласът на Грисуълд. – Колите с номера две, пет и осем – към центъра! Колите с номера три, шест и девет – надясно! Колите с номера две и три ще бъдат отговорници на своите участъци.

Колата на Грисуълд с номер едно започна да завива наляво и Дейвид, следвайки я с очи, забеляза черната линия на хоризонта в тази посока. Номер четири последва номер едно, а Дейвид зави рязко наляво, за да запази ъгъла на променяне на посоката. Това, което последва, го изненада. Колата му поднесе и той едва успя да реагира. Дейвид се вкопчи

2. Голям северноамерикански заек – бел.пр.

в кормилото и го завъртя в посока на плъзгането. Той изключи напълно захранването и почувствува стърженето на колелата при въртеливото движение на колата напред. Пустинята се завъртя през очите му.

– Настъпи аварийната спирачка. Педалът е точно вдясно от този на реостата – чу той тънкия глас на Бигман от предавателя.

Дейвид отчаяно се опита да намери педала на аварийната спирачка, но болящите го стъпала не откриха нищо. Тъмната линия на хоризонта се появи пред него и изчезна. Сега тя бе много по-ясно очертана и по-широка. Дори при това мигновено появяване естеството ѝ ставаше ужасно очевидно. Това бе една от пукнатините на Марс, дълга и права. Както многобройните такива на земната Луна, те представляваха пукнатини в планетната повърхност, причинени от изсъхването ѝ през милионите години. Бяха по-широки от сто фута и никой не бе измервал дълбочината им.

– Стъпвай навсякъде и ще го откриеш – извика Бигман.

Дейвид го послуша и внезапно почувствува слабо хлътване под пръстите си. Бързото въртене на пясъкохода премина в ужасно стържене. Вдигнаха се облаци прах, които го задавиха и скриха всичко. Той се наведе върху кормилото и зачака. Колата постепенно забави движението си и накрая спря.

Дейвид се облегна назад и известно време диша спокойно. После свали филтъра, избърса вътрешната му повърхност, докато студеният въздух щипеше носа и очите му, и после го постави отново. Дрехите му бяха червеносиви от прахта, която се беше напластила и върху, брадичката му. Той чувствуваше сухотата ѝ върху устните си, а вътрешността на колата бе изцапана с нея.

Другите две коли от подгрупата спряха до него. От едната се измъкна Грисуълд. Филтърът правеше брадясалото му лице ужасно грозно. Дейвид внезапно осъзна причината за популярността на брадите сред земеделските работници. Те бяха защита срещу студения вятър на Марс.

Грисуълд ръмжеше, показвайки жълтите си и изпочупени зъби.

– Землянино – каза той, – ремонтът на този пясъкоход ще бъде финансиран от твоята заплата. Ти чу предупреждението на Хенес.

Дейвид отвори вратата и слезе. Отвън колата приличаше на смачкан варел. Гумите бяха разкъсани и от тях се подаваха огромни зъби, които очевидно бяха „аварийна теглителна сила“.

– Нито цент няма да бъде удържан от заплатата ми, Грисуълд. В колата нещо не е било в изправност.

– Сигурно. И това е шофьорът. Глупавият некадърен шофьор, ето какво не е било в изправност в колата.

Една друга кола пристигна със скърцане и Грисуълд се обърна към нея. Брадата му сякаш настръхна.

– Махай се оттук, бръмбар такъв! Гледай си твоята работа!

Бигман изскочи от колата.

– Но не преди да огледам пясъкохода на земята – заяви той.

На Марс Бигман тежеше по-малко от петдесет фунта и с един дълъг нисък скок той беше при Дейвид. Бигман погледна под колата и се изправи.

– Къде са балансните тежести, Грисуълд? – попита той.

– За какво служат те, Бигман? – на свой ред попита Дейвид.

– Когато излизаш на слаба гравитация с един от тези пясъкоходи – заговори бързо малкият човек, – на всяка от осите му поставят греда с дебелина един фут. При силна гравитация ги сваляш. Съжалявам, приятелю, но нито за миг не помислих, че това би могло да бъде...

Дейвид го прекъсна. Това обясняваше защо неговата кола се понасяше нагоре при всяка неравност, докато другите се движеха прилепнали към терена.

– Знаеше ли, че ги няма? – обърна се той към Грисуълд.

– Всеки отговаря за колата си. Ако не си забелязал, че липсват, грешката е твоя – изруга Грисуълд.

Останалите коли също се бяха приближили. Около тримата бе образуван кръг от космати мъже. Всички стояха тихо, слушаха внимателно и не се намесваха.

– Проклет кварцов къс – избухна Бигман, – човекът е новак. Той не би могъл да знае...

– Спокойно, Бигман – намеси се Дейвид. – Това е моя работа. Питам те отново, Грисуълд, знаеше ли предварително, че липсват?

– Аз ти казах, Земи. В пустинята всеки трябва да се грижи за себе си. Не възнамерявам да ти бъда бавачка.

– Добре. В такъв случай аз веднага ще се погрижа за себе си – отвърна Дейвид и се огледа. Бяха почти на ръба на пукнатината. Още десет фута и той щеше да бъде мъртъв. – В такъв случай ти също ще трябва да се погрижиш за себе си, защото аз взимам твоята кола. Можеш да се върнеш с моята до купола на фермата или да стоиш тук. Не ме е грижа.

– Велики Марс! – извика Грисуълд и се хвана за оръжието, но изведнъж от кръга мъже, наблюдаващи сцената, се разнесе вик:

– Честна борба! Честна борба!

Законите на Марс бяха сурови, но не позволяваха използването на нечестни предимства. Това се разбираше от всички и се прилагаше строго. Само чрез такива предпазни мерки можеше всеки човек да бъде защитен от евентуален силов нож в гърба или бластерен изстрел в корема.

– Ще се разберем, като се върнем – каза Грисуълд, като огледа суровите лица около себе си. – А сега на работа.

– Ще се видим в купола, ако желаш – отвърна Дейвид. – Но веднага отстъпи настрана.

Той вървеше напред без да бърза, а Грисуълд отстъпваше.

– Глупав наивник! Не можем да се бием с юмурици, когато сме с филтри на лицата. Имаш ли в черепа си нещо друго освен кости?

– Тогава го свали – отвърна Дейвид. – И аз ще сваля моя. Спири ме в честна борба, ако можеш.

– Честна борба! – разнесе се одобрителният вик на тълпата.

– Приеми или отстъпи, Грисуълд! – извика Бигман. После подскочи напред и измъкна бластера му.

– Готов ли си? – попита Дейвид и постави ръка на своя филтър.

– Ще броя до три – извика Бигман. Носеха се неясни викове. Всички бяха в напрегнато очакване. Грисуълд му хвърли яростен поглед.

– Едно – започна да брой Бигман.

Щом чу „три“ Дейвид спокойно махна филтъра си и го хвърли настрана заедно с прикачените към него кислородни бутилки. Стоеше незащитен и съдържаше дъха си, за да не поеме въздух от негодната за дишане атмосфера на Марс.

7. БИГМАН ПРАВИ ОТКРИТИЕ

Грисуълд не се помръдна и неговият филтър остана на мястото си. От групичката на наблюдаващите се разнесе заплашително ръмжене.

Дейвид се движеше възможно най-бързо, нагаждайки крачките си към слабата гравитация. Той се хвърли несръчно напред (сякаш го задържаше вода) и обхвана рамената на Грисуълд. После се извъртя встрани, за да избегне коляното на земеделския работник. Протегна ръка към брадясалото лице на противника си, сграбчи филтъра и го хвърли настрана.

Грисуълд изписка и се опита да го хване, но не успя. После се овладя и затвори устата си, за да не губи въздух. Леко залитайки, той се отскубна от Дейвид и започна да обикаля около него.

Измина близо една минута, откакто Дейвид бе поел въздух за последен път. Дробовете му бяха напрегнати. С кръвясали очи Грисуълд се снишаваше и приближаваше боязливо към Дейвид. Краката му пружинираха, а движенията му бяха грациозни. Привикнал към слабата гравитация, той умееше да ги координира. Дейвид установи мрачно, че за него това е непостижимо. При първото рязко, лошо преценено движение можеше да се просне на земята.

Напрежението се увеличаваше с всяка измината секунда. Дейвид не позволяваше да го стигнат и наблюдаваше как гримасата на Грисуълд става все по-измъчена. Дейвид трябваше да издържи по-дълго от него. Той имаше дробове на атлет, докато Грисуълд ядеше и пиеше твърде много, за да бъде в добра форма.

Пукнатината привлече погледа на Дейвид. Бе само на четири фута зад него – един стръмен бряг, който се спускаше перпендикулярно надолу. Натам го притискаше Грисуълд. Спря отстъплението си. До десет секунди другият трябваше да го атакува. Би трябвало.

И Грисуълд го атакува.

Дейвид се дръпна настрана и със силен юмручен удар го улучи в челюстта.

Грисуълд залитна, вдиша и напълни дробовете си със смес от аргон, неон и въглероден двуокис. Грохваше бавно и ужасно. Опита се да запази равновесие. Почти успя, но отново залитна напред...

В ушите на Дейвид прозвуча вик на смущение. С треперещи крака, глух и сляп за всичко друго освен за своя филтър на земята, той се

върна при колата. С голямо усилие на волята успя да нагласи филтъра и прикрепил бутилките към него. Накрая пое голяма глътка кислород, която се вля в дробовете му като студена вода в пресъхнало от жажда гърло. Цяла минута единственото му занимание беше да диша. Огромните му гърди се повдигаха и спадаха равномерно. Накрая отвори очи.

– Къде е Грисуълд? – попита той.

Всички го бяха наобиколили начело с Бигман.

– Не видя ли? – попита го учудено Бигман.

– Аз го повалих – отвърна Дейвид и се огледа наоколо.

Грисуълд не се виждаше никъде.

– В пукнатината – каза Бигман и направи плъзгащо се надолу движение с ръка.

– Какво? – попита Дейвид и се намръщи. – Това е лоша шега.

– Не, не.

– Гмурна се през ръба като плувец.

– Ясен случай на самозащита от твоя страна, Земни.

Всички говореха едновременно.

– Почакайте, какво се случи? – попита Дейвид. – Аз ли го хвърлих там?

– Не, Земни – гръмко възрази Бигман. – Не е твое дело. Ти го удари и нещастникът падна. Понечи да стане, но отново залитна и когато се опита да запази равновесие, подскочи напред и падна в пукнатината. Бе твърде заслепен, за да види какво има пред него. Опитахме се да го хванем, но не успяхме. Ако не гледаше само как да те притисне към ръба на пукнатината, за да те бутне в нея, това нямаше да се случи.

Дейвид погледна към хората и те впериха очи в него.

Накрая един от земеделските работници подаде коравата си десници.

– Добро шоу направи, момче – рече той. Казано бе спокойно и означаваше, че го приемат. Бигман извика триумфиращо, подскочи шест фута и докато падаше обратно, направи с крака няколко балетни фигури, които и най-добрият балетист не би могъл да повтори при земна гравитация. Другите вече се тълпяха по-близо до Дейвид. Хора, които преди се обръщаха към него само със „Земни“ или „ти“, или изобщо не го забелязваха, сега го потупваха по гърба и му казваха, че е мъж, с който Марс може само да се гордее.

– Момчета, нека продължим проверката – извика Бигман. – Нужен ли ни е Грисуълд, за да ни показва как?

– Не! – изреваха в отговор всички.

Бигман скочи в колата си, а Дейвид се настани в онази, която само преди петнадесетина минути принадлежеше на Грисуълд.

– Пясък, махай се! – прозвуча още веднъж като вълчи вой в марсианския въздух.

Новината се разпространи по радиото в пясъкоходите, прескачайки празните пространства между затворените в стъкло райони на фермата. Докато Дейвид маневрираше между стъклените стени, всички вече бяха научили за смъртта на Грисуълд.

Останалите осем земеделски работници от бившата група на Грисуълд се събраха още веднъж на отслабващия червеникав светлик от залязващото марсианско слънце и закараха пясъкоходите обратно под купола на фермата. Когато се върна, Дейвид вече бе прочут.

Този ден липсваше редовната вечеря. Тя бе изядена в пустинята преди завръщането, така че по-малко от половин час след завършване на проверката мъжете се събраха пред сградата на управлението и зачакаха.

Нямаше съмнение, че междувременно Хенес и Стареца бяха чули за борбата. Тук имаше достатъчно от „Групата на Хенес“, т.е. от хората, насти след като Хенес бе станал управител и чиито интереси бяха тясно свързани с неговите, така че новината несъмнено бе стигнала и до тях. Хората чакаха с чувство на задоволство.

Земеделските работници не мразеха Хенес. Той беше способен и не бе груб. Но не го и обичаха, защото бе студен и надменен, липсваше му лекотата на общуване, с която се отличаваха предишните управители. При липсата на социално разделение на Марс това бе сериозен недостатък, който хората тук не прощаваха. А Грисуълд беше непопулярен сред тях.

Общо взето през последните три марсиански години във фермата на Макиан не беше се случвало по-вълнуващо събитие. А една марсианска година е само с един месец по-къса от две земни години.

Появяването на Дейвид бе посрещнато с одобрителни викове, въпреки че малка група в единия край го гледаше мрачно и враждебно. Навярно вътре ги бяха чули, защото Макиан, Хенес, Бенсън и някои други се показваха навън. Дейвид се заизкачва по рампата, водеща към входа, а Хенес излезе напред и погледна надолу.

– Сър, дойдох да обясня причината за станалия днес инцидент – рече Дейвид.

– Един ценен работник от фермата умря при свата с теб – отвърна Хенес с равен глас. – Може ли твоето обяснение да зачеркне този факт?

– Не, сър, но Грисуълд бе победен в честна борба.

– Той се опита да убие момчето – обади се гласа от тълпата. – Случайно бе забравил да постави гредите-тежести на колата му.

Няколко души се засмяха на последната саркастична забележка.

Хенес побледня и сви юмруци.

– Кой каза това? – попита той. Настъпи тишина и след малко един приглушен глас от първите редици на тълпата се обади:

– Моля ви, учителю, не бях аз.

Там стоеше Бигман със скръстени ръце и скромно сведен поглед. Смехът избухна с още по-голяма сила. Хенес с усилие овладя яростта си.

– Поддържаш ли твърдението, че е посегнал на живота ти? – попита той Дейвид.

– Не, сър – отвърна Дейвид. – Твърдя само, че го победих в честна борба, на която бяха свидетели седем земеделски работници. Човек, който влиза в честна борба, иска да излезе от нея по най-добрия възможен начин. Да не възнамерявате да въвеждате нови правила?

От тълпата се надигна вик на одобрение.

– Жалко, че сте били заблудени и подбудени към действие, за което ще съжалявате. Сега всички се върнете на работа и бъдете сигурни, че вашето отношение тази вечер няма да бъде забравено. Колкото до вас, Уилямс, ние ще обсъдим случая и ще поговорим допълнително. – каза Хенес. После се обърна и влезе в сградата на управлението. След кратко колебание го последваха и останалите.

Рано на другата сутрин Дейвид бе повикан в офиса на Бенсън. Тази нощ имаше голямо чествуване, в което Дейвид не можеше да не участва и сега се прозя дълбоко, докато се навеждаше, за да не се удари в трегера.

– Влез, Уилямс – покани го Бенсън. Облечен бе в бяла рубашка, а във въздуха се усещаше характерна животинска миризма, която идваше от клетките с плъхове и хамстери. – Изглежда ти се спи – усмихна се той. – Седни.

– Благодаря – отвърна Дейвид. – Спи ми се наистина, но с какво мога да ви бъда полезен?

– По-важно е какво аз мога да направя за теб, Уилямс. Ти си в беда и можеш да изпаднеш и в още по-голяма. Страхувам се, че не знаеш какви са условията на Марс. Мистър Макиан има законното право да

нареди да те разстрелят, ако се усъмни, че смъртта на Грисуълд е предизвикана от предумишлено убийство.

– Без съд ли?

– Не, но Хенес винаги би могъл да намери двадесет земеделски работници, които да кажат каквото им нареди.

– Но в такъв случай ще има неприятности с останалите, нали?

– Да. Миналата нощ многократно му го повторих. Не мисли, че се разбираме с него. Държи се като диктатор. Следва само собствените си идеи. Например, както ти споменах онзи път, умира да се прави на частен детектив. И мистър Макиан е напълно съгласен с мен. Оставил е Хенес да се грижи за всички преки взимания-давания с работниците и затова вчера не се намеси, но после му каза в лицето, че няма намерение да допусне фермата му да бъде унищожена заради един глупав негодник като Грисуълд. Хенес обеща да остави нещата да се уталожат, но няма да забрави скоро за случилото се. Не е за препоръчване да имаш враг като него тук, на Марс.

– Ще трябва да поема този риск, нали?

– Можем да намалим риска до минимум. Затова поисках разрешение от Макиан да те използвам тук. Можеш да ми бъдеш много полезен, макар да нямаш научна подготовка. Ще ми помагаш като храниш животните и почистваш клетките им. Мога да те науча как да ги упойваш и инжектираш. Това не е много, но ще те държи далеч от Хенес и ще предотврати размириците във фермата, които не можем да си позволим. Приемаш ли?

– Това би било обществено падение за мъж, който веднъж е бил провъзгласен за земеделски работник – заяви тържествено Дейвид.

– О, Уилямс, не вземай насериозно казаното от тези глупаци! – намръщи се ученият. – Замеделски работник! Пфу! Това звание е прищявка на тъпи бачкатори и нищо повече. Глупаво е да се вслушваш в техните изкривени представи за обществен статус. По-добре работи за мен и ми помогни да разкрием мистерията с отравянето. Така ще отмъстиш и за смъртта на сестра си. Нали затова дойде на Марс?

– Ще работя за вас – съгласи се Дейвид.

– Отлично – каза Бенсън и се усмихна с облекчение.

Бигман надникна дискретно през вратата.

– Хей! – подвикна тихо той.

– Хелоу, Бигман! – отвърна Дейвид и затвори вратата на клетката.

- Тук ли е Бенсън?
- Не. Няма да го има целия ден.
- Това е добре.

Бигман влезе, движейки се внимателно, сякаш да предпази дрехите си от случаен контакт с някой предмет от лабораторията.

- Само не казвай, че имаш нещо против Бенсън.
- Кой, аз ли? Той е само малко... нали разбираш... – и Бигман почука с пръст по слепоочието си. – Кой нормален човек би дошъл на Марс, за да се занимава с разни животинки? Освен това се смята за подобър специалист от нас и непрекъснато ни проучва как да отглеждаме растенията. Какво знае той? В един колеж на Земята не можеш да научиш нищо за селскостопанската дейност на Марс. А той се прави на подобър от нас. Нали разбираш какво имам предвид? Трябва отвреме-навреме да му смачкваме по малко фасона. – Той погледна навъсено Дейвид.

– Я се погледни. Издокарал те е в нощница и те кара да играеш ролята на бавачка на мишки. Защо му позволяваш?

- Това е само временно – отвърна Дейвид.
 - Добре – каза Бигман и след кратко размишление му подаде ръка.
- Дойдох да се сбогувам с теб.

– Напускаш ли? – попита Дейвид и пое ръката му.

– Моят месец изтече. Получих документите си и ще потърся работа другаде. Радвам се, че те срещнах, Земни. Може би ще се видим отново, след като ти изтече договорот тук. Нали не искаш да останеш завинаги подчинен на Хенес?

- Почакай – задържа ръката му Дейвид. – Отиваш в Уинград, нали?
- Да, но само докато си намеря работа.
- Отлично. От една седмица чакам тази възможност. Не мога да напускам фермата, Бигман, така че би ли ми направил една услуга?
- Разбира се. Само кажи за какво се отнася.
- Малко е рисковано. Ще трябва да се върнеш тук.
- Няма значение. Не ме е страх от Хенес. Освен това има начин да се срещнем, без той изобщо да узнае. Работил съм във фермата на Мациан много по-дълго от него.

Дейвид накара Бигман да седне, а той клекна до него.

– Слушай – зашепна Дейвид на ухото му, – на пресечката на улиците Канъл и Фобос в Уинград-сити, на един от ъглите има библиотека. Искам да ми вземеш от нея няколко филми и един проектор. Информацията за необходимите ми филми е в този запечатан...

Бигман сграбчи десния ръкав на Дейвид и го запретна нагоре.

– Ей, какво правиш? – попита Дейвид.

– Искам да видя нещо – отвърна Бигман. Той бе заголил китката на Дейвид и я гледаше със затаен дъх.

Дейвид не направи опит да си издърпа ръката. Той наблюдаваше собствената си китка без интерес.

– Е, какво си намислил?

– Не е тази – промърмори Бигман.

– Наистина ли? – попита отново Дейвид, като освободи без усилие ръката си от хватката на Бигман и му показа другата китка. Държеше ги и двете пред очите му. – Какво търсиш?

– Ти знаеш какво. Още като дойде тук си помислих, че лицето ти ми е познато. Не можах да се сетя откъде. Кой землянин би могъл да дойде тук и за по-малко от месец да бъде оценен наравно с всеки местен земеделски работник? И трябваше да чакам да ме изпратиш в библиотеката на Научния съвет, за да се досетя.

– Все още не те разбирам, Бигман.

– Мисля, че ме разбираш, Дейвид Стар – произнесе триумфално той.

8. НОЩНА СРЕЩА

– Ей, по-тихо. – прошепна Дейвид.

– Виждал съм те често по късометражните видеофилми – прошепна Бигман. – Но защо китките ти не показват отличителния знак? Чувал съм, че всички членове на Съвета го имат.

– Къде си чул това и кой ти каза, че библиотеката на Кангъл и Фобос е на Научния съвет?

– Не гледай отвисоко на земеделския работник, мистър – изчерви се Бигман. – Аз съм живял в града. Дори съм ходил на училище.

– Извинявай. Не исках да те обидя. Ще ми помогнеш ли?

– Не, преди да съм наясно защо не са татуирани китките ти.

– Много просто. Татуировката е безцветна и потъмнява на въздуха само ако искам.

– Как така?

– Въпрос на емоции. Всяка човешка емоция се съпровожда от един особен хормон в кръвта. Само един вид от тези хормони задействува татуировката, а аз знам емоцията, която го поражда.

Дейвид не направи нищо забележимо, но от вътрешната страна на дясната му китка бавно се появи и потъмня едно петно. Златните точки на Голямата мечка и Орион изгряха за момент и бързо се скриха.

Лицето на Бигман грейна, а ръцете му се спуснаха надолу за механичното плясване по ботушите, но бяха грубо хванати от Дейвид.

– Хей – възкликна Бигман.

– Без вълнение, моля. С мен ли си?

– Разбира се. Довечера ще донеса нещата, които искаш, а сега ще ти кажа къде можем да се срещнем. Навън, близо до Втора секция има едно място... – и той продължи указанията шепнешком.

– Добре – кимна Дейвид. – Ето плика.

Бигман го взе и го пхна в ботуша си.

– От вътрешната страна на по-доброкачествените ботуши до бедрата има един джоб. Знаете ли това, мистър Стар?

– Зная. Но не подценявай тази работа. А моето име, Бигман, е все още Уилямс. Сега остана още едно последно уточняване. Библиотекарят на Съвета е единственият човек, който може да отвори безопасно плика. Ако някой друг се опита да стори това, ще пострада.

– Никой друг няма да го отвори – отвърна Бигман и се изправи. –

Има хора, които са по-големи от мен. Зная това. Но каквито и да са, никой не ще ми отнеме този плик, без да ме убие. Освен това аз също няма да го отворя, ако случайно си го помислил.

– Помислих си го – рече Дейвид. – Опитвам се да предвидя всичко.

Бигман се усмихна, закани се шеговито с юмрук на Дейвид и излезе.

Беше станало почти време за вечеря, когато Бенсън се върна. Той имаше нещастен вид и пълничките му бузи бяха увиснали.

– Как сте, Уилямс? – попита апатично той. Дейвид си миеше ръцете като ги потапяше в един специален почистващ разтвор, който обикновено се използваше на Марс за тази цел. Извади ръцете си и ги подложи на струята топъл въздух, за да ги подсуши, докато мръсната вода се оттичаше в резервоарите, където тя се пречистваше и се връщаше към централното хранване. На Марс водата беше скъпа и се използваше повторно, когато това бе възможно.

– Изглеждате уморен, мистър Бенсън – рече Дейвид.

Бенсън затвори грижливо вратата зад себе си.

– Шест души са умрели вчера от отравяне – изтърва се той. – Това е най-големият брой за един ден. Става все по-лошо и изглежда нищо не можем да сторим. – Той погледна намръщено редицата животински клетки. – Всичките са живи, предполагам.

– Да, всичките са живи – отвърна Дейвид.

– Какво можем да направим? Макиан всеки ден ме пита дали съм открил нещо. Да не мисли, че откритията ги намирам сутрин под възглавницата си? Днес бях в хамбарите със зърно, Уилямс. Имаше океан от жито, хиляди тонове, всички приготвени за изпращане на Земята. Вадих зърно за мостра от различни дълбочини, но какво помогнах с това? При съществуващите условия може да се направи приблизителна оценка, че на един милиард зърна се пада едно заразено. Мислиш ли, че сред тези 50 000 зърна, които съм донесъл тук – той побутна куфара, който бе донесъл със себе си – се намира едно заразено, което се пада на един милиард? Шансът е едно на двадесет хиляди!

– Мистър Бенсън, вие ми казахте, че досега във фермата няма случай на отравяне, въпреки че ядем само марсианска храна – напомни му Дейвид.

– Да, доколкото ми е известно.

– А как стои въпросът за Марс като цяло?

– Не зная – намръщи се Бенсън. – Предполагам, че няма. Иначе щях да чуя. Разбира се, животът на Марс не е така добре организиран, както на Земята. Ако някой земеделски работник умре, просто го погребват, без формалности. Защо се интересуваш?

– Само си помислих, че ако причината е марсиански микроб, хората тук може би са по-привикнали към него, отколкото земните жители. Може би имат имунитет.

– Браво! Нелошо разсъждение за един лаик. Всъщност това е една добра идея. Ще я запомня. – Той потупа Дейвид по рамото. – Иди хапни. Храненето с новите мостри ще започне утре.

Когато Дейвид излезе, Бенсън се зае със своя куфар и започна да изважда малките пакети с грижливо поставени етикети, един от които може би съдържаше така важното отровно зърно. До утре тези мостри щяха да бъдат смляни, всяка малка купчинка прах грижливо размесена и разделена на двадесет подмостри – едни за хранене на животните, а други за изследване.

До утре! Дейвид вътрешно се усмихна. Къде ли щеше да бъде утре той и щеше ли да бъде още жив?

Куполът на фермата бе заспал върху повърхността на Марс като гигантско праисторическо чудовище. Дежурното осветление проблясваше слабо на фона на куполния покрив. В тишината се чуваше само тихото мъркане на машините, които осигуряваха в купола нормалните земни условия на живот.

Дейвид се движеше бързо от сянка до сянка с предпазливост, която до голяма степен бе излишна. Нямахше кой да го види. Твърдата конструкция на покрива беше ниско над главата му и се спусна стръмно към терена, когато той достигна седемнайстия шлюз.

Вътрешната врата на шлюза бе отворена и Дейвид влезе в него. Светлината на фенерчето му пробягна бързо по стените и откри контролното табло. По него нямаше никакви надписи, но указанията на Бигман бяха достатъчно ясни. Натисна жълтия бутон. Чу се слабо щракане, после пауза и накрая засмукване на въздух. То беше много по-шумно, отколкото в деня на проверката. Шлюзът беше малък, конструиран за трима-четирима души, затова налягането на въздуха в него спаднаше далеч по-бързо, отколкото в големия, предвиден да побира девет пясъкохода.

Дейвид нагласи филтъра си и почака съскането да спре. Тишината

означаваше изравняване на наляганията. Чак след това натисна червения бутон. Външната врата, се отвори и той излезе навън.

Този път Дейвид не се опитваше да управлява кола. Той се сниши до твърдия студен пясък и почака да премине чувството за преобръщане на стомаха му, предизвикано от смяната на гравитацията. Това му отне само две минути. След преминаване през още няколко смени на гравитацията, мислеше мрачно Дейвид, и той щеше да има така наречените от земеделските работници „гравитационни крака“.

Той се изправи, обърна се, за да се ориентира и замръзна, очарован от откритата се пред него гледка!

Дейвид за пръв път виждаше нощното марсианско небе. Самите звезди бяха старите, познати от Земята, подредени в познатите съзвездия. Разстоянието от Марс до Земята, макар и голямо, бе недостатъчно да промени чувствително относителните местоположения на далечните звезди. Но макар че местоположението им бе същото, блясъкът им бе далеч по-силен.

По-редкият въздух на Марс едва смекчаваше сиянието им и ги правеше да изглеждат като бисери. Разбира се, нямаше луна, както над земята. Двата спътника на Марс, Фобос и Деймос, с диаметър пет или десет мили, бяха твърде малки и по-скоро приличаха на летящи в космоса планини. Въпреки че бяха много по-близо до Марс, отколкото Луната до Земята, те не се виждаха като дискове, а бяха само две звезди между многото.

Той ги потърси, макар да съзнаваше, че и двата може да са от другата страна на Марс. Ниско на западния хоризонт Дейвид долови още нещо. Той бавно се обърна към него. Обектът беше много по-ярък от останалите и с лекия си синьозелен оттенък нямаше равен на себе си по красота. Отделен от него, с ширината на смаленото Марсианско слънце, се намираше още един, по-жълт обект, чиято яркост обаче бледнееше пред много по-силния блясък на съседа му.

Дейвид не се нуждаеше от звездна карта, за да идентифицира двойния обект. Това бяха Земята и Луната, двойната „вечерница“ на Марс.

Той откъсна очите си от небето, обърна се към едва показващата се над повърхността скала, която се виждаше в светлината на фенерчето му и тръгна към нея. Бигман му бе казал да я използва като ориентир. Марсианската нощ беше студена и Дейвид си мислеше със съжаление за топената мощност на марсианското слънце, отдалечено на сто и тридесет милиона мили.

На слабата звездна светлина пясъкоходът беше почти невидим и

Дейвид чу тихото мъркане на двигателя му далеч преди да го види.

– Бигман! – извика той и малкият човек изскочи от колата.

– Слава богу! – възкликна Бигман. – Вече се безпокоях, че си се загубил.

– Защо работи двигателят?

– А как иначе бих могъл да се предпазя от измръзване до смърт? Тук никой не може да ни чуе. Познавам мястото.

– Взе ли филмите?

– Дали съм ги взел ли? Слушай, не зная какво си писал в писмото, но там пет или шест учени ме обикаляха като спътници. Обръщаха се към мен с „Мистър Джонс, това“ и „Мистър Джонс, онова“. „Името ми е Бигман“ поправих ги аз. Тогава те продължиха с „Мистър Бигман, ако обичате“. Във всеки случай, преди да изтече деня, те ми намериха четири филма, два проектора, една кутия, голяма колкото мен, която не съм отварял и ми заеха (или може би ми подариха, доколкото разбрах) един пясъкоход да носи всичко това.

Дейвид се усмихна, но не каза нищо. Той влезе на топло в колата, бързо нагласи проекторите и постави по един филм във всеки от тях. Директното разглеждане беше по-бързо и за предпочитане, но дори в топлата вътрешност на пясъкохода филтърът му беше все още необходим, а прозрачната изпъкналост, покриваща очите му, правеше невъзможно директното разглеждане.

Пясъкоходът потегли бавно в нощта, повтаряйки почти точно пътя на подгрупата на Грисуълд в деня на проверката.

– Не разбирам какво правиш – каза Бигман. От петнадесет минути той си мърмореше безполезно под нос и сега трябваше да повтори два пъти изречението на по-висок глас, преди замислилият се Дейвид да отговори.

– Какво не разбираш?

– Не разбирам какво правиш. Къде отиваш. Мисля, че и аз трябва да знам, защото отсега нататък възнамерявам да остана с теб. Размишлявах днес, мистър Ст... Уилямс, много размишлявах. Мистър Макиан вече месеци наред е в лошо настроение, а това изобщо не се случваше по-рано. Промяната съвпада с идването на Хенес и неговите нови методи за извъртане и шикалкаване, а колежанинът Бенсън взе внезапно да му лиже подметките. Преди да започне всичко това, той не беше никакъв, а сега е най-голям приятел с важните клечки. На всичко отгоре тук

пристигна и ти, а Научният съвет изпълнява всяко твое желание. Знам, че се завихря нещо голямо и искам да взема участие в него.

– Наистина ли? – попита Дейвид. – Видя ли картите, които прожектирах?

– Разбира се. Стари карти на Марс.

– Какво ще кажете за тези насечени области? Знаеш ли какво символизират?

– Всеки земеделски работник може да ти каже. Предполага се, че отдолу има пещери, но не вярвам. Как може да се твърди, че на две мили под повърхността има пещери, когато никой не е слизал да ги види? Кажете ми, моля ти се.

Дейвид не си направи труда да описва на Бигман науката сеизмология. Вместо това го понита:

– Чувал ли си някога за марсианци?

– Разбира се – започна Бигман. – Що за въпрос... – И в този момент пъськоходът заскърца и затрепери, защото ръцете на малкия човек трепнаха конвулсивно върху кормилото. – Имаш предвид истински марсианци ли? Марсиански марсианци, а не хора марсианци като нас? Марсианци, живели тук, преди да дойдат хората ли?

Той се засмя с тънкия си глас и когато си пое отново дъх (защото с филтър на носа е трудно едновременно да се смееш и дишаш) каза:

– Значи Бенсън ти е говорил за тях.

– Защо мислиш така, Бигман? – попита Дейвид, който остана невъзмутим и сериозен при смеха на другия.

– Веднъж го сварихме да чете една книга по този въпрос и му се присмяхме. Нещо за подскачащи астериоди. Той се засегна. Нарече ни невежи селянци, а аз погледнах думата в речника и обясних значението ѝ на момчетата. Известно време се говори за този скандал, а Бенсън избягваше да ни среща. След това никога повече не спомена за марсианците пред нас. Сега обаче е преценил, че ти като землянин ще се хванеш на този род измишльотини.

– Сигурен ли си, че са измишльотини?

– Разбира се. Че какво друго? На Марс живеят отпреди стотици години хора и досега никой не е видял марсианци.

– Може би са долу, в пещерите, на дълбочина две мили.

– Пещерите също никой не е виждал. А как ще са слезли там? Хората са обходили всеки инч от повърхността на Марс и никъде не са открили стълби за надолу. Нито асансьори.

– Сигурен ли си? Аз онзи ден видях една.

– Какво? – попита Бигман, като погледна през рамо назад. – Будалкаш ли ме?

– Не стълба, а дупка. Дълбока най-малко две мили.

– Искаш да кажеш пукнатина? Глупости, това не означава нищо. На Марс ги има колкото щеш.

– Точно така, Бигман, но аз имам подробна карта и на пукнатините на Марс. Ето тук, върху картите, които ми донесе, има едно забавно нещо, което не е било забелязано досега. Една пещера се пресича от няколко пукнатини.

– Какво доказва това?

– Има смисъл. Ако изграждаш непропускащи въздух пещери, ще искаш ли да имат дупка на покрива? А има и още едно съвпадение. Всяка пукнатина минава близо до пещера, но без да я докосва, сякаш марсианците ги използват като места за вход към пещерите, които са изградили.

Пяскоходът внезапно спря. Под слабата светлина на проекторите, които все още бяха фокусирани на две карти, прожектирани върху плоската бяла повърхност на вградените екрани, Бигман се обърна към задната седалка и погледни сериозно Дейвид.

– Почакай една минута, къде отиваме? – попита той.

– Към пукнатината, Бигман. На две мили от мястото, където падна Грисуълд. Там тя минава най-близо до пещерата под Макианската ферма.

– А като стигнем там?

– Е, тогава аз ще се спусна в нея – отвърна спокойно Дейвид.

9. В ПУКНАТИНАТА

– Сериозно ли говориш? – попита Бигман. – Искаш да кажеш – опита да се усмихне той, – че наистина има марсианци, така ли?

– Ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че има?

– Не – реши внезапно той. – Но това няма значение. Казах, че искам да участвувам в тази работа и няма да се откажа.

Колата потегли отново.

Слабата зора на марсианското небе бе започнала да осветява мрачния пейзаж, когато стигнаха пукнатината.

Дейвид се измъкна от колата и се приближи до гигантския процеп. Все още никаква светлина не проникваше вътре. Това беше една черна и зловеща дупка в земята, която се простираше докъдето очи стигат в двете посоки, със сив безличен насрещен ръб. Той насочи фенерчето си надолу и лъчът му изчезна в нищото.

– Сигурен ли си, че това е мястото? – попита приближилият се до него Бигман.

– Според картите тук сме непосредствено до пещерата. На какво разстояние сме от най-близкия вход на фермата?

– Около две мили.

Землянинът кимна. Малко вероятно беше земеделските работници да са стъпвали на това място, освен може би по време на проверка.

– Тогава няма смисъл да чакаме – каза Дейвид.

– Все пак, как възнамеряваш да се спуснеш в нея? – попита Бигман.

Дейвид вече беше извадил от колата кутията, която Бигман донесе от Уинград-сити. Той я отвори и извади съдържанието ѝ.

– Да си виждал някога подобно нещо? – попита той.

Бигман поклати отрицателно глава. Той въртеше между палеца и показалеца си част от това нещо, което се състоеше от двойка въжета с копринена лъскавина, свързани на всеки дванадесет инча с напречници.

– Предполагам, че е въжена стълба – каза Бигман.

– Да – кимна Дейвид, – но не от въже, а от усукан силикон, който е по-лек от магнезия, и по-як от стоманата. Почти не се влияе от срещаните на Марс температури. Най-често тя се използва на Луната, където гравитацията е твърде слаба, а планините – твърде високи. Няма голямо приложение на Марс, който е свят с равнинна повърхност. Голям късмет е, че Съветът е успял да намери една бройка в града.

– И какво ще помогне тя? – попита Бигман, като прекара цялата стълба през ръцете си, докато стигне до металното удебеление в края ѝ.

– Внимавай – предупреди го Дейвид, – ако не е включено обезопасяващото устройство, можеш да се нараниш.

Той взе внимателно стълбата от ръцете на Бигман, обхвана металното удебеление със силните си ръце и ги завъртя в противоположни посоки. Чу се остро щракане, но удебелението не се промени видимо.

– Сега гледай.

Почвата на Марс изтъняваше и изчезваше с приближаването към пукнатината, а ръбът ѝ беше гола скала. Дейвид се наведе и с леко натискане на удебелението в края на стълбата докосна слабо скалата, която изглеждаше червеникава от руменеещото утринно небе. После дръпна ръката си, а то остана там, балансирано под странен ъгъл.

– Повдигни го – рече той.

Бигман се наведе и се опита да го повдигне. За момент той се озадачи, защото удебелението не се помръдна. После се напъна с всички сили, но отново нищо не се получи.

– Какво направи? – попита ядосано той.

– Когато обезопасяващото устройство е освободено, всеки натиск върху удебелението освобождава ивица силово поле с дължина около дванадесет инча, което се врязва в скалата. После края на полето се удължава под прав ъгъл с около шест инча в двете посоки, за да получи формата „Г“. Краищата на полето са заоблени, а не остри, така че не можеш да го освободиш чрез клатушкаме насам-натам. Единственият начин да измъкнеш удебелението е да разбиеш скалата.

– А ти как го освобождаваш?

Дейвид прекара стоте фута дължина на стълбата през ръцете си, докато стигне до едно подобно удебеление в другия ѝ край. Той го усука и после го мушна в скалата. То остана в нея, но след петнадесетина секунди първото удебеление се освободи от скалата и падна настрана.

– Ако задействуваш едното удебеление – поясни Дейвид, – другото автоматично се дезактивира. Или, разбира се, ако нагласиш обезопасяващото устройство на задействуваното удебеление – той се наведе и го направи, – то също се дезактивира.

Бигман клекна. В местата, където допреди малко бяха двете удебеления, сега имаше тесни отвори с дълбочина около четири инча. Те бяха твърде малки, за да може да си пхне пръста в тях.

Дейвид Стар продължи:

– Взел съм вода и храна за една седмица – каза той. – Страхувам се,

че кислородът няма да ми стигне за повече от два дни, но ти ще ме чакаш цяла седмица. Ако дотогава не се върна, ще предадеш това писмо в щаба на Съвета.

– Почакай! Искаш да кажеш, че тези приказни марсианци...

– Имам предвид много неща. Може да се подхлъзна или стълбата да не е в изправност. Може случайно да я закрепя в слаба скала. Всичко се случва. И така, мога ли да разчитам на теб?

– Хубава работа! – Бигман изглеждаше разочарован. – Предлагаш ми да стоя тук горе, докато ти поемаш целия риск.

– Така работи един екип, Бигман. Нали знаеш.

Беше се навел над ръба на пукнатината. Слънцето докосваше хоризонта пред тях, а небето просветляваше от черно към мораво. Пукнатината обаче оставаше една отблъскваща тъмна бездна. Оскъдната атмосфера на Марс не разпръскваше много добре светлината и Слънцето можеше да прогони вечната нощ от пукнатината само когато беше в зенита си.

Дейвид хвърли флегматично стълбата в пукнатината. Нишките, от които бе направена, не издадоха никакъв шум при търкането си в скалата. Чуха се само едно-две тупвания на удебелението в другия ѝ край на дълбочина сто фута.

Дейвид провери дали стълбата е закрепена добре и като се хвана за най-горната ѝ пречка, се метна на нея. Главата му се подаваше над повърхността.

Бигман го гледаше с широко отворени очи.

– Сега си върви и вземи колата със себе си – каза Дейвид. – Филмите и проекторите върни на Съвета. Остави тук само скутера.

– Дадено – отвърна Бигман.

Всички коли имаха аварийни платформи на четири колела, които можеха да пътуват петдесет мили със собствена тяга. Те бяха неудобни и изобщо не защищаваха от студа или, още по-лошо, от прашните бури. Все пак, когато пясъкоходът се повреди далеч от дома, да пътуваш със скутер бе по-добре, отколкото да чакаш да те намерят.

Дейвид Стар погледна надолу. Беше твърде тъмно, за да види края на стълбата, чиято лъскавина проблясваше в сивотата. Той пуска краката си да се люлеят свободно и заслиза надолу с лице към скалата, като същевременно броеше изминатите стъпала. На осемдесетото стъпало спря, мушна лявата си ръка над едно от стъпалата, облегна се на него така, че и двете му ръце да останат свободни и изтегли долния край на стълбата.

Когато удебелението се озова в ръката му, той се пресегна надясно и го мушна в скалата. После го дръпна силно, за да провери дали е добре закрепено и бързо премина върху стълбата, повесена от новата точка на закрепване. Едната му ръка остана върху частта от стълбата, която бе напуснал, чакайки да се освободи горният ѝ край. Когато това стана, той я залюля така, че горното удебеление да мине далеч от него и да не го удари. Усети леко разклащане, когато то се залюля на дълбочина сто и осемдесет фута от повърхността на Марс. Погледна нагоре. Там се виждаше широка ивица мораво небе, но Дейвид знаеше, че с всяко стъпало надолу тя ще да става все по-тясна.

Така Дейвид се спускаше и на всеки осемдесет стъпала сменяше точката на закрепване ту отляво, ту отдясно, движейки се общо взето право надолу.

Изминаха шест часа и той спря, за да хапне малко концентрирана храна и пийне глътка вода от манерката. Единственият начин да си почива бе да стъпва с крак на стъпалата и да охлажда напрежението на ръцете. Никъде по целия път дотук нямаше достатъчно голяма хоризонтална издатина, на която да си отдъхне. Поне докдето стигаше светлината от фенерчето му.

Това беше лошо и по друга причина. Означаваше, че връщането нагоре, (ако някога стигне дотам) ще бъде по бавния метод. Ще трябва да забива всяко от двете удебеления в скалата на височина, която можеше да достига с ръка. Това беше лесна работа... на Луната. На Марс гравитацията беше два пъти по-силна от лунната и напредването щеше да е ужасно бавно, далеч по-бавно от слизането, което, установи мрачно Дейвид, също е достатъчно бавно. Беше на не повече от миля под повърхността.

Надолу имаше само мрак, а отгоре тясната ивица небе беше просветляла. Дейвид реши да чака. По часовника му минаваше единадесет часа земно време, а то бе валидно на Марс, защото неговото денонощие бе само с половин час по-дълго от земното. Слънцето скоро щеше да бъде в своя зенит.

Той мислеше, че поради действието на вибрационните вълни под планетната повърхност картите на Марсианските пещери бяха в най-добрия случай грубо приблизителни. Достатъчна бе съвсем незначителна грешка, за да се окаже на мили разстояние от истинския вход.

А може би изобщо нямаше входи. Пещерите можеше да са чисто природен феномен подобно на Карлсбадските пещери на Земята. С изключение, разбира се, на това, че тези Марсиански пещери се простираха

на стотици мили.

Той чакаше почти сънен в мрак и тишина, висящ свободно над нищото. Дейвид сви изтръпналите си пръсти. Марсианският студ щипеше дори през ръкавиците. Когато слизаше, го стопляше действието, а когато стоеше, го пронизваше студът. Почти бе решил да поднови слизането, за да се спаси от замръзване, когато долови първото слабо осветяване. Вдигна поглед и видя бавно спускащата се бледожълта слънчева светлина. Над ръба на пукнатината, в тясната ивица небе се видя Слънцето. На горещото кълбо бяха необходими десет минути, за да се покаже цялото и светлината да достигне своя максимум. Макар и малко за очите на един землянин, широчината му представляваше една четвърт от тази на пукнатината. Дейвид знаеше, че светлина щеше да има най-много половин час и че след това мракът отново щеше да се върне за двадесет и четири часа. Огледа се бързо. Стената на пукнатината съвсем не беше равна. Тя беше нащърбена, но навсякъде вертикална. Сякаш срезът в марсианската почва бе направен с вълнообразен нож. Насрещната стена беше значително по-близо, отколкото на повърхността, но Дейвид прецени, че ще трябва да слезе поне още една-две мили надолу, преди тя да стане достатъчно близо, за да я докосне.

Все още всичко беше напразно. Равно на нула!

И тогава видя тъмното петно. Дишането на Дейвид се учести. Наситена чернота имаше и другаде. Всяка издадена скала хвърляше черна сянка. Само че това особено петно беше правоъгълно. То беше с идеални прави ъгли или поне така изглеждаше. Очевидно бе изкуствено. Приличаше на някаква врата, монтирана в скалата.

Дейвид бързо хвана удебелението в долния край на стълбата и го постави възможно най-близо до петното. После, когато се освободи, направи същото и с другото удебеление. Сменяше ги бързо, колкото можеше, надявайки се, че Слънцето ще се задържи и че петното не е мираж.

Слънцето беше пресякло пукнатината и сега докосваше ръба на стената, на която висеше Дейвид. Жълточервената скала пред него стана отново сива. Но върху другата стена падаше все още светлина и той виждаше достатъчно добре. Дейвид беше на сто фута от петното и след всяка смяна на удебеленията на стълбата се приближаваше до него с един ярд.

Слънчевата светлина се движеше нагоре по отсрещната стена и когато достигна петното, вече се здрачаваше. Пръстите на Дейвид се вкопчиха в ръба на нишата. Той беше гладък и по него нямаше никакъв

дефект. Вероятно беше дело на разум.

Слънчевата светлина не му беше нужна повече. Малкият лъч от фенерчето щеше да бъде достатъчен. Той залюля стълбата към правоъгълната сянка и чу как металното удебеление звънна остро върху скалата под нея. Хоризонтална издатина!

Дейвид се спусна бързо и само след няколко минути стъпи върху скалата. За първи път от повече от шест часа той стоеше върху нещо стабилно. Намери дезактивираното удебеление, мушна го в скалата на равнището на талията и свали долу стълбата. После нагласи обезопасяващото устройство и изтегли удебелението. За пръв път от повече от шест часа двата края на стълбата бяха свободни.

Дейвид нави стълбата около кръста и ръката си и се огледа. Нишата в скалата беше около десет фута висока и шест широка. Пристъпи навътре, осветявайки пътя си с фенерчето и се озова пред гладка каменна плоча, която препречваше пътя му. Тя също беше дело на разум. Трябваше да бъде, точно затова обаче си оставаше ефективна бариера срещу по-нататъшно изследване.

Внезапно почувствува силна болка в ушите. Това можеше да има само едно обяснение. Налягането на въздуха около него някак си се повишаваше. Дръпна се назад, но с изненада забеляза, че отворът, през който беше влязъл, е препречен със скала, която преди липсваше. Тя безшумно се беше плъзнала зад него. Сърцето му бързо заби. Очевидно се намираше в някакъв вид въздушен шлюз. Дейвид внимателно махна филтъра и пробва новия въздух. Оказа се топъл и подействува добре на дробовете му. После се приближи до вътрешната скална плоча и доверчиво зачака тя да се повдигне и махне от пътя му. Но цяла минута преди да го стори, Дейвид почувствува ръцете си стегнати до тялото като със стоманено ласо. Имаше време само да извика уплашено. После по същия начин бяха стегнати и краката му. Когато вътрешната врата се отвори и пътят за влизане в пещерата беше открит, Дейвид Стар не можеше да помръдне нито ръка, нито крак.

10. РАЖДАНЕТО НА КОСМИЧЕСКИЯ СКИТНИК

Дейвид чакаше. Нямахше полза да говори на празния въздух. Както можеше да се очаква, съществата, които бяха изградили пещерите и го бяха обездвижили по такъв нематериален начин, щяха да бъдат пълни господари на положението.

Той бе повдигнат от пода и бавно накланян назад, докато тялото му зае хоризонтално положение. Опита се да надигне глава, но откри, че е почти обездвижена. Връзките не бяха така стегнати, както тези около крайниците му. Те по-скоро наподобяваха хомут от мек каучук, който подаваше. Но само толкова.

Дейвид бе плавно придвижен навътре. Това приличаше на влизане в топла ароматизирана вода, която можеше да се диша. Когато главата му напусна въздушния шлюз, заспа без да сънува.

Дейвид Стар отвори очите си без да знае колко време бе изминало, но усети близостта на живот. Не можеше да каже какво беше това чувство. За пръв път осъзна топлината, която беше като през горещ летен ден на Земята. Ограждаше го слаба червена светлина, едва достатъчна, за да вижда. На нея успя само да различи стените на малка стая, когато обърна глава. Никъде нямаше движение, нито живот.

И все пак някъде наблизко действуваше мощен разум. Дейвид го почувствува по необясним начин.

Предпазливо се опита да помръдне едната ръка и тя безпрепятствено се повдигна. После седна учуден и откри, че се намира върху повърхност, която се огъваше при натиск, но в здрача не можеше да определи естеството ѝ.

– Съществото чувства заобикалящата го среда... – появи се внезапно някакъв глас. Последната част от изречението беше смесица от безсмислени звуци. Дейвид не можеше да определи посоката, откъдето идваше гласът. Отвсякъде и отникъде.

Прозвуча втори глас. Беше различен от първия, макар разликата да бе незначителна. Беше по-нисък, по-женски:

– Добре ли си, Създание?

– Не мога да ви видя – каза Дейвид.

– Нали ти казах... – прозвуча отново първият глас, който Дейвид оприличи на мъжки. Отново смесица от звуци. – Вие не сте екипиран, за

да виждате съзнание.

Последната фраза беше неясна, но на Дейвид му прозвуча като „за да виждате съзнание“.

– Аз мога да виждам материя – каза той, – но тук светлината е много слаба.

Последва мълчание, сякаш двамата се съвещаваха и после в ръката му нежно беше мушнат един предмет – неговото фенерче.

– Има ли този предмет – стигна до ушите му мъжкият глас – някакво значение за вас, отнасящо се до светлината?

– Да, разбира се. Не виждате ли? – Дейвид запали фенерчето и блисна светлинния лъч около себе си. В помещението нямаше живот и бе съвсем голо. Повърхността, върху която се намираше, пропускаше светлината и бе на разстояние четири фута от пода.

– Правилно предположих – каза развълнувано женският глас. – Светлинният сензор на съществото се активизира при късовълново излъчване.

– Но по-голямата част от излъчваната от уреда светлина е в инфрачервена област, както прецених аз – възрази другият. Докато гласовете говореха, светлината стана оранжева, после жълта и накрая бяла.

– Можете ли да охладите помещението? – попита Дейвид.

– Но топлината беше грижливо нагласена съобразно температурата на вашето тяло.

– Въпреки това бих желал да е по-хладно.

Накрая те изпълниха желанието му. Струя хладен въздух обля Дейвид. Беше добре дошъл и освежаващ. Той остави температурата да спадне до седемдесет³ преди да им каже да спрат.

– Мисля, че общувате директно със съзнанието ми – помисли Дейвид. – И навярно поради това ви чувам да говорите международен английски.

– Последната фраза е безсмислена – каза мъжкият глас. – Но ние наистина общуваме с вас. Нима има и друг начин?

Дейвид разбра. Това обясняваше случайните шумови смущения. Когато се използва собствено име, което не се придружава от картина за интерпретация от неговото собствено съзнание, то се приема само като смущение. Мисловно смущение.

– От ранната история на нашата раса – каза женският глас – са дошли легенди, че съзнанията ни някога били затворени едно за друго и че

3. По Фаренхайт – Б.пр.

сме общували посредством символи за очите и ушите. Питам се, дали не е така и при вашите хора, Създание?

– Точно така – отвърна Дейвид. – Колко време е минало откакто съм в пещерата?

– Едно напълно завъртане на планетата около оста ѝ – отвърна мъжкият глас. – Извиняваме се за всяко неудобство, което сме ви причинили, но това бе първата ни възможност да изучим на живо едно от новите същества на повърхността. Досега бяхме изследвали няколко, едно от които съвсем наскоро, но никое от тях не функционираше и получената информация бе оскъдна.

Дейвид се запита, дали изследваното неотдавна тяло не е било на Грисуълд.

– Завърши ли изследването ви върху мен? – запита предпазливо той.

– Вие се страхувате да не ви нараним – отвърна бързо женският глас. – В съзнанието ви има ясно изразено опасение, че може да се наемим в жизнените ви функции, за да научим нещо за вас. Колко ужасно!

– Извинявайте, ако съм ви обидил. Това е само защото не познавам методите ви.

– Научихме всичко, което ни бе нужно – рече мъжкият глас. – Можем да изследваме тялото ви молекула по молекула без изобщо да е необходим физически контакт. Показанието на психомеханизмите ни е съвсем достатъчно.

– Какви са тези психомеханизми?

– Запознати ли сте с превръщанията материя-съзнание?

– Съжалявам, не.

– Аз току-що изследвах съзнанието ви – каза след кратка пауза мъжкият глас. – Страхувам се, преценявайки по неговата структура, че вашето разбиране на научните принципи е недостатъчно, за да схванете обясненията ми.

– Моите извинения – каза Дейвид, който се почувствува поставен на мястото си.

– Бих желал да ви задам няколко въпроса – продължи мъжкият глас.

– Задайте ги, сър.

– Какво означава последната част от израза ви?

– Това е само един начин за почтително обръщение.

Малка пауза.

– О да, разбирам. Вие усложнявате вашите символи за общуване в

съответствие с личността, към която се обръщате. Странен обичай, но аз се бая. Вие, Създание, излъчвате огромно количество топлина. Болно ли сте или това е нормално?

– Съвсем нормално е. Мъртвите тела, които сте изследвали, са били без съмнение с температурата на околната среда, каквато и да е била тя. Но когато функционират, телата ни поддържат една температура, която е кай-подходяща за тях.

– Тогава вие не сте родом от тази планета, нали?

– Преди да отговоря на този въпрос – каза Дейвид – мога ли да ви попитам какво би било отношението ви към създания като мен, ако произхождахме от друга планета?

– Уверявам ви, че вие и вашите другари-създания сте безразлични за нас, освен когато възбудите любопитството ни. От съзнанието ви разбирам, че сте разтревожен от нашите мотиви и се страхувате от враждебността им. Отхвърлете тези мисли!

– Не можете ли да прочетете в съзнанието ми отговорите на вашите въпроси, та ме разпитвате?

– При отсъствие на прецизна връзка мога само да чета емоции и общи становища. Но вие сте просто едно създание и не можете да разберете. За точна информация връзката трябва да включва усилие на волята. Ако то помогне за отваряне на съзнанието ви, мога да ви съобщя, че имаме всички основания да ви считаме за член на раса, която не е родом от тази планета. Това показват съставките на вашата тъкан, които са коренно различни от тези на всяко живо същество, живяло някога на повърхността ѝ. Телесната ви топлина също показва, че вие идвате от друг, по-топъл свят.

– Имате право. Ние идваме от Земята.

– Не разбирам последната дума.

– От съседната ви планета в посока към Слънцето.

– Така значи! Това е много интересно, когато нашата раса се оттегли в пещерите, преди около половин милион пълни завъртания, знаехме, че на вашата планета има живот. Била ли е вашата раса разумна тогава?

– Едва-едва – отвърна Дейвид. Бяха минали един милион земни години, откакто марсианците бяха напуснали повърхността на своята планета.

– Това наистина е интересно. Трябва веднага да съобщя на Централното Съзнание. Ела,

– Нека остана, Бих желала да продължа общуването с

тона създание.

– Както обичаш.

– Разкажете ми за своя свят – помоли женският глас.

Дейвид говореше непринудено. Чувствуваше една приятна, почти възхитителна отпуснатост. Подозрението му беше отпаднало и той нямаше основание да не дава верни и изчерпателни отговори. Тези създания бяха любезни и приятелски настроени. Той преливаше от информация.

В един момент тя освободи съзнанието му от своето влияние и той спря.

– Какво говорех? – запита ядосано Дейвид.

– Нищо нередно – увери го женският глас. – Аз само бях подтиснала задръжките на съзнанието ви. Това не е законно и не бих посямала да го сторя, ако беше тук. Но вие сте само едно създание, а аз съм толкова любопитна. Знаех, че подозренията ви са твърде дълбоки, за да ви оставя да говорите без малка помощ от моя страна, а освен това те са така погрешно насочени. Ние никога не бихме ви причинили зло, ако не ни се натрапите.

– Но ние вече го направихме, не е ли така? – попита Дейвид. – Окупирали сме вашата планета открай докрай.

– Вие продължавате да ме изпитвате. Вие не ми вярвате. Повърхността на планетата не ни интересува. Тук сме у дома си. Все пак – женският глас бе почти тъжен – трябва да е вълнуващо да се пътува от свят на свят. Ние усещаме, че в Космоса има много планети и много слънца; Мисля, че създания като вас ще наследят всичко това. Толкова е интересно! Хиляди пъти съм благодарна, че навреме усетих несръчното ви слизание надолу, за да направим отвор за вас.

– Какво? – не можа да се сдържи да не извика Дейвид, макар да знаеше, че звуковите вълни, създадени от неговите гласни струни, щяха да останат незабелязани, а ще се усетят само мислите. – Вие ли направихте този отвор?

– Не сама, ми помогна. Така получихме възможност да ви изследваме.

– Как го направихте?

– Като го пожелахме.

– Не разбирам.

– Това е просто. Не можете ли да го видите в моето съзнание? Ах,

забравих. Вие сте създание. И така, когато се оттеглихме в пещерите, ние бяхме принудени да унищожим хиляди кубически метра материя, за да направим под повърхността място за себе си. Нямаше къде да я складираме и затова я преобразувахме в енергия и

– Не, не ми е ясно.

– В такъв случай всичко, което мога да кажа е, че енергията бе складирана по такъв начин, че да може да бъде ползувана чрез мисловно усилие.

– Ако цялата тази материя е била преобразувана в енергия...

– Разбира се, това е велико дело. Досега сме живели от нея половин милион завъртания, а е изчислено, че ще имаме достатъчно за повече от двадесет милиона. Зависимостта между съзнанието и материята бяхме изучили още преди да напуснем повърхността, а откакто дойдохме в пещерите така се усъвършенствувахме, че изцяло напуснахме материята. Ние сме същества от чисто съзнание и енергия, които никога не умират и повече не се раждат. Аз съм тук с вас, но тъй като не можете да чувствувате съзнание, вие не ме възприемате другояче, освен чрез вашето съзнание.

– Но навярно хора като вас могат да завладеят цялата Вселена.

– Страхувате се, че ще спорим за Вселената с бедни материални създания като вас ли? Че ще водим борба за място сред звездите? Това е глупаво. Цялата Вселена е тук, с нас.

Дейвид мълчеше. Той бавно постави ръка на главата си. Имаше чувството, че много фини пипала нежно докосват съзнанието му. Случваше му се за пръв път и той се сви от интимността на жеста.

– Извинявайте отново – продължи женският глас. – От съзнанието ви разбирам, че вашите другари създания са в голяма опасност. Вие подозирате, че причината сме може би ние, но уверявам ви. Създание, че това не е така. – Каза го така простиичко, че Дейвид не можеше да не повярва.

– Вашият другар – рече той – каза, че химическият състав на моята тъкан е съвсем различен от този на всяко марсианско същество. Мога ли да попитам в какво се състои разликата?

– Вашата тъкан е съставена от един азотен материал.

– Протеин – поясни Дейвид.

– Не разбирам тази дума.

– А вашата тъкан от какво е съставена?

– От На практика в нея изобщо липсва азот.

– Тогава вие не можете да ми предложите храна.

– Страхувам се, че не. казва, че всяка органична материя на нашата планета би била силно отровна за вас. Ние бихме могли да произведем прости съединения, подходящи за вашата форма на живот, с които ще можете да се храните, но сложното азотно вещество, което образува по-голямата част от вашата тъкан, ще създадем едва след дълго изучаване. Гладно ли сте, Създание?

Не можеше да има никакво съмнение относно симпатията и загрижеността в мислите ѝ, (Дейвид продължаваше упорито да си го представя като глас).

– Засега имам своя собствена храна – отвърна Дейвид.

– Неприятно ми е да мисля за вас просто като за едно създание – каза женският глас. – Как се казвате? – После, сякаш се страхуваше, че може да не бъде разбран, поясни – Как ви разпознават вашите другари създания?

– Наричат ме Дейвид Стар⁴.

– Не разбирам нищо друго освен това, че се споменава за слънцата във Вселената. Не ви ли наричат така, защото сте пътешественик в Космоса?

– Не. Много хора от моята раса пътуват в Космоса. Стар в случая няма никакво значение. Това е просто звук, по който ме отличават. Вашите имена също са просто звуци. Поне не предизвикват картина. Аз не мога да ги разбера.

– Колко жалко. Вие би трябвало да имате име, което да отразява странствованията ви в Космоса; начинът, по който бродите от единия край на Вселената до другия. Струва ми се, че най би ви подходило да ви наричат „Космически скитник“.

И стана така, че от устата на съществото, което не виждаше и никога нямаше да види, Дейвид Стар за пръв път чу името, под което щеше да стане известен в цялата Галактика.

4. Звезда – Б.пр.

11. БУРЯТА

Сега един по-дълбок и по-бавен глас се оформи в съзнанието на Дейвид.

– Аз ви поздравявам. Създание – каза тържествено той. – ти даде едно добро име.

– Аз се оттеглям, – каза женският глас.

От загубването на лекото докосване до съзнанието си Дейвид безпогрешно разбра, че съществото с женския глас не беше повече в мисловен контакт с него. Той уморено се обърна, борейки се отново с илюзията, че тези гласове идват от определена посока и откривайки как неопитното му съзнание все още се опитва да интерпретира по старите, неподходящи начини нещо, с което никога преди не е влизало в контакт. Гласът, разбира се, не идваше от никаква посока. Той беше в неговото съзнание.

Създанието с дълбокия глас разбра затруднението му.

– Вие сте объркан от неспособността на сетивата ви да ме открият, а аз не желая да бъдете объркан – каза то. – Бих могъл да приема външната физическа обвивка на същество като вас, но това би било бедна и невъзвишена измама. Обяснението достатъчно ли е?

Дейвид Стар наблюдаваше блещукането, появило се във въздуха пред него. Това беше ивица мека синьозелена светлина, дълга около седем фута и широка един фут.

– Съвсем достатъчно – отвърна тихо Дейвид.

– Добре. А сега нека ви обясня кой съм аз – продължи дълбокият глас. – Аз съм управителят на Съобщението за залавянето на жив екземпляр от новия живот на повърхността естествено стигна и до мен. Ще изследвам съзнанието ви.

Службата на новото същество беше за Дейвид само смесица от звуци, но той бе доловил чувството за важност и отговорност, което ги съпровождаше.

– Бих предпочел да останете извън съзнанието ми – каза твърдо Дейвид.

– Скъмността ви е напълно разбираема и похвална – рече дълбокият глас, – но моето изследване ще бъде ограничено само по повърхността му. Ще избягваме най-добросъвестно всяко проникване под нея.

Дейвид напрегна безполезно мускулите си. Дълги минути нямаше

нищо. От това ново и по-опитно изследване отсъстваше дори лекото илюзорно докосване на неговото съзнание, когато го опипваше съществото с женския глас. И все пак той усети как отделенията на съзнанието му бяха деликатно отваряни и затваряни.

– Благодаря ви – рече дълбокият глас. – Съвсем скоро ще ви освободят и върнат на повърхността.

– Какво намерихте в съзнанието ми? – попита предизвикателно Дейвид.

– Достатъчно, за да съжалявам другарите ви. Някога ние приличахме на вас, така че малко ви разбираме. Хората ви не са в равновесие с Вселената. Вие имате питащо съзнание. То се опитва да разбере това, което смътно чувства, без да притежава по-истинските, по-дълбоките сетива, които единствено са в състояние да разкрият действителността пред вас. В напразното търсене на сенките, които ви заобикалят, вие пътувате през пространството към най-външните граници на Галактиката. ви нарече добре. Вие наистина сте раса от космически скитници. Все пак каква е ползата от вашето скитане? За да разберете материалната вселена, трябва първо да се отделите от нея, както направихме ние. Отвърнахме се от звездите и се обърнахме към себе си. Оттеглихме се в пещерите на нашия собствен свят и изоставихме телата си. При нас вече няма смърт, освен когато едно съзнание поиска да почива, или раждане, освен когато отишлото да почива съзнание трябва да бъде заменено.

– Това обаче не ви задоволява напълно – каза Дейвид. – Някои от вас страдат от любопитство. Съществото, което говори с мен преди вас, искаше да знае за Земята.

– е родена неотдавна. Дните ѝ не са равни дори на сто завъртания на планетата около Слънцето. Контролът на мисловните ѝ граници е все още несъвършен. Ние, които сме в зряла възраст, можем лесно да формулираме всичките многобройни замисли, в които би могла да бъде вплетена историята на вашата Земя.

– Но вие самият си направихте труда да изследвате съзнанието ми.

– Само за да се уверя в това, което първоначално подозирах. Вашата раса има капацитет за израстване. При добри условия след половин милион завъртания на нашата планета, което е един миг от живота на Галактиката, можем да я видим получила Вътрешния живот. Това би било хубаво, защото моята раса би имала другар във вечността и дружбата ни би била от взаимна полза.

– Вие казахте, че ние можем да го получим – каза предпазливо Дейвид.

– Вашият вид обаче има определени наклонности, каквито моите хора никога не са притежавали. От вашето съзнание аз мога лесно да видя, че са налице тенденции, насочени срещу благополучието на всички ви.

– Ако имате предвид престъпления и войни, тогава погледнете в моето съзнание и ще видите, че голямото мнозинство от хората се борят срещу тях и макар прогресът в тази насока да е бавен, той е сигурен.

– Аз виждам дори повече. Виждам, че вие самият желаете благополучието на всички. Вие имате силно и здраво съзнание, чиято същност не бих съжалявал да видя и у някого от нашите. Бих желал да ви помогна в борбите ви.

– Как? – попита Дейвид.

– Вашето съзнание отново е пълно с подозрения. Освободете се от вашето напрежение. Моята помощ няма да бъде чрез лична намеса в действията на вашите хора. Уверявам ви. Такава намеса би била неразбираема за вас и непочтена за мен. Нека вместо това ви подсказва двете несъответствия, които чувствувате най-добре. Първо, тъй като сте съставен от нестабилни елементи, вие сте създание без никаква дълготрайност. Не само ще се разложите и постепенно ще изчезнете за няколко завъртания на планетата, но ако преди това бъдете подложен на някое от хилядите натоварвания, вие ще умрете. Второ, вие чувствувате, че можете най-добре да работите при пълна секретност. Все пак неотдавна едно създание разпозна вашата истинска самоличност, макар да се представяше за съвсем друго лице. Вярно ли е това, което казвам?

– Вярно е – отвърна Дейвид. – Но тогава с какво ще ми помогнете?

– То е в ръката ви – отвърна дълбокият глас. И тогава в ръката на Дейвид Стар се появи нещо от мека материя. Пръстите му почти го изпуснаха преди да разберат, че го държат. Представляваше една лента почти без тегло от Е, от какво?

– Това не е нито газ, нито влакно, нито пластмаса – отговори тихо дълбокият глас на неизказаната мисъл. – То изобщо не е от материя в смисъла, който влагате вие в това понятие. То е от Поставете го на очите си.

Дейвид направи както му бе казано, а лентата скочи от ръцете му, сякаш имаше свой собствен примитивен живот и обви меко и топло всяка гънка от челото, очите и носа му, без обаче да му пречи да диша или вижда.

– Какво стана? – попита той.

Преди думите да успеят да излязат от устата му, пред него се появи

огледало, така тихо и бързо произведено от енергия, както самата мисъл. Той можеше да се види в него, но неясно. Костюмът му на земеделски работник се появи не на фокус, сякаш се виждаше през призрачна, непрекъснато променяща се мъгла или през дим. Всичко от горната устна до темето му бе скрито в маска, която сияеше, без да заслепява и през която отвън не се виждаше нищо. Докато се взираше, огледалото изчезна, връщайки се в склада с енергия, откъдето беше взето за малко.

– Така ли ще се появя пред другите? – попита учудено Дейвид.

– Да, но само ако те имат същите сетива като вас.

– Аз виждам много добре. Значи светлинните лъчи влизат през щита. Но защо не могат да го напускат и да открият лицето ми?

– Те могат да го напускат, но при преминаването през него се променят и откриват само това, което видяхте в огледалото. За да ви го обясня както трябва е необходимо да използвам понятия, които вашето съзнание не може да разбере.

– А останалото? – попита Дейвид, като движеше бавно ръцете си върху обгръщания го дим. Той не чувствуваше нищо.

– Вие не чувствувате нищо – отвърна отново дълбокият глас на безгласната мисъл. – Все пак това, което ви прилича на дим, е бариера. Тя не пропуска късовълновото излъчване и материални частици, по-големи от молекула.

– Искате да кажете, че е нещо като личен силов щит ли?

– Да, но описанието е съвсем грубо.

– Велика Галактико, това е невъзможно! Със сигурност е доказано, че никое силово поле, достатъчно малко за персонална защита от излъчване или материална инерция, не може да бъде генерирано от каквато и да е машина, позволяваща носенето ѝ от един човек.

– И така е с всяка наука, която вашите хора са способни да развият. Но маската, която носите, не е енергиен източник. Тя е по-скоро акумулиращо устройство за енергия, получена например при няколкосекундно излагане на слънчево излъчване, каквото получава нашата планета. Тази енергия може впоследствие да бъде освободена при мислено поискване. Тъй като собственото ви съзнание не е в състояние да контролира енергията, маската е нагласена според характеристиките му и при нужда ще се задействува автоматично. Сега я свалете.

Дейвид повдигна ръка към очите си и следвайки неговата воля, маската се превърна в ръката му отново в лента от газова материя.

– А сега, Космически скитнико, можеш да ни напуснеш – заговори за последен път дълбокият глас.

Леко, както можеше да се очаква, съзнанието напусна Дейвид Стар. При връщането му в съзнание също нямаше никакъв преходен период. То се върна напълно. Той нито за момент не се усъмни къде се намираше. Знаеше със сигурност, че стои на двата си крака върху повърхността на Марс; че носи филтъра и отново диша през него; че зад гърба му е точно мястото при ръба на пукнатината, където бе мушнал котвата на въжената стълба, за да започне слизането и че вляво от него, полускрит сред скалите, се намираше скутерът, който бе оставил Бигман. Знаеше дори как точно се бе върнал на повърхността. Това не беше спомен. Информацията беше умишлено вмъкната в съзнанието му, като последно доказателство за способността на марсианците да превръщат материята в енергия и обратно. Те бяха направили за него тунел до повърхността и го бяха повдигнали срещу силата на гравитацията почти със скоростта на реката, превръщайки скалата пред него в енергия, а зад него енергията отново в скала. В съзнанието му имаше дори думи, които той никога не беше чувал. Те бяха на женския глас от пещерите и гласяха следното: „Не се страхувай, Космически скитнико!“

Той крачеше напред и чувствуваше, че топлата земна атмосфера, приготвена за него в пещерата, повече не съществува. От контраста студът му се струваше още по-голям, а толкова силен вятър не помнеше, откакто бе на Марс. Слънцето беше ниско на изток, както тогава, когато започна да слиза в пукнатината. Беше ли това предишната зора? Нямаше как да прецени изминалото време, но беше сигурен, че не бяха минали повече от две денонощия. В небето обаче имаше някаква промяна. Сега то му изглеждаше по-синьо, а Слънцето – по-червено. Дейвид се намръщи за момент, а после сви рамене. Той просто привикваше към марсианския пейзаж, който започваше да му се струва все по-познат.

Щеше да е най-добре веднага да се отправи към фермата. Скутерът в никакъв случай не беше нито така бърз, нито така комфортен, както пъськохода. Колкото по-бързо стигне, толкова по-добре.

Ориентираще се по познатите фигури сред скалните образувания и се чувствуваше горд от това. Земеделските работници намираха своя път през пустинята точно по този метод. Те забелязваха една скала, наподобяваща „диня върху шапка“, продължаваха в тази посока, докато се изравнят с друга, приличаща на „космически кораб с два нецентрални ракетни двигателя“ и се насочваха между нея и тази, която приличаше на „кутия с хлътнал капак“. Методът беше груб, но не изискваше други инструменти освен силна памет и живо въображение, каквито притежаваха всички земеделски работници.

Дейвид следваше пътя, който Бигман му бе препоръчал като най-бърз за връщане и с най-малък риск за объркване сред не тъй имозантните образувания. Скутерът се друсаше върху неравностите на терена и вдигаше облаци прах на завоите. Дейвид пътуваше с него, забил здраво пети в специално направените за тях гнезда и стиснал по една метална направляваща лента във всяка ръка. Не правеше никакви усилия да намали скоростта си. Дори скутерът да се обърне, вероятността да се нарани сериозно при слабата марсианска гравитация беше съвсем малка.

Нещо друго го смушаваше. Това бе странният вкус в устата и сърбежът по лицето и гръбначния стълб. В устата му скърцаха песъчинки и той погледна с отвращение назад към струята прах, която излиташе зад него като от ракетно сопло. Странното беше, че прахта не оставаше назад, а се движеше напред и около него и пълнеше устата му.

Напред и наоколо! Велика Галактико! Мисълта, която дойде в главата му в този момент, стегна като с клещи сърцето и гърлото му.

Той намали скоростта на скутера и се насочи към един скален ръб, където можеше да не вдига прах. Тук го спря и почака въздуха да стане по-чист, но той не стана. Езикът в устата му се раздвижи и почувствува нарастващата грапавост, която идваше от фината прах. Дейвид погледна по-червеното Слънце и по-синьото небе с ново разбиране. Прахта във въздуха бе тази, която разпръскваше повече светлината и правеше Слънцето и небето да изглеждат такива. Устните му все повече изсъхваха, а сърбежът обхващаше все по-голяма част от тялото му. Вече нямаше никакво съмнение. Той скочи върху скутера и се стрелна с максимална скорост през скалите, чакъла и прахта.

Прах!

ПРАХ!

Дори на Земята хората познаваха марсианската прашна буря, която само по звука приличаше на пясъчните бури в земните пустини. Това бе най-смъртоносна буря в обитаемата Слънчева система. Никой човек, застигнат от нея както Дейвид Стар сега, без пясъкоход и на мили разстояние от най-близкото убежище, в цялата история на Марс, не бе останал жив след прашна буря. Хора умираха на по-малко от петдесет фута от купола, без сили да преодолеят разстоянието, докато наблюдаващите отвътре нито смееха, нито можеха да излязат без пясъкоход, за да ги спасят.

Дейвид Стар знаеше, че само минути го делят от същата агония и смърт. Прахта вече пълзеше безжалостно между филтъра и кожата на лицето му. Чувствуваше го по заслепените си, сълзящи очи.

12. ЛИПСВАЩАТА БРЪНКА

Естеството на марсианската прашна буря не е добре изяснено. Подобно на земната Луна, голяма част от повърхността на Марс е покрита с фин прах. За разлика от Луната обаче, Марс притежава атмосфера, способна да раздвижи тази прах. Обикновено това не е сериозна работа. Марсианската атмосфера е рядка, а ветровете не духат продължително време. Но понякога, по неизвестни причини, вероятно във връзка с електронно бомбардиране от Космоса, прахта се наелектризира и всяка частица отблъсква съседните. Дори без да има вятър те литват нагоре. Всяка стъпка издига във въздуха облак прах, който не се утаява. Задуха ли обаче и вятър, може да се каже, че е налице напълно развилняла се прашна буря. Прахта никога не става достатъчно плътна, за да наруши видимостта и не в това се крие опасността от нея. Убийствена е по-скоро способността ѝ да прониква навсякъде. Прашинките са много фини и всепроникващи. Дрехите не могат да ги спрат. Подслоняването до скален ръб не означава нищо за тях. Дори филтърът със своя широк уплътнител, плътно прилепнал към лицето, е безпомощен. В разгара на бурята две минути са достатъчни, за да предизвикат нетърпим сърбеж, пет минути биха ослепили напълно човек, а петнадесет минути биха го убили. Дори най-леката буря, незабележима за изложените на действието ѝ хора, е достатъчна да предизвика зачервяване на откритите места по кожата. Това се нарича прашно изгаряне.

Дейвид Стар знаеше всичко това и дори нещо повече. Знаеше, че собствената му кожа е вече зачервена. Напразно се опитваше с кашляне да прочисти опеченото си гърло. Опита се да си държи устата плътно затворена и да издишва през възможно най-малкия отвор, който успяваше да постигне.

Нищо не помагаше. Прахта се промъкваше между устните му. Скутерът се движеше вече на неравномерни тласъци, тъй като прахта пречеше по същия начин и на двигателя му.

Очите на Дейвд бяха подути и почти затворени, а извиращите от тях сълзи се събираха върху уплътнението в долната част на филтъра и замъгляваха очилата му, през които и бездруго не можеше да види нищо.

Нищо не можеше да спре тези фини прашинки, освен сложно изработените шевове на купола или пясъкохода. Нищо.

Нищо ли?

Въпреки влудяващия сърбеж и изтощителната кашлица, той мислеше отчаяно за марсианците. Знаеха ли те, че назрява прашна буря? Можеха ли да знаят? От неговото съзнание сигурно бяха взели информацията, че за да се върне обратно в купола той разчита само на един скутер. Можеха също така лесно да го пренесат на повърхността непосредствено до купола на фермата или дори вътре в самия него.

Сигурно знаеха че условията са точно за прашна буря. Той си спомни как съществото с дълбокия глас изведнъж реши да върне Дейвид на повърхността, сякаш бързаше той да бъде сварен от нея.

И все пак последните думи на женския глас, думите, които той не бе чул и които със сигурност бяха вмъкнати в съзнанието му, докато го прекарваха през скалите към повърхността, бяха: „Не се страхувай, Космически скитнико!“

Точно като мислеше за всичко това, той разбра отговора. С едната си ръка бръкна в джоба, а с другата хвана филтъра. Щом го повдигна отчасти защитените му нос и очи получиха свежа порция прах, която изгаряше и дразнеше.

Дейвид имаше неудържимото желание да кихне, но се въздържа. Неволното поемане на въздух щеше да напълни дробовете му с голямо количество прах. Само по себе си това можеше да бъде фатално. Той обаче доближи до лицето си ивицата газова материя, която бе извадил от джоба, оставайки я да се увие около очите и носа му и после отново постави отгоре филтъра.

Едва тогава кихна. Това означаваше, че той пое огромно количество от безполезните газове на марсианската атмосфера, но без никаква прах. После усилено започна да вдишва колкото се може по-голямо количество кислород и издишвайки, очистваше устата си от прахта. Дейвид редуваше това с умишлено вдишване през устата, за да предотврати настъпването на кислородно опиянение.

Постепенно, когато сълзите измиха прахта от очите му, а нова вече не проникваше, той откри, че отново може да вижда. Крайниците и тялото му добиха неясни очертания от подобния на дим силов щит, който го обгръщаше отвсякъде. Той знаеше, че поради блясъка на маската горната част на главата му бе невидима.

Въздушните молекули свободно преминаваха преградата, но пращинките, макар и фини, бяха достатъчно големи за нея. Дейвид можеше да наблюдава процеса с невъоръжено око. Когато всяка пращинка се удряше в щита, тя бе спирана и енергията на нейното движение се

превръщаше в светлина, така че в точките на контакт се появяваха искри. Откри, че тялото му представлява океан от такива искри. Всички те бяха по-ярки от Марсианското слънце, което се червенееше и мъждукаше през прахта. Това бе причина за настъпилия полумрак.

Дейвид изтупа и изчетка дрехите си. Вдигнаха се облаци прах, която бе твърде фина, за да може да се види, въпреки че щитът в никакъв случай не намаляваше видимостта. Прахта напускаше, но не можеше да се върне. Постепенно Дейвид почти се очисти от пращинките. Той погледна скутера със съмнение и се опита да включи двигателя му, но бе възнаграден само с кратък стържещ звук, след който настъпи тишина. Това трябваше да се очаква. За разлика от пясъкоходите, двигателят на скутерите не беше затворен херметически.

Дейвид трябваше да продължи пеш. Тази мисъл не го плашеше особено. Куполът на фермата беше на малко повече от две мили оттук, а кислород имаше в изобилие. Бутилките бяха пълни. Преди да го върнат на повърхността, марсианците се бяха погрижили за това. Сега той ги разбираше. Те знаеха за приближаването на прашната буря. Може би дори бяха ускорили идването ѝ. Би било странно, ако при техния голям опит с времето на Марс и напредналата им наука не бяха изучили основните причини и механизми на прашната буря. Но изпращайки го срещу нея, те знаеха също, че в джоба си има съвършена защита. Не бяха го предупредили нито за изпитанието, което му предстоеше, нито за защитното средство, което носеше. В това имаше смисъл. Ако заслужаваше подаръка – щит от силово поле, той щеше сам да се досети за него. Ако не се сетеше, значи не го заслужаваше.

Дейвид се усмихваше мрачно дори когато трепваше от болка при докосването на дрехите до възпалената му кожа, докато крачеше по марсианския терен. Без да се трогнат, марсианците бяха рискували живота му, но той почти им симпатизираше. Той бе мислил достатъчно бързо, за да спаси, но не се гордееше с това. Трябваше да се сети за маската много по-рано.

Щитът-силово поле, който го обгръщаше, правеше пътуването му по-лесно. Той забеляза, че щитът така покрива подметките на ботушите му, че те изобщо не правят контакт с марсианската повърхност, а стъпва на около един инч над нея. Отблъскването му от планетната повърхност бе еластично, сякаш беше на стоманени пружини. В комбинация със слабата гравитация това му позволяваше бързо, с гигантски крачки, да скъсява разстоянието между себе си и купола.

Дейвид бързаше. Повече от всичко друго в момента се нуждаеше от

гореща баня.

Междувременно стигна до външната страна на един от шлюзовете на купола. Бурята беше вече попреминала и пробляскванията върху неговия щит-силово поле се бяха разрешили до случайни искри. Без риск можеше да свали маската от очите си.

Когато му отвориша шлюза, за да влезе, отначало всичките изгледаха втрещено и после завикаха.

– Подскачащ Юпитер! Това е Уилямс!

– Къде беше, момче?

– Какво се случи?

И над смутените викове и гълчавата от въпроси се извиси пронизителният вик:

– Как преодоля прашната буря?

Въпросът развълнува всички. Настъпи късо мълчание.

– Погледнете лицето му – обади се някой. – Прилича на обелен домаг.

Това беше преувеличение, но в него имаше достатъчно истина, за да впечатли всички присъстващи. Ръце се протягаха към неговата яка, която плътно обвиваше шията му в борбата срещу марсианския студ. Те го довлякоха до един стол и повикаха Хенес.

Хенес пристигна след десет минути, скочи от скутера и се приближи. Изражението на лицето му бе смесица от досада и гняв. Нямаше видими признаци на никакво облекчение, че един от неговите земеделски работници се е завърнал благополучно.

– Какво стана с теб, Уилямс? – изляя той.

– Бях се загубил – отвърна хладно Дейвид.

– О, така ли му викаш на това? Изчезваш за два дни и после само си се загубил. Как успя да го направиш?

– Исках да се поразходя и отидох твърде далеч.

– Мислел си, че се нуждаеш от глътка въздух и затова си се разхождал цели две марсиански нощи, така ли? Очакваш ли да ти повярвам?

– Липсва ли някой пясъкоход?

– Той е съсипан, мистър Хенес – обади се един от земеделските работници, докато Хенес продължаваше все повече да почервениява. – Бил е навън в прашната буря.

– Не бъди глупак – сръза го Хенес. – Ако беше така, нямаше сега да седи тук жив.

– Зная – рече земеделският работник, – но я го погледни.

Хенес го погледна. Зачервяванията на кожата по откритите места

на врата и раменете на Дейвид трудно можеха да се оспорят.

– Беше ли навън в бурята? – попита Хенес.

– Страхувам се, че да – отвърна Дейвид.

– И как я преодоля?

– Помогна ми един човек, обвит в дим и светлина. Прахта не му вредеше. Нарече се „Космически скитник“.

Хората бяха дошли по-близо. Хенес яростно се обърна към тях.

– Махайте се, дявол да ви вземе! – извика той. – Вървете си гледайте работата. А ти, Джонитъл, докарай един пясъкоход.

Мина почти час, преди горещата баня, която Дейвид така силно желаеше, да му бъде позволена. Хенес не разреши на никой друг да го доближи. През това време той крачеше нагоре-надолу в канцеларията си и обсипвате Дейвид с въпроси от рода на: „Какво ще кажеш за този Космически скитник? Къде го срещна? Какво ти каза?“ А Дейвид само клатеше глава и повтаряше: „Излязох на разходка и се загубих. Един човек, наричащ себе си Космически скитник, ме доведе обратно“.

Накрая Хенес се отказа да го разпитва повече. След горещата баня с него се зае докторът на купола. Тялото на Дейвид бе намазано с кремове и инжектирано с подходящи хормони. Не му се размина и приспивателното. Заспа още преди да извадят иглата.

Събуди се между чистите хладни чаршафи на болничния кът. Зачервяването на кожата му бе значително намаляло. Знаеше, че щяха отново да се върнат при него, но трябваше да отбива атаките им още замалко. Беше сигурен, че вече има отговора на мистерията с отравянията, почти целия разговор. Нуждаеше се само от една или две липсващи брънки и, разбира се, от неопровержимо доказателство.

Чу тихи стъпки зад главата си и леко настръхна. Толкова ли скоро ще започне всичко отново? Но това беше само Бенсън, който изплува в ползрението му. Бенсън, с неговите свити пълнички устни, редеещата разбъркана коса и угрижено лице. В ръката си носеше нещо, наподобяващо старомоден пистолет.

– Уилямс, буден ли си? – попита тихо той.

– Виждаш, че съм буден – отвърна Дейвид.

Бенсън избърса с опакото на ръката запотеното си чело.

– Те не знаят, че съм тук. А всъщност и не би трябвало да бъда.

– Защо?

– Слушай, Хенес е убеден, че ти си замесен в отравянето с храна...

Твърдеше го разпалено пред Макиан и мен. Уж си бил някъде навън – а бе, разправя смешни истории. Въпреки всичко, което мога да направя, аз се страхувам, че си в ужасна опасност.

– Въпреки всичко, което можеш да направиш ли? Ти не вярваш, че съм замесен в отравянето, нали?

Бенсън се наведе напред и Дейвид почувствува топлия му дъх в лицето си, когато прошепва:

– Не, не вярвам, защото мисля, че разказът ти е достоверен. Затова дойдох. Трябва да те разпитам за въпросното същество, за което говориш и твърдиш, че е покрито с дим и светлина. Сигурен ли си, че това не е било халюцинация, Уилямс?

– Аз го видях – отвърна Дейвид.

– Как разбра, че е човек? Говореше ли английски?

– Той не говореше, но външно приличаше на човек. – Дейвид задържа погледа си върху Бенсън. – Мислиш ли, че може да е марсианец?

– О – възкликна Бенсън и се усмихна, – ти си спомняш теорията ми. Да. Мисля, че е марсианец. Мисли, човече, мисли! Те вече започват да действуват открито и всеки бит информация може да се окаже жизнено важен. Разполагаме със съвсем малко време.

– Защо? – попита Дейвид като се повдигна на лакът.

– Разбира се, ти не знаеш какво се случи, докато те нямаше, но честно казано, Уилямс, ние всички сме отчаяни. Знаеш ли какво е това? – попита той като повдигна подобния на пистолет предмет.

– Виждал съм те с него и преди.

– Това е харпун за взимане на проби, мое изобретение. Нося го със себе си, когато отивам в хамбарите с храна в града. Той изстрелва малка куха сачма, прикрепена към него с жица. Известно време след изстрелването в челото на сачмата се появява отвор, който позволява кухината ѝ да се напълни със зърно. После сачмата се затваря, аз я изтеглям и изпразвам взетата мостра. Чрез промяна на времето за отваряне на сачмата мострата може да бъде взета от различни дълбочини в хамбара.

– Остроумно – отбеляза Дейвид, – но защо сега го носиш със себе си?

– Защото се питам дали не трябва да го хвърля на боклука, след като изляза оттук. Беше ми единственото оръжие в борбата срещу отровителите, но не ми донесе нищо добро. Вероятно няма да ми донесе и в бъдеще.

– Какво се е случило? – попита Дейвид, сграбчвайки го здраво за рамото. – Кажи ми. Бенсън трепна от болката.

– Всеки член на земеделските синдикати е получил ново писмо от инициатора на отравянето. Няма съмнение, че писмата и отравянията са дело на един и същи хора или по-скоро същества. Те го признават в писмата.

– Какво се казва в тях?

– Какво значение имат подробностите? – сви рамене Бенсън. – Искат пълна капитулация от наша страна. В противен случай отравянията с храна ще се увеличат хиляда пъти. Ако това се случи, в което съм почти сигурен, Земята и Марс, цялата Система, ще бъдат обхванати от паника. – Той се изправи. – Казах на Макиан и Хенес, че ключът към тази мистерия може наистина да е Космическия скитник, но те не ми вярват. Хенес дори подозира, че и двамата с теб сме замесени в нея.

– С колко време разполагаме, Бенсън? – попита Дейвид.

– С два дни. Не, това беше вчера. Сега разполагаме само с тридесет и шест часа.

Тридесет и шест часа!

Дейвид трябваше да действа много бързо. Може би още имаше време. Без да подозира, Бенсън му бе дал липсващата брънка от тази мистерия.

13. СЪВЕТЪТ СЕ НАМЕСВА

Бенсън постоя още десетина минути. Нищо от това, което му каза Дейвид, не подкрепи теорията му, свързваща отравянето с марсианците, и той много се разтревожи.

– Не искам да попадна в лапите на Хенес. Ние си разменихме... любезности.

– Какво ще кажете за Макиан? Той е на наша страна, нали?

– Не зная. Той смята, че до два дни ще бъде разорен. Не мисля, че му е останала достатъчно сила, за да се противопостави на този тип. Слушай, сега ще е по-добре да вървя. Ако измислиш нещо, каквото и да е то, съобщи ми го по някакъв начин. Ще го направиш, нали?

После Бенсън се сбогува и си отиде.

Дейвид седна в леглото. Откакто се събуди, безпокойството му беше нараснало. Дрехите му бяха захвърлени върху един стол в другия край на стаята, а ботушите стояха изправени до него. Не беше посмял да ги прегледа в присъствието на Бенсън. Едва се бе осмелил да ги погледне.

Може би не са ги пребъркали, помисли си песимистично той. Ботушите на един земеделски работник бяха неприкосновени. Да се открадне нещо от тях, наред с кражбата на пясъкоход в пустинята, бе непроситимо престъпление. Дори при смърт погребваха ботушите на земеделския работник заедно с него, без да се изважда съдържанието им.

Дейвид опипа вътрешните джобове на всеки ботуш, но те бяха празни. В единия имаше носна кърпа, а в другия няколко монети. Несъмнено дрехите му също бяха претърсвани. Очакваше това, но очевидно ботушите му не бяха претърсени добре. Той затаи дъх, когато ръката му достигна дъното, на единия ботуш. Вълна от радост го изпълни, когато почувствува мекия газов материал на марсианската маска.

Скрил я бе там по общите правила преди банята, но не беше предвидил приспивателното. Беше чист късмет, че не я бяха намерили. В бъдеще трябваше да бъде по-внимателен.

Дейвид пхна маската в един от джобовете на ботушите и го закопча. Взе ги. Бяха ги лъснали, докато спеше. Това показваше почти инстинктивното уважение, което земеделският работник изпитваше към ботушите, независимо чии бяха те.

Дрехите му също бяха минали през освежителен душ. Блестящите пластмасови влакна, от които бяха съставени, излъчваха приятен аромат. Всички джобове, разбира се, бяха празни, но цялото им съдържание беше небрежно струпано на купчина под стола. Той го прегледа. Изглежда нищо не липсваше. Дори носната кърпа и монетите от джобовете на ботушите бяха там.

Дейвид облече работния комбинезон и нахлузи ботушите. Тъкмо притягаше колана, когато в стаята влезе брадат земеделски работник.

Дейвид вдигна поглед.

– Какво искаш, Зъкис? – попита студено той.

– Къде мислиш, че отиваш, Земни? – вместо отговор на свой ред попита Зъкис. Малките му очички горяха от злоба, а изражението на лицето му много приличаше на това, което Дейвид бе видял първия ден. Дейвид си спомняше пясъкохода на Хенес пред сградата за наемане на земеделски работници, как самият той тъкмо сяда на седалката и облещеното срещу него брадато гневно лице, когато едно оръжие гръмва, преди той да успее да се мръдне и защити.

– Разрешение от теб няма да искам – отвърна Дейвид.

– Така ли? Имаш грешка, мистър. Никакво мръдане оттук. Нарездане на Хенес. – При тези думи Зъкис запречи вратата с тялото си. Два бластера се показаха многозначително от двете страни на смъкнатия му колан. Почака известно време, след което мазната му физиономия се разцепи в усмивка.

– Ти май промени намерението си, Земни? – попита той.

– Може би – отвърна Дейвид, – но точно сега чакам посетител. Как ще влезе? Никога ли не си стоял на пост?

– Млъквай! – озъби се Зъкис и се изхрачи на половин инч от ботушите на Дейвид.

– Искаш ли да хвърлиш бластерите и да опиташ пак? – попита Дейвид.

– Бъди внимателен, ако искаш да получиш някаква храна, Земни – отвърна Зъкис.

Той излезе и заключи врата след себе си. След няколко минути се чу шум от дрънкане на метал. Вратата отново се отвори. Влезе Зъкис с поднос, върху който имаше парче тиква и някакви зелени листа.

– Зеленчукова салатата – каза Зъкис. – Повече не заслужаваш.

Над единия край на подноса се показваше почернял палец. Другият край се уравниваше от китката му, така че ръката на земеделския работник не се виждаше.

Дейвид се изправи, отскочи встрани със свити крака и стъпи върху матрака на леглото. Изненаданият Зъкис изпадна в паника, а Дейвид, използувайки пружините на матрака като допълнителна отблъскваща сила, скочи във въздуха.

Той се сблъска тежко със земеделския работник. С едната ръка изтръгна подноса от хватката му и го хвърли на пода, а с другата улови противника си за брадата.

Зъкис се строполи с дрезгав вик. Обутият в ботуш крак на Дейвид стъпи върху ръката му, която бе скрита под подноса. Викът на другия стана агонизиращ, когато смазаните му пръсти се разтвориха и освободиха запънатия бластер, който държаша.

Дейвид пусна брадата на Зъкис и улови здравата му ръка, която посягаше към втория бластер. После грубо я изви.

– Стой спокойно – предупреди го Дейвид, – иначе ще ти измъкна ръката от рамото.

Зъкис притихна, въртейки очи и дишайки тежко.

– Какво целиш? – попита той.

– Защо криеше бластера под подноса?

– За да се защищавам в случай, че ме нападнеш, докато са ми заети ръцете.

– Защо тогава не изпрати някой друг, а ти да го прикриваш?

– Не се сетих – изхленчи Зъкис.

Дейвид увеличи малко натиска върху ръката му и лицето на Зъкис се изкриви от болка.

– Предлагам да ми кажеш истината, Зъкис.

– Аз... аз възнамерявах да те убия.

– А какво щеше да кажеш на Макиан?

– Че си... се опитал да избягаш.

– Идеята твоя ли беше?

– Не, на Хенес. Оправяй се с него. Аз само изпълнявам заповеди.

Дейвид отхлаби хватката. Той вдигна единия бластер и измъкна другия от кобура му.

– Ставай!

Зъкис се отърколи на една страна. Той изрева от болка, когато се опита да се повдигне на смазаната лява ръка и почти измъкнатата от рамото дясна.

– Какво мислиш да правиш? Ти няма да убиеш невъоръжен човек, нали?

– А ти не би ли убил? – попита Дейвид.

– Хвърли оръжието, Уилямс – намеси се един нов глас.

Дейвид бързо вдигна глава. В рамката на вратата стоеше Хенес с насочен бластер. Зад него беше Макиан с мрачно и набраздено от бръчки лице. Очите на Хенес достатъчно ясно показваха намеренията му, а бластерът бе готов за стрелба.

Дейвид пусна току-що издърпаните от Зъкис бластери.

– Ритни ги настрана – заповяда Хенес.

Дейвид се подчини.

– Кажете сега какво се случи.

– Ти знаеш какво – отвърна Дейвид. – Зъкис се опита да ме убие по твое нареждане, а аз не стоях мирно.

– Не сър... мистър Хенес, не е вярно – ломотеше Зъкис. – Носех му обяда, когато той скочи върху мен. Ръцете ми бяха заети с подноса и не можах да се защитя.

– Млъкни – рече презрително Хенес. – За това ще говорим по-късно. Махай се оттук и бързо се върни с малко връзки за превързване на ръцете към тялото.

Зъкис побърза да излезе.

– Защо връзки, Хенес? – запита тихо Макиан.

– Защото този човек е опасен мошеник, мистър Макиан. Вие си спомняте, че го доведох, защото изглежда знаеше нещо за отравянето с храна.

– Да, да, разбира се.

– Той ни разказа как по-малката му сестра се била отровила с марсиански конфитюр, спомняте ли си? Аз проверих. Не е имало твърде много смъртни случаи от отравяне, за които властите да са научили. Фактически са по-малко от двеста и петдесет. Не беше трудно да ги проверя всичките и аз го направих. При нито един от тях не се съобщава за отравяне с марсиански конфитюр на дванадесетгодишно момиче с брат на годините на Уилямс.

Макиан беше поразен.

– Откога знаеш това, Хенес? – попита той.

– Почти откакто е тук, но исках да разбера намеренията му. Наредих на Грисуълд да го следи...

– Да се опита да ме убие, искаш да кажеш – прекъсна го Дейвид.

– Така приказваш, защото си го убил, щом е бил достатъчно глупав да се остави да го заподозреш. – Той се обърна отново към Макиан. – После успял да се вмъкне под кожата на този слабоучен глупак Бенсън и така да следи как напредва нашето разследване на отравянията. Като

капак на всичко преди три нощи се измъкна от купола, без да каже къде отива. И знаете ли защо? За да докладва на хората, които са го наели и които стоят зад цялата тази работа. Не е случайно съвпадение фактът, че ултиматумът дойде в негово отсъствие.

– А вие къде бяхте? – внезапно попита Дейвид. – Престанахте ли да вървите по петите ми след смъртта на Грисуълд? Ако подозирахте, че съм излязъл с такава цел, защо не изпратихте някой да ме следи?

Макиан изглеждаше озадачен.

– Е... – започна той, но Дейвид го прекъсна.

– Позволете ми да завърша, мистър Макиан. Аз мисля, че Хенес не е бил в купола в нощта, когато излязох и дори едно денонощие след това. Къде бяхте, Хенес?

Хенес пристъпи напред с изкривена от ярост уста. Свитата в шепа ръка на Дейвид беше близо до лицето му. Не вярваше Хенес да посмее да стреля, но бе готов да използва маската-щит, ако се наложи.

– Предлагам да го предадем на Съвета – намеси се Макиан и сложи нервно ръка на рамото на Дейвид.

– Какъв е този Съвет? – попита бързо Дейвид.

– Не е твоя работа – изръмжа Хенес.

Междувременно Зъкис се беше върнал с връзките. Те представляваха гъвкави пластмасови пръти, които можеха да бъдат прегънати по произволен начин и замразени в това положение. Бяха безкрайно поздрави от въжета или дори от стоманени белезници.

– Протегни си ръцете – заповяда Хенес. Дейвид безмълвно ги протегна. Връзките бяха увити два пъти около китките му. Зъкис ги стегна ужасно силно и после изтегли иглата, с което предизвика автоматично пререждане на молекулите, втвърдяващо пластмасата. Отделяната при пререждането енергия правеше пластмасата топла на пипане. Друга връзка стегна глезените му.

Дейвид седеше спокойно в леглото. В едната ръка все още държеше маската-щит. Забележката на Макиан относно Съвета бе за Дейвид достатъчно доказателство, че няма да остане дълго вързан. Междувременно той нямаше нищо против по-нататъшния развой на нещата.

– Какво представлява този Съвет? – попита отново той.

Но не бе необходимо да пита. Отвън се чу вик „Къде е Уилямс?“ и една фигура префуча като снаряд през вратата.

Това бе самият Бигман. Той не обърна внимание на никой друг освен на седящата фигура на Дейвид и заговори бързо и задъхано:

– Чух че си минал през прашна буря, едва когато влязох в купола.

Горещи Серес, ти трябва да си се изпържил! Как го направи? Аз... аз...
 – В този момент за пръв път забеляза положението на Дейвид. – Кой, по дяволите, го е вързал така? – извика яростно той.

Хенес улови грубо Бигман за яката и го вдигна от пода.

– Нали ти казах какво ще ти се случи, ако те видя отново тук.

– Пусни ме, невротик такъв! – извика Бигман. – Имам право да съм тук. Ако до секунда и половина не ме пуснеш, ще отговаряш пред Научния съвет.

– В името на Марс, Хенес, пусни го – рече Макиан. Хенес го пусна на пода.

– Махай се отгук! – изсъска той.

– За нищо на света! Аз съм акредитиран служител на Съвета и дойдох тук с доктор Силвърс. Попитай го, ако не вярваш.

Бигман кимна към високия слаб мъж на прага. Името му подхождаше. Косата и мустаците му бяха сребристобели.

– Извинете – рече доктор Силвърс, – но бих желал да поема нещата в свои ръце. Правителството в Международния град на Земята е обявило извънредно положение и отсега нататък всички ферми ще бъдат под контрола на Научния съвет. Упълномощен съм да поема фермата на Макиан.

– Очаквах подобно нещо – промърмори тъжно Макиан.

– Махнете връзките от този човек – нареди д-р Силвърс.

– Той е опасен – опита се да възрази Хенес.

– Ще поема пълната отговорност.

Бигман подскочи и удари токовете.

– Върви си по пътя, Хенес – каза той.

Хенес пребледня от гняв, но не отрони нито дума. След три часа д-р Силвърс се срещна отново с Макиан и Хенес в квартирата на Макиан.

– Искам да прегледам всички документи за продукцията на фермата през последните шест месеца – каза той. – Трябва да видя и вашия доктор Бенсън и да се запозная докъде е стигнал в решаването на проблема с отравянето. Разполагаме с шест седмици. Не повече.

– Шест седмици! – избухна Хенес. – Искате да кажете един ден!

– Не, сър. Ако не решим този проблем до изтичане на срока на ultimatumа, ще бъде спрян целият износ на храна от Марс. Ние няма да се предадем, докато съществува и най-малкият шанс.

– Но Земята ще умре от глад – възрази Хенес.

– До шест седмици това няма да се случи – каза д-р Силвърс. – При определена дажба запасите ще стигнат за това време.

– Ще предизвика паника и бунт – възрази отново Хенес.

– Вярно – мрачно се съгласи д-р Силвърс. – Ще бъде много неприятно.

– Вие ще разорите земеделските синдикати – изпъшка Макиан.

– Те във всички случаи ще бъдат разорени. Тази вечер възнамерявам да видя доктор Бенсън, а утре на обяд ще имаме конференция. Ако до утре в полунощ нищо не бъде постигнато, забраната ще влезе в сила и ще бъде организирана всеобща конференция за целия Марс, в която ще участвуват многобройните членове на синдикатите.

– Защо? – попита Хенес.

– Защото има основание да се предполага, че който и да стои зад това безумно криминално престъпление, трябва да е тясно свързан с фермите – отвърна доктор Силвърс.

– А какво стана с Уилямс?

– Разпитах го. Държи на своята история, която признавам, е доста странна. Изпратих го в града, където ще продължи разпитът му дори и под хипноза, ако се наложи.

Сигналът на вратата светна.

– Отворете вратата, мистър Макиан – каза доктор Силвърс.

Макиан се подчини, сякаш не беше собственик на най-големите ферми на Марс и по силата на този факт един от най-богатите и най-влиятелни мъже в Слънчевата система.

Влезе Бигман и погледна предизвикателно Хенес.

– Уилямс е на един пясъкоход, който заминава за града под стража – съобщи той.

– Добре – каза доктор Силвърс и стисна тънките си устни.

На една миля от купола на фермата пясъкоходът спря и Дейвид слезе от него с поставен филтър. Той махна на шофьора, който се показва от прозореца и извика:

– Запомнете! Шлюз №7! Там махни на шофьора, който ще ви пусне вътре.

Дейвид се усмихна и кимна. Той видя как пясъкоходът продължи към града. После се обърна и закрачи към купола.

Хората от Съвета, разбира се, си сътрудничеха. Те му помогнаха да напусне открито и да се върне тайно, но никой от тях, дори доктор Силвърс, не знаеше причината. Дейвид имаше вече отговора на загадката. Сега му бе нужно доказателството.

14. „АЗ СЪМ КОСМИЧЕСКИ СКИТНИК!“

Хенес влезе в стаята си, замаян от умора и гняв. Причината беше проста. Беше почти три часа сутринта. Той почти не беше почивал през последните две нощи, а напрежението му не бе намалало през последните шест месеца. Все пак чувствуваше, че е било необходимо да присъства на срещата на този доктор Силвърс от Съвета с Бенсън.

На доктор Силвърс не бе се харесала тази идея и това бе предизвикало гнева, който го давеше. Силвърс! Този стар некадърник, който бе дошъл с гръм и трясък от града, мислейки, че ще може да стигне до дъното на проблема за едно денонощие, когато цялата наука на Земята и Марс месеци наред правеше напразни усилия да го реши. Хенес го беше яд също и на Макиан, че бе омекнал като добре намазани ботуши и не бе нищо повече от лакей на този белоглав глупак. Макиан! Преди две десетилетия той беше най-твърдият собственик на най-стабилната ферма на Марс.

Тук влизаше също и Бенсън с неговата намеса в плановите на Хенес относно поставяне на мястото му на този новак Уилямс по най-бързия и най-лесен начин. Беше го яд на Грисуълд и Зъкис, които бяха твърде глупави, за да направят необходимите стъпки, които щяха да компенсират слабостта на Макиан и сантименталността на Бенсън.

Той си помисли за таблетка приспивателно. Тази нощ се нуждаеше от почивка, така необходима му за да прояви проникателност на следващия ден, а гневът можеше да прогони съня далеч от очите му.

Хенес поклати глава. Не, не можеше да рискува да бъде упоен и безпомощен, защото не бе изключено да настъпи решителен обрат на събитията през нощта. Задоволи се само да задейства лостовия включвател, който застопоряваше вратата по магнитен път. Той дори опита вратата, за да се увери, че електромагнитната верига работи. Вратите на личните помещения в изцяло мъжкия и непринуден живот под купола на една ферма се заключваха така рядко, че нещо обикновено беше да се видят прекъснати проводници и разкъсана изолация да висят по тях без години наред някой да им обърне внимание. Неговата врата, доколкото си спомняше, не беше заключвана от времето, когато за пръв път постъпи на работа.

Електромагнитната верига беше в изправност. Вратата дори не трепна, когато я дръпна.

Хенес въздъхна тежко, седна на леглото и свали ботушите си. Той потърка уморено стъпалата си, въздъхна отново и се вцепени. Беше съвсем объркан. Не, това не можеше да бъде! Значи глупавата история на Уилямс, беше истина. Значи тези смешни приказки на Бенсън за марсианци можеше в края на краищата да се окажат...

Не, той отказа да повярва в това. По-лесно бе да реши, че съзнанието му си беше направило шега.

Все пак мракът в стаята бе нарушен от студена синьобяла светлина. Благодарение на нея той можеше да вижда леглото, стените, стола, тоалетната масичка и дори ботушите, които стояха там, където току-що ги беше оставил. Видя и човекоподобното същество, което я излъчваше от мястото, където би трябвало да се намира главата му. Тялото му имаше неясни очертания или по-скоро изглеждаше обвито в дим.

Хенес почувствува стената зад гърба си. Той несъзнателно беше отстъпил назад.

Обектът заговори. Думите му звучаха глухо и бумтяха, сякаш носеше със себе си ехо.

– Аз съм Космическият скитник – каза обектът. Хенес се изправи. Първоначалната му изненада премина и с усилие на волята остана спокоен.

– Какво искате? – попита спокойно той.

Космическият скитник нито помръдна, нито отговори, а Хенес откри, че очите му се приковани в призрака.

Управителят чакаше, гърдите му се повдигаха равномерно, а съществото от дим и светлина все още не помръдваше. Дали това не беше само робот, настроен да произнася някои фрази, запита се Хенес. Обаче веднага изостави тази мисъл. Той стоеше близо до бюрото си и нищо не можеше да го накара да забрави този факт. Ръката му бавно се плъзна.

В светлината, излъчвана от съществото, това движение не можеше да остане незабелязано, но то не му обърна никакво внимание. Хенес постави леко ръка върху бюрото си, имитирайки невинен жест. Робот, марсианец или човек, разсъждаваше Хенес, обектът не можеше да знае тайната на това бюро. Той се бе скрил в стаята и го е очаквал, но не я беше претърсвал. Или го е направил твърде умело, тъй като дори сега не можеше да открие нищо нередно. Нищо не беше разместено. Нямахше нищо, което не би трябвало да е в стаята, с изключение на самия Космически скитник.

Пръстите на Хенес докоснаха малка резка в плота. Това беше един обикновен механизъм и почти всички управители на ферми на Марс го

притежаваха. Беше старомоден като самото дървено бюро, но бе една традиция от времето на първите земеделски работници, когато още не е имало закони, а традицията трудно умира. Малката резка се помръдна леко под нокътя му и един панел се отмести встрани. Хенес бе готов за това и ръката му бавно се запромъква към бластера, който движещият се панел бе открил.

Сега той държеше бластера насочен право в сърцето на съществото, което през цялото време не беше помръднало.

Хенес откри, че увереността му се възвръща. Робот, марсианец или човек, обектът не можеше да се противопостави на един бластер. Оръжието беше малко, а зарядът, който изхвърляше, с незначителна големина. Старомодните пистолети от древните времена стреляха с метални куршуми, които бяха скали в сравнение със заряда на бластера. Но малкият заряд бе далеч по-смъртоносен. Щом веднъж се пуснеше в движение, всичко, което го спираше, натискаше един миниатюрен атомен спусък, който превръщаше микроскопичната маса на частицата в енергия. Това превръщане се съпровождаше от слаб звук, наподобяващ драскането с нокът по гума, независимо от материята на обекта.

– Кой сте вие? Какво искате? – попита със заплашителен тон Хенес.

Обектът отново заговори и отново каза бавно:

– Аз съм Космическият скитник!

Хенес свирепе сви устни и стреля.

Зарядът напусна цевта, отправи се директно към обекта от дим, достигна го и спря на четвърт инч от тялото му. Дори сътресението от сблъскването не премина барьерата на силовото поле, което абсорбира цялата енергия на заряда и я преобразува в ослепителна светлина.

Такава ослепителна светлина никога не беше виждал. Като че ли едно микроскопично слънце просъществува в стаята за част от секундата.

Хенес нададе див вик и закри очите си, сякаш да ги предпази от физически удар, но беше твърде късно. След няколко минути, когато посмя да вдигне клепачите си, ранените му очи не можеха нищо да му покажат. Отворени или затворени, той улавяше само гарнирана с червено чернота. Не можа да види как Космическият скитник се размърда, претърси джобовете на ботушите му, прекъсна електромагнитната верига на вратата и се измъкна от стаята секунди преди да се струпа неизбежната тълпа от хора, надаващи объркани панически викове.

Ръцете на Хенес още закриваха очите му, когато ги чу.

– Хванете съществото! Хванете го! То е в стаята! Нападнете го, вие,

забравени от Марс страхливци в черни ботуши? – викаше Хенес.

– В стаята няма никой – отвърнаха половин дузина гласове, а някой добави:

– Все пак мирише като след стрелба с бластер.

– Какво се е случило, Хенес? – попита един твърд и авторитетен глас. Това бе доктор Силвърс.

– Натрапници! – извика Хенес, тресейки се от разочарование и гняв. – Никой ли не го вижда? Какво става с вас? Да не сте... – той не можа да произнесе думата „слепи“.

– Кой беше натрапникът? – попита Силвърс. – Можете ли да го опишете?

Хенес безпомощно поклати глава. Как би могъл да обясни? Можеше ли да им разкаже за кошмара от дим, който говореше и срещу който един заряд от бластера можеше да експлодира преждевременно и да нарани само човека, който го е изстрелял?

Д-р Силвърс се върна в стаята си навъсен и мрачен. Безредието, което го беше измъкнало от стаята му преди да завърши приготвянията си за сън, безцелното тичане на хора наоколо, липсата на смислено обяснение от страна на Хенес, всичко това бе за него нещо повече от серия незначителни неприятности. Очите му бяха устремени към утрешния ден. Той нямаше вяра в победата. Нямаше вяра в ефикасността на което и да е ембарго. Нека доставките на храни спрат. Нека дори някои на Земята да открият защо или, още по-лошо, да измислят в отговор свои собствени теории, резултатите от които могат да се окажат много по-страшни от масово отравяне.

Този млад Дейвид Стар вдъхваше доверие, но действията му досега не вдъхновяваха самия него. Историята с Космическия скитник бе лошо разчетена. Само засилваше подозрението на хора като Хенес и ги докарваше почти до смърт. Щастие за младока беше, че той, Силвърс, пристигна навреме. Не беше обяснил също и причините за една такава история. Само бе изложил планове си за напускане на града и после за тайното си завръщане. Все пак когато Силвърс получи писмото на Стар, донесено от онзи дребосък, наричащ себе си Бигман в ужасно несъответствие с истината, той бързо се свърза със земния офис на Съвета. Беше му потвърдено, че трябва във всичко да се подчинява на Дейвид Стар.

И как можеше един толкова млад мъж...

Доктор Силвърс спря. Странно! През вратата на стаята, която в бързината беше оставил леко открената, не се процеждаше никаква светлина. А си спомняше добре, че преди да излезе, не беше загасил

лампата. Спомняше си светлината зад себе си, когато бързаше по коридора към стълбите.

Беше ли я загасил някой вместо него, подтикнат от странен импулс към икономии? Изглеждаше малко вероятно.

В стаята не се чуваше никакъв шум. Той извади бластера, бутна вратата и пристъпи към мястото, където знаеше, че се намира ключът.

Една ръка запуши устата му.

Той се опита да се освободи, но ръката бе голяма и мускулиста, а гласът в ухото му – познат.

– Доктор Силвър, всичко е наред. Исках само да ви предпазя, да не извикате от изненада и да ме издадете.

Ръката се отдръпна.

– Стар, ти ли си?

– Да. Затворете вратата. Мисля, че докато трае търсенето, вашата стая ще бъде най-доброто скривалище. Във всеки случай аз трябва да говоря с вас. Каза ли Хенес какво се е случило?

– Не, нищо смислено. Вие замесен ли сте в тази работа?

Усмивката на Дейвид се загуби в тъмнината.

– В известен смисъл, да, доктор Силвърс.

– Какво говорите? – въпреки волята си повиши тон старият учен. – Не ми е до шегите.

– Не се шегувам. Космическият скитник съществува.

– Разправяйте ги на други. Историята е впечатлила Хенес, а аз заслужавам истината.

– Сигурен съм, че го е впечатлила, а вие ще научите истината утре, когато излезе наяве. Космическият скитник, както казах, наистина съществува и в него е голямата ни надежда. Играта, която играем, е деликатна и макар да зная кой стои зад отравянето, всичко може да се окаже безполезно. Тук не става дума за един-двама престъпници, опитващи се да спечелят няколко милиона чрез едно колосално изнудване, а по-скоро за добре организирана група, имаща намерение да установи контрол над цялата Слънчева система. Убеден съм, че дори да заловим шефа им, отравянето може да продължи, ако не научим подробности за заговора, за да можем да го предотвратим.

– Покажете ми шефа – каза строго д-р Силвърс – и Съветът ще научи всички подробности.

– Няма да стане достатъчно бързо – отвърна със същия тон Дейвид. – Ние трябва да имаме целия отговор за по-малко от двадесет и четири часа. Победата след този срок няма да предотврати смъртта на милиони

хора на Земята.

– Какъв е тогава вашият план? – попита д-р Силвърс.

– На теория – отвърна Дейвид – аз знам кой е отровителят и как е било извършвано отравянето, но за да не срещна категоричния му отказ, се нуждая от някои веществени доказателства. Трябва да ги имам преди да е изминала вечерта. Но за да получим необходимата информация, трябва да слоим духа му. Трябва да използваме Космическия скитник. В действителност той вече го попрекърши.

– Пак този Космически скитник. Той ви е омагьосал. Ако това не е ваш трик, приложен и спрямо мен, кажете ми кой е той и откъде знаете, че не ви мами.

– Не мога да доверя на никого подробностите. Ще ви кажа само, че е на страната на човечеството. Вярвам му като на себе си и ще поема пълната отговорност за него. Вие, доктор Силвърс, трябва да постъпите както ви казвам. В противен случай ще сме принудени да продължим без вас. Играта е толкова важна, че дори вие не можете да ми попречите.

Гласът му прозвуча твърдо и решително. В тъмнината д-р Силвърс не можеше да види изражението на Дейвид, но не беше необходимо.

– Какво искате да направя? – попита той.

– Утре на обяд ще се срещнете с Макиан, Хенес и Бенсън. Вземете Бигман с вас като лична охрана. Той е дребен, но е бърз и безстрашен. Наредете централната сграда да се охранява от хора на Съвета и бих ви посъветвал за всеки случай да ги въоръжите с многократно действащи бластери и газови сачми. Сега запомнете следното: между дванадесет и петнадесет и дванадесет и тридесет оставете задния вход без охрана и наблюдение. Аз ще гарантирам безопасността му. Каквото и да се случи после, не показвайте, че сте изненадан.

– Вие ще бъдете ли на срещата?

– Не. Присъствието ми няма да е необходимо.

– Тогава?

– Ще ви посети Космическият скитник. Той знае всичко, което знам и аз, и произнесено от него, обвинението ще бъде по-потресавашо за престъпника.

– Мислите ли, че ще успеем? – попита доктор Силвърс, чувствайки, че искрата на надеждата се разпалва в него въпреки желанието му.

– Откъде да знам? Мога само да се надявам – отвърна Дейвид след кратко мълчание.

После настъпи тишина. Д-р Силвърс почувствува слабо течение, също като че ли някой бе отворил вратата. Той щракна електрическия

ключ. Стаята плувна в светлина и той откри, че е сам.

15. КОСМИЧЕСКИЯТ СКИТНИК СЕ НАМЕСВА

Дейвид Стар действуваше по възможно най-бързия начин. Скоро щеше да се разсъмне. Вълнението и напрежението бяха започнали да се уталожват и трайната умора, на която той се съпротивляваше часове наред, вече лека полека се просмукваше в него.

Светлината от фенерчето му подскачаше ту тук, ту там. Той горещо се надяваше, че това, което търси, не е скрито зад допълнителни ключалки. А ако беше, щеше да се наложи да употреби сила, а не му се искаше да привлича вниманието точно сега. Не виждаше никакъв сейф, нито какъвто и да е подобен обект. Това беше и добро, и лошо. Търсеният от него предмет не можеше да бъде недосегаем, но можеше изобщо да не е в стаята. След грижливо планирания начин, по който бе получил ключа от тази стая, щеше да е жалко, ако не го намери. Хенес нямаше да се възстанови бързо. Дейвид се усмихна. Самият той отначало не бе помалко изненадан от него. Думите „Аз съм Космическият скитник“ бяха първите, които бе изговорил през щита силово поле, откакто напусна марсианските пещери. Той не можеше да си спомни как звучеше гласът му там. Може би не го бе чул точно. Може би под влияние на марсианците той просто бе чувствувал собствените си мисли по същия начин, както бе чувствувал техните.

Тук, на повърхността обаче звукът от гласа му беше като гръмотевица. Неговата приглушеност и дълбочина бяха съвсем неочаквани. Дейвид, разбира се, се съвзе и почти незабавно разбра причината. Вероятно щитът забавяше въздушните молекули, макар да ги пропускаше. Такава интерференция естествено изкривяваше звуковите вълни.

Дейвид не съжаляваше. Гласът му в този си вид можеше да бъде полезен.

Щитът бе реагирал добре на излъчването от бластера. Той ясно видя, че ослепителният блясък не беше напълно неутрализиран, но в края на краищата ефектът върху него бе нищожен в сравнение с ефекта върху Хенес.

Дори когато умореното му съзнание прехвърляше тези нещо, той проверяваше методично съдържанието на полиците.

Светлинният лъч се задържа на едно място за миг и Дейвид се пресегна през другите дреболии, за да вземе малък метален предмет. Той го обърна няколко пъти на оскъдната светлина. После нави едно малко

копче, което се нагласяваше на различни положения и почна да наблюдава какво ще стане.

Сърцето му подскочи.

Това беше окончателното доказателство. Доказателството за всичките му предположения, които почиваха само на логиката. Сега тя бе подплатена с нещо изградено от молекули, нещо, което можеше да се докосне и почувствува.

Той сложи предмета в джоба на ботуша си при маската и ключовете, които тази нощ бе взел от ботушите на Хенес. После заключи вратата след себе си и излезе на открито. Куполът над главата му бе започнал видимо да посивява. Скоро щеше да бъде запалено главното флуоресцентно осветление и денят официално щеше да започне. Последният ден за отровителите или за земната цивилизация.

Междувременно имаше време да поспи.

Под купола на Макианската ферма цареше ледено спокойствие. Малко от земеделските работници се досеяха какво става. Явно работата беше сериозна, но повече от това бе невъзможно да се разбере. Някои шепнеха, че Макиан бил хванат в сериозни финансови нарушения, но никой не вярваше. Не беше логично. Само заради това да изпратят цяла армия?

Униформени мъже със сурови лица обикаляха Централната сграда, стиснали в ръцете си многократно действащи бластери, а на покрива ѝ бяха инсталирани две оръдия. Районът около сградата беше пуст. На всички земеделски работници, освен нужните за поддържане на специалните съоръжения, бе заповядано да останат в помещенията си. На малкото, които бяха изключение, бе наредено да не мърдат от работните си места.

Точно в дванадесет часа и петнадесет минути патрулиращите пред задния вход на сградата се отдръгнаха настрана, оставайки този район без охрана. В дванадесет и тридесет те се върнаха и заеха местата си пред входа. После един от артилеристите заяви, че видял в този интервал някой да влиза, в сградата. Той призна, че го е видял само за миг и описанието му не беше много смислено. Твърдеше, че бил мъж, обвит в пламъци.

Тогава никой не му повярва.

Д-р Силвърс не беше сигурен в нищо. Не знаеше как да започне

заседанието. Той огледа четиримата, насядали около масата.

Макиан имаше вид, сякаш не беше спал цяла седмица. А може би наистина беше така. Досега не беше продумал една дума. Силвърс се питаше дали той възприема напълно околната обстановка.

Хенес беше с черни очила. По едно време ги свали. Очите му бяха кървясали, а погледът гневен. Сега седеше там и си мърмореше под нос.

Бенсън беше спокоен и нещастен. Предишната нощ доктор Силвърс беше прекарал няколко часа с него и нямаше съмнение, че го измъчваше неуспехът на неговите изследвания. Бенсън бе говорил за истинските марсианци като за причинители на отравянията, но Силвърс знаеше, че е по-добре да не взима разказа му на сериозно.

Единствено Бигман беше щастлив. Със сигурност разбираше само част от истинската криза. Той се бе облегал назад, очевидно поласкан от факта, че е на една маса с важни личности.

Силвърс беше притеглил до масата и един допълнителен стол. Той стоеше там празен и чакаше. Никой обаче не коментира този факт.

Д-р Силвърс поддържаше криво-ляво разговора. Той правеше несъществени забележки, опитвайки се да прикрие собствената си несигурност. Той чакаше подобно на празния стол.

В дванадесет и петнадесет д-р Силвърс бавно се изправи. Никой не продума. Бигман бутна стола си и той се прекатури с трясък назад. Главата на Хенес рязко се обърна и той се вкопчи в масата с пръсти, които побеляха от напрежение. Бенсън се огледа и изхленчи. Само Макиан остана неподвижен. Той вдигна поглед, очевидно приемайки гледката като само още един неразбираем елемент в света, който бе станал твърде голям и странен за него.

– Аз съм Космическият скитник! – обяви фигурата на прага.

В ярката светлина на стаята блясъкът, който обграждаше главата му бе някак по-притъпен, а димът, който забулваше тялото – някак повеществен, отколкото Хенес ги беше видял предишната нощ.

Космическият скитник влезе в стаята. Почти автоматично всички седящи мъже отместиха столовете си, освобождавайки място до масата, така че празният стол остана изолиран от другата страна на масата.

Той седна на свободния стол с невидимо зад светлината лица и постави обвитите си в дим ръце върху масата. Те едновременно бяха и не бяха поставени върху нея, защото между плота и ръцете му остана четвърт инч празно пространство.

– Дойдох да разговарям с престъпниците – каза Космическият скитник.

Хенес пръв наруши последвалото неловко мълчание.

– Искате да кажете с нощните крадци ли? – попита злъчно той.

После посегна към тъмните си очила, но не ги махна. Ръцете му видимо трепереха.

– Истина е, че съм нощен крадец – отвърна с приглушения си монотонен глас Космическият скитник. – Ето ключовете, които взех от вашите ботуши. Повече не ми трябват.

Връзката метални пръчици прелетя през масата към Хенес, но той не ги взе.

– Нощната кражба – продължи Космическият скитник – бе извършена, за да бъде предотвратено едно по-голямо престъпление извършвано от управителя, който периодично прекарва нощите си в Уинград в самостоятелно търсене на отровители.

– Хей, Хенес – извика Бигман и малкото му лице светна от радост – май си бил проследен!

– Какво престъпно има в това? – попита Хенес, който виждаше и чуваше само призрака насреща.

– Престъпление е нееднократно излизане навън в посока на астероидите – отвърна Космическият скитник.

– Защо? За какво?

– Ултиматумът на отровителите не е ли дошъл от астероидите?

– Обвинявате ме, че стоя зад отравянето с храна ли? Отхвърлям обвинението. Вашият маскарад няма да ме принуди да призная едно лъжливо твърдение.

– Къде бяхте двете нощи, преди да бъде получен последният ултиматум?

– Няма да отговоря. Нямата право да ме разпитвате.

– Тогава ще отговоря на въпроса вместо вас. Механизмът на огромния заговор за отравянето се намира на Астероидите, където са се събрали остатъците от пиратските банди, а мозъкът му е на територията на Макиановата ферма.

Тук Макиан се изправи и се опита да каже нещо, но Космическият скитник му махна с ръка да седне и продължи.

– Вие, Хенес, сте междинно звено.

Сега Хенес махна очилата си. Пълничкото му загледано лице, обезобразено от зечервените му очи, имаше сурово изражение.

– Космически скитнико, вие ме отегчавате – каза Хенес. – Това заседание, доколкото разбрах, имаше за цел да обсъди средствата за борба с отровителите. Ако то се е превърнало във форум за глупави обвинения

от един актьор, аз напускам.

Доктор Силвърс се пресегна през Бигман и го улови за китката.

– Моля ви да останете, Хенес. Никой няма да ви съди без да има достатъчни доказателства.

Хенес блъсна ръката на Силвърс и стана от стола.

– С удоволствие бих те видял застрелян, Хенес – каза спокойно Бигман, – защото точно това ще се случи, ако излезеш от вратата.

– Бигман е прав – намеси се Силвърс. – Отвън има въоръжени хора с инструкция да не позволяват на никого да напуска сградата без моя заповед.

Юмруците на Хенес се свиха и отпуснаха.

– Няма да помогна повече нито с дума на тази незаконна процедура – каза той. – Всички сте свидетели, че съм задържан насила. – Той седна отново и скръсти ръце на гърдите си.

– И все пак Хенес е междинно звено – започна отново Космически скитник. – Той е твърде голям подлец, за да бъде истински подлец.

– Вие си противоречите – обади се тихо Бенеън.

– Само привидно. Да разгледаме престъплението. Човек може да знае много за един престъпник по естеството на извършеното от него престъпление. Първо, налице е факта, че досега са умрели сравнително малко хора. Вероятно престъпниците биха могли да получат каквото искат по-бързо чрез всеобщи отравяния, вместо само със заплаха за шест месеца, през което време рискуват да бъдат заловени и нищо да не спечелят. Какво означава това? Изглежда, че шефът се колебае да убива. Това определено не е в характера на Хенес. От Уилямс знам, че след пристигането му във фермата Хенес неколкократно се е опитвал да уреди убийството му.

– Лъжа! – извика Хенес, който бе забравил за решението си.

– Така че Хенес не би се поколебал да убива – продължи Космическия скитник без да му обръща внимание. – Ние би трябвало да открием някой с по-мек характер. Все пак, какво би принудило една в основата си благородна личност да убива хора, които никога не е виждал и които нищо лошо не са му сторили? В края на краищата, макар отровените да са били незначителен процент от населението на Земята, броят на умрелите е няколкостотин. Петдесет от тях са били деца. Вероятно е налице силно желание за богатство и власт, което надделява над благородството му. Какво е предизвикало това желание? Вероятно разочарование от живота, което го е довело до болезнена омраза към човечеството като цяло, до желание да покаже на тези, които го презират, колко велик

човек е. Тогава, ние търсим човек, който би могло да се очаква да има комплекс за малоценност в напреднал стадий. Къде можем да намерим такъв?

Сега всички гледаха съсредоточено Космическия скитник. Дори в изражението на Макиан се бе върнало нещо от неговата проникателност. Бенсън се беше намръщил, а Бигман бе забравил да се усмихне.

– Най-важно като улика – продължи Космическият скитник – е това, което последва пристигането на Уилямс във фермата. Той веднага бива заподозрян като шпионин. Лесно доказват, че историята с отравянето на сестра му е невярна. Хенес е за открито убийство, но шефът със своя по-мек характер се опитва да неутрализира Уилямс, представяйки му се като приятел и враждебно настроен към Хенес.

Нека резюмираме казаното дотук. Какво знаем за шефа на отровителите? Той е човек с поведение, което изглежда приятелско към Уилямс и враждебно към Хенес. Има комплекс за малоценност, получен от живот, пълен с разочарования. Той е различен от другите, по-дребен...

Последва бързо движение. Бе блъснат стол и една фигура отстъпи с бластер в ръка.

– За бога, Бигман! – извика Бенсън, изправяйки се на крака.

– Но... но – заекна д-р Силвърс, – аз трябваше да го взема като охрана! Той е въоръжен!

За момент Бигман остана с бластер, готов за действие, оглеждайки присъстващите с проникателния си поглед.

16. РЕШЕНИЕТО

– Не правете прибързани заключения – каза твърдо с тънкия си глас Бигман. – Звучи като че ли Космическият скитник описва мен, но той още не е произнесъл името ми.

Всички го гледаха, но никой не проговори. Бигман внезапно подхвърли бластера, улови го за дулото и го плъзна по масата към Космическия скитник.

– Аз казах, че не съм този човек и ето оръжието ми за доказателство.

Обвитите в дим пръсти на Космическия скитник посегнаха към бластера.

– Аз също казвам, че не вие сте човекът – рече той и плъзна оръжието обратно към Бигман.

Бигман го грабна, мушна го обратно в кобура и отново седна.

– Сега, предполагам, ще продължите да говорите, Космически скитнико – каза той.

– Бигман не би могъл да бъде човекът по много причини – продължи Космическият скитник. – Първо, враждата между него и Хенес се е появила много преди Уилямс да се появи на сцената.

– Но вижте – възрази д-р Силвърс. – Ако шефът се е преструвал, че е в лоши отношения с Хенес, може това да не е било точно заради Уилямс. Този план може да е бил съставен много по-отдавна.

– Вашето разсъждение е правилно, доктор Силвърс – каза Космическият скитник. – Но нека вземем предвид следното: Шефът, който и да е той, трябва изцяло да контролира тактиката на бандата. Той трябва да е в състояние да налага собствените си капризи относно убиването върху една група, състояща се вероятно от най-отчаяните престъпници в системата. Това може да стане само, ако направи така, че другите да не могат да продължат без него. Как? Чрез контролиране производството на отрова и метода на отравяне. Бигман със сигурност не може да направи нито едното, нито другото.

– Откъде знаете? – попита д-р Силвърс.

– Бигман нямаше познанията, които биха му позволили да разработи и произведе една нова и непозната досега по сила отрова. Той няма лаборатория или познания в ботаниката и бактериологията и няма достъп до хамбарите с храна в Уинград-сити. Всичко това обаче приляга на

Бенсън.

– Какво се опитвате да направите? – потейки се извика агрономът.
– Опитвате се да ме изпитвате, както преди малко Бигман ли?

– Аз не съм изпитвал Бигман – отвърна Космическият скитник – и никога не съм го обвинявал. Аз обвинявам вас, Бенсън. Вие сте мозъкът и ръководителят на тръста за отравяне с храна.

– Вие сте луд!

– Ни най-малко. Съвсем нормален съм. Уилямс първи ви заподозря и предаде подозренията си на мен.

– Той няма основание да ме подозира. Аз бях съвършено откровен с него.

– Прекалено откровен. Вие допуснахте грешка като му казахте, че според вас източник на отровата са марсиански бактерии. Като агроном, вие отлично знаете, че това е невъзможно. По природа марсианският живот не е на протеинова основа и може да се храни със земни растения не по-добре, отколкото ние с камъни. Вие умишлено сте излъгали, което е главната причина да бъдете заподозрян. Тази лъжа е накарала Уилямс да се запита, дали вие самите не сте направили екстракт от марсианска бактерия. Екстрактът би бил отровен. Не мислите ли така?

– Но как бих могъл да разпространявам отровата! – извика като луд Бенсън. – Говорите глупости!

– Вие имахте достъп до доставките от фермата на Макиан. След първите няколко отравяния сте успели да уредите да се вземат мостри от хамбарите с хранителни запаси в града. Вие сте разказали на Уилямс как ползвате за тази цел един уред, подобен на харпун, който сам сте изобретил.

– Но какво лошо има в това?

– Много. Последната нощ аз взех ключовете от Хенес. Използувах ги, за да проникна в единственото помещение в купола на фермата, което непрекъснато се държи заключено – вашата лаборатория. Ето какво намерих там. – При тези думи той поднесе към светлината един малък метален предмет.

– За какво служи той, Космически скитнико? – попита д-р Силвърс.

– С това приспособление Бенсън е взимал пробите. Поставя се в края на неговия харпун. Вижте как действа.

Космическият скитник нагласи едно малко копче в единия край.

– При стрелба с харпуна – каза той – се освобождава това езиче. Така. Сега гледайте.

Чу се слабо бръмчене, което след пет секунди спря и предният край

на приспособлението зейна отворен. Остана така една секунда и после се затвори.

– По този начин работи! – извика Бенсън. – Никога не съм го крил.

– Да, не сте – рече строго Космическият скитник. – Вие и Хенес дни наред сте се карали относно съдбата на Уилямс. Не ви е давало сърцето да го убие. Най-накрая вие сте взели харпуна със себе си до леглото на Уилямс, за да видите дали видът му ще го изненада и накара да предприеме някакво действие, което да го издаде. Това не е станало, но Хенес не е могъл повече да чака и е изпратил Зъкис да го убие.

– Но какво нередно има в приспособлението? – запита Бенсън.

– Нека пак ви покажа действието му. Доктор Силвърс, наблюдавайте страната на приспособлението, която е към вас.

Д-р Силвърс се облегна върху масата, наблюдавайки внимателно. Бигман с изваден отново бластер разделяше вниманието си между Бенсън и Хенес. Макиан беше се изправил.

Приспособлението беше нагласено още веднъж и още веднъж малката уста зейна отворена. Този път, наблюдавайки посочената страна, те видяха как една малка плочка се отмести и разкри плитка вдлъбнатина, намазана с клей.

– Тук можете да видите какво става – рече Космическият скитник. – Всеки път, когато Бенсън взема проба, няколко зърна жито, част от плод или лист от салата са били намазвани с този безцветен клей, който представлява отровен екстракт от марсианска бактерия. Без съмнение отровата запазва свойствата си и в приготвената храна – в самун хляб, буркан конфитюр или консерва с бебешка храна. Хитър и дяволски трик!

– Това е лъжа! Чиста лъжа! – удряше по масата Бенсън.

– Бигман – рече Космическият скитник, – запушете устата на този човек и не му позволявайте да се движи.

– Но вие отправяте обвинение – запротестира д-р Силвърс – и трябва да позволите на човека да се защитава.

– Няма време – отвърна Космическият скитник, – а доказателството, което ще представя след малко, ще задоволи дори и вас.

Бигман запуши устата на Бенсън с носната си кърпа. Бенсън отначало се съпротивляваше, но когато Бигман го удари с дръжката на бластера си, притихна.

– Следващия път – закани се Бигман – ще те удара още по-силно. Може би едно сътресение на мозъка ще те оправи.

Космическият скитник стана.

– Когато говорех за човек с комплекс за малоценност, вие всички

заподозряхте Бигман, защото е дребен. Човек може да бъде дребен и в много други отношения. Бигман компенсира ръста си с воюване и твърдо отстояване на собственото си мнение. Затова хората тук го уважават. Бенсън обаче, живеейки на Марс сред хора на действието, открива, че е презиран като „университетски фермер“ и гледан високомерно от хора, които считат за по-малощен от него. Той компенсира това с убийство по най-подъл начин и това го прави друг, по-лош вид дребен човек.

Бенсън е душевно болен. Да се изтръгна признание от него ще бъде трудно, а може би дори невъзможно. Хенес обаче би могъл да бъде почти също толкова добър източник на информация относно бъдещите действия на отровителите. Той би могъл да ни каже къде точно на Астероидите ще можем да намерим неговите многобройни помагачи, къде се съхраняват запасите от отрова, предназначени за използване нощес в полунощ и много други неща.

– Не мога и няма да ви кажа нищо – изръмжа Хенес. – Ако веднага ни убие с Бенсън, нещата ще продължат да се развиват така, както ако сме живи.

– А ще говорите ли, ако гарантираме личната ви безопасност? – попита Космическият скитник.

– Кой би повярвал на гаранциите ви? – попита на свой ред Хенес. – Аз съм невинен. Нашата смърт няма да ви донесе нищо добро.

– Вие съзнавате, че ако откажете да говорите, могат да умрат милиони мъже, жени и деца.

Хенес сви рамене.

– Много добре. Аз научих някои неща относно действието на откритата от Бенсън марсианска отрова – продължи Космическият скитник. – Попаднала веднъж в стомаха, тя се абсорбира много бързо, нервите към гръдните мускули се парализират и жертвата не може да диша. Задушаването продължава малко повече от пет минути. Разбира се, това е, когато отровата се въведе в стомаха. – Докато говореше, Космическият скитник извади от джоба си малка стъклена топчица, отвори приспособлението и я прекара по лепкавата повърхност. – Ако обаче отровата се постави между устните, работата би била друга. Тя ще се абсорбира много по-бавно, а ефектът ще се получи много по-постепенно. Мистър Макиан – внезапно се обърна към него Космическият скитник, – тази човек ви е предал, използвайки фермата ви за организиране отравянето на хора и ликвидиране на земеделските синдикати. Вържете му ръцете. – И Космическият скитник хвърли една връзка върху масата.

Макиан с вик на дълго съдържана ярост се нахвърли върху Хенес.

Гневът върна за момент силата от младежките му години и Хенес напразно се съпротивляваше. Когато се отдръпна, Хенес бе здраво привързан към стола си.

– След като проговориш – рече, дишайки тежко Макиан, – ще имам удоволствието да те унищожа със собствените си десет пръста.

Космическият скитник се приближи бавно към Хенес, държейки с два пръста намазаното стъклено топче пред очите му. Хенес се отдръпна. На другия край на масата Бенсън се гърчеше отчаяно, а Бигман го ритна да стои мирно.

Космическият скитник хвана долната устна на Хенес и я дръпна, оголвайки зъбите му. Той се опита да си дръпне главата, но пръстите на Космическият скитник стиснаха по-здраво устната му и Хенес извика приглушено.

Космическият скитник пусна топчето между устната и зъбите му.

– Мисля, че ще са необходими около десет минути преди устната лигавица да абсорбира достатъчно отрова, за да се получи забележим ефект – рече Космическият скитник. – Ако се съгласите да говорите, ще махнем топчето и ще ви позволим да си изплакнете устата. В противен случай отровата ще започне бавно да дава резултат. Дишането ви ще става все по-трудно и по-болезнено и накрая, след около един час, вие ще умрете от много бавно задушаване. Така обаче няма да постигнете нищо, защото демонстрацията ще бъде много поучителна за Бенсън и ние ще продължим да извличаме истината от него.

Капчици пот покриха слепоочията на Хенес. Той издаде няколко гърлени звуци от уплаха. Космическият скитник чакаше търпеливо.

– Ще говоря! – извика Хенес. – Махнете това!

Думите бяха изфъфлени през изкривените му устни, но значението им и ужасът, изписан по лицето му, бяха достатъчно ясни.

– Отлично! А вие, доктор Силвърс, ще е добре да си водите бележки.

Изминаха три дни преди д-р Силвърс да срещне отново Дейвид Стар. В този интервал от време той бе спал малко и бе уморен, но поздравил радостно Дейвид. Бигман, който не се бе отделял от д-р Силвърс през този период, бе както винаги експанзивен в поздрава си.

– Вашият метод действа невероятно добре – каза Силвърс. – Сигурно вече сте научили.

– Зная – усмихна се Дейвид. – Космическият скитник ми разказа

всичко.

– Значи след това си го виждал.

– Само за няколко секунди.

– Той изчезна веднага след като приключихме. Споменах го в доклада, разбира се, но това ме накара да се чувствавам глупаво. Във всеки случай, Бигман и старият Макиан са ми свидетели.

– И аз – добави Дейвид.

– Да, разбира се. Ние открихме местонахождението на складираната отрова и очистихме астероидите. Две дузини хора ще бъдат осъдени на доживотен затвор, а работата на Бенсън наистина ще бъде от полза. Вероятно цяла нова серия антибиотици ще бъде крайния резултат от опитите да се подчини Земята чрез отравяния. Ако бедният глупак имаше за цел научно издигане, би завършил живота си като велик човек. Спряхме го благодарение на признанието на Хенес.

– То е било грижливо планирано от Космическия скитник още предишната нощ.

– О, съмнявам се дали някой би могъл да противостои на опасността от отравяне, но какво щеше да стане, ако Хенес беше наистина невинен? Космическият скитник пое голям риск.

– В действителност, не. Допускате ли, че Бенсън би оставил своето приспособление в лабораторията намазано с отрова?

– А отровата върху топчето?

– Това беше обикновен обезвкусен желатин. Бенсън би се досетил, затова Космическият скитник не се е опитал да изтръгне признанието от него. За да предотврати предупреждението, той му е запушил устата. Хенес може би също би се досетил, ако не беше изпаднал в паника.

Д-р Силвърс се извини и отиде да си легне.

– Какво ще правиш сега, Бигман? – попита Дейвид.

– Доктор Силвърс ми предложи постоянна служба към Съвета, но аз нямам намерение да приема.

– Защо?

– Защото мисля да дойда с теб, мистър Стар, където и да отидеш.

– Аз отивам на Земята – каза Дейвид. Бяха сами, но все пак Бигман погледна внимателно през рамо преди да продължи.

– Струва ми се, че ще отидеш на много места освен на Земята, Космически скитнико.

– Какво?

– Познах те веднага щом влезе обвит в светлина и дим. Затова не взех на сериозно думите ти, когато изглеждаше, че ме обвиняваш като

отровител – каза Бигман и широко се усмихна.

– Знаеш ли за какво говориш?

– Разбира се. Не можех да видя лицето ти или подробности от твоя костюм, но ти носеше ботуши до бедрата и височината и конструкцията на Скитника бяха същите като твоите.

– Съвпадение.

– Може би. Не можах да видя модела на ботушите, но разбрах някои неща за тях, например цвета им. Ти си единственият земеделски работник, за който някога съм чул, че е пожелал да носи ботуши в бяло и черно.

Дейвид Стар отметна глава назад и се засмя.

– Ти спечели – каза той. – Наистина ли желаяш да присъединиш силата си към моята?

– Бих се гордял с това – отвърна Бигман.

– Тогава винаги ще бъдем заедно – каза Дейвид, – където и да отидем.

КРАЙ

© 1952 Айзък Азимов
© 1992 Григор Попхристов, превод от английски

Isaac Asimov
David Starr, Space Ranger, 1952

Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ПИРАТИ ОТ АСТЕРОИДИТЕ. 1992. Изд. Атлантис, София. Романи. Превод: от англ. Григор ПОПХРИСТОВ [Space Ranger; Pirates of The Asteroids; Ocean of Venus, Isaac ASIMOV]. Формат: 20 см. Офс. изд. Тираж: 20 000 бр. Страници: 520. Цена: 30.00 лв.

Съдържание:

Космически скитник
Пирати от астероидите
Океаните на Венера

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1110>]